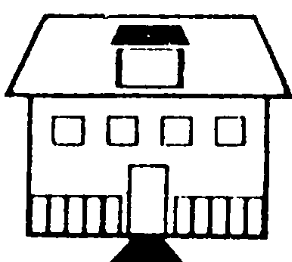
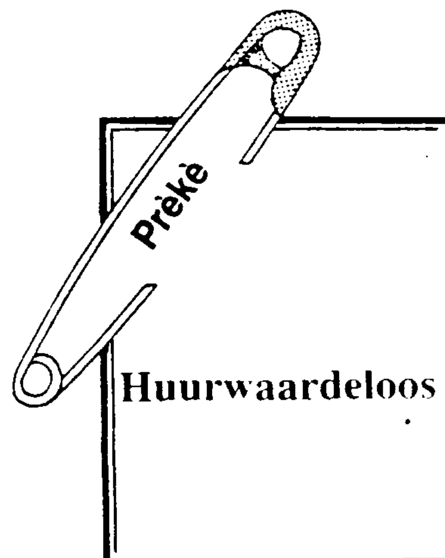

HUURWAARDE ...terecht?...

Huurwaardeloos

110E JAARGANG — NO.: 42 ZATERDAG 20 FEBRUARI 1993

AMIGOE

Zoeken gestaakt naar slachtoffers scheepsramp

Haïti vreest dat dodental tot boven duizend oploopt

PORT-AU-PRINCE/WASHINGTON - De Amerikaanse Kustwacht heeft vrijdagavond het zoeken gestaakt naar slachtoffers van de ramp met de Haïtiaanse veerboot Neptune die honderden mensen het leven heeft gekost. De Kustwacht in Miami, die zeventienhonderd vierkante kilometer heeft afgezocht, heeft vrijdag geen overlevenden meer gevonden.

Voor zover nu bekend hebben 285 van de wellicht tweeduizend passagiers van de boot de ramp overleefd. De kustwacht meldde dat zij 170 stoffelijke overschotten heeft geborgen en het Haïtiaanse leger negen. "Niemand weet hoeveel mensen er aan boord van het schip waren, maar wij denken dat het er tussen de duizend en tweeduizend waren", verklaarde Larry Mizell, een medewerker van de ambassade van de VS in Haïti.

VOOR CARNAVAL

In de haven van Port-au-Prince wachtten vele Haïtianen op het binnenbrengen van de doden. Meer dan tweehonderd lichamen lagen in plastic zakken op de kade in afwachting van vervoer naar het ziekenhuis van de hoofdstad.

De Neptune, die dinsdag kapseisde in de golf van Gonave, had veel arme boeren aan boord die met hun waren en vee naar Port-au-Prince op weg waren om daar carnaval te vieren. Een van de eigenaars van het schip hield vrijdag vol dat er maar negenhonderd mensen aan boord waren. Hij zei dat de boot ging schommelen toen veel opvarenden in een regenbui naar één kant van het dek liepen om droog te blijven. Verschillende overlevenden bevestigen dit verhaal, maar anderen zeggen dat het schip in slechte staat verkeerde.

STAATSANARCHIE

De Haïtiaanse president in ballingsschap, Jean-Bertrand Aristide, heeft vanuit Washington zeven dagen nationale rouw afgekondigd. Volgens Aristide, die in 1991 bij een staatsgreep werd verdreven, heeft de "staat van anarchie" in Haïti bijgedragen aan de ramp. "De corruptie en de minachting voor menselijk leven zijn alomtegenwoordig. In die omstandigheden is het begrijpelijk dat het schip mocht wegvaren met veel meer passagiers en lading dan zijn grootte en toestand toestonden", verklaarde de verdreven president.

Er bestaat grote onduidelijkheid over de omvang van deze scheepsramp. Functionarissen in de stad Jeremie, waar het vrachtschip dat als veerboot wordt gebruikt, zijn tocht begon, zeiden dat het dodental tot tweeduizend kan oplopen. Havenautoriteiten in de hoofdstad Port-au-Prince verklaarden dat het aantal slachtoffers de duizend gemakkelijk kan passeren. De boot kapseisde in de nacht van dinsdag op woensdag tijdens een storm in de Golf van Gonave.

NOG IN BOOT

De vrees bestaat dat in het onderste gedeelte van de veerboot nog honderden doden liggen. Overlevenden vertelden dat zich onder het dek van de veel te zwaar beladen veerboot meer dan duizend mensen hadden samengeperst. Piloten van de Amerikaanse kustwacht die speurden naar overlevenden, meldden dat in de buurt van waar het schip was vergaan nog talrijke lichamen dreven. In Jeremie gingen na het bekend worden van het ongeluk duizenden mensen de straat op. Huilend van verdriet probeerden ze informatie te krijgen over het lot van vrienden of familieleden.

De veerboot, die meerdere keren per week tussen Jeremie en Port-au-Prince op en neer vaart, verkocht officieel achthonderd plaatskaarten. Maar de kapitein en passagiers die zichzelf in redding wisten te brengen door naar de kust van het nabijgelegen eiland Petit Gonave te zwemmen, verklaarden dat er zeker tweeduizend mensen aan boord waren. Overlevenden verklaarden dat zij na de schipbreuk van het schip zich vastklampten aan lege vaten en zakken met houtskool.

De goedkope veerboot is voor de arme boeren de belangrijkste vorm van transport tussen Jeremie en de markten van de hoofdstad Port-au-Prince. Premier Marc Bazin beloofde donderdag de weg van Jeremie naar de Haïtiaanse hoofdstad te repareren, zodat de arme boeren een alternatieve route kunnen volgen.

Bazin, die na de omverwerping van president Jean-Bertrand Aristide in september vorig jaar door een militaire junta aan de macht kwam, bezocht donderdag een ziekenhuis om de condoleances aan familieleden van slachtoffers over te brengen.

Senaatslid Bernard Sansariq, afkomstig uit Jeremie, legde de verantwoordelijkheid voor de ramp bij de overheid vanwege de heersende corruptie binnen de regering. "Voor de staatsgreep, onder de constitutionele regering (van Aristide) waren er besprekingen gaande met fondsgevers om een nieuwe weg te bouwen. Daarom is de huidige regering hiervoor verantwoordelijk", zei hij.

■ORANJESTAD — Kort na middernacht kroonde premier Nelson Oduber een stralende Rachel Kraaijvanger van de Coastal Carnaval Club in een bomvol Entertainment Center tot de 39e carnavalkoningin van Aruba. Naast Rachel straalt de aftredende koningin Monica Saladin van de Aruba Tivoli Club.

Boutros-Ghali geeft opdracht hervatting hulpverlening

V-raad:Geweld in Kroatie mag in belang van de vrede

NEW YORK/SARAJEVO - De Veiligheidsraad (V-raad) van de Verenigde Naties heeft vrijdag besloten dat de veertienduizend man tellende vredesmacht in Kroatië, indien nodig, geweld mag gebruiken om zich te verdedigen. De resolutie werd met vijftien stemmen voor en nul tegen aangenomen.

Het mandaat van de VN-troepen in het voormalig Joegoslavië UNprofor werd met zes weken verlengd, tot 31 maart. Daarmee moeten de bemiddelaars Cyrus Vance en Lord Owen meer tijd krijgen een politieke oplossing voor de problemen in Kroatië te vinden.

De V-raad riep secretaris-generaal Boutros Boutros-Ghali op alle benodigde maatregelen te nemen om de veiligheid van de UNprofor te versterken door de "benodigde defensieve bewapening" beschikbaar te maken. Tijdens het debat riep Rusland op tot sancties tegen Zagreb als dat land het vredesakkoord dat een jaar geleden werd ondertekend niet naleeft.

Boutros-Ghali zei vrijdag dat de humanitaire hulp voor Bosnië wordt hervat. De secretaris-generaal, net terug van een bezoek aan Japan zei dat hij de Hoge commissaris voor de Vluchtelingen, Sadako Ogata, opdracht heeft gegeven de hulp die zij woensdag opschortte te hervatten. Donderdag had het kantoor van de UNHCR, dat de hulp aan Bosnië coördineert, gezegd dat de meeste hulpverleners dit weekeinde zouden worden teruggehaald. Ogata schortte de hulpacties op omdat alle partijen de hulp voor eigen politieke doeleinden gebruikten. Boutros-Ghali zei niet wanneer de hulp hervat wordt.

VN-functionarissen in Sarajevo bevestigden dat de hulpverleners niet zullen vertrekken. Een niet met name genoemde zegsman zei: "Iedereen blijft".

HONGERDOOD

De afgelopen 48 uur zijn in het Bosnische Zepa 157 mensen overleden als gevolg van honger en uitputting. Onder de doden zijn 62 kinderen, zo heeft Radio Sarajevo vrijdag gemeld. Zepa, een moslim-enclave in het oosten van Bosnië, wordt al enkele maanden belegerd door Servische troepen.

Een hulpkonvooi van drie vrachtwagens dat vanuit Sarajevo op weg is naar Zepa, en eerder werd tegengehouden door Servische eenheden, kwam vrijdag opnieuw tot stilstand omdat het stuitte op een twee meter diepe geul in de weg, zo meldde de VN-vredesmacht in Bosnië. VN-militairen probeern het gat te dichten.

Een woordvoerder van het UNHCR zei dat de Serviërs, in weerwil van hun belofte dat zij de vrachtwagens door zouden laten, Zepa nog steeds voor de UNHCR afschermen. In Zepa, waar zich veel vluchtelingen hebben verzameld, is elf maanden geleden voor het laatst een klein hulpkonvooi aangekomen, aldus Radio Sarajevo.

President Alija Izetbegovic van Bosnië verwelkomde het besluit de hulp te hervatten en sloot niet uit dat de boycot van VN-hulp zou worden opgeheven. "Ik waardeer dit besluit. Het is een positieve stap. Ik hoop dat de hulpkonvooien het oosten van Bosnië bereiken en dat Sarajevo opnieuw zijn eerlijke deel van de humanitaire hulp zal ontvangen". De Bosnische autoriteiten en UNHCR-functionarissen zouden vandaag overleg voeren.

VREDESHANDHAVING

De nieuwe resolutie van de VN-V-raad plaatst voor het eerst de gehele VN-macht in voormalig Joegoslavië onder hoofdstuk 7 van het Handvest van de VN, dat het gebruik van geweld toestaat om een missie te volbrengen. Maar om zich te verzekeren van de steun van China, dat zich verzet tegen het gebruik van geweld, stelt de resolutie dat hoofdstuk 7 in werking treedt "om de veiligheid van de VN-vredesmacht" te garanderen en niet om agressief optreden mogelijk te maken. "Ons plan is niet om de aard van UNprofor te veranderen van vredeshandhaving in vredesafdwinging", zo zei ambassadeur Jean-Bernard Merimee van Frankrijk, dat de meeste slachtoffers heeft te betreuren in het conflict in de Balkan.

Bogota:Geen arrestatiebevel of aanklacht

Escobars gezin belet om naar Miami te gaan

MEDELLIN - De Colombiaanse politie heeft vrijdag voorkomen dat de vrouw en twee kinderen van drugsbaron Pablo Escobar naar de Verenigde Staten reisden.

De drie werden samen met enkele neven en lijfwachten van de leider van het Medellin-drugskartel op het internationale vliegveld van Medellin aangehouden toen ze voorbereidingen troffen om naar Miami te gaan. Volgens de politie hadden de twee minderjarige kinderen geen geldige toestemming om te reizen.

Na ruim twee uur ophoud op het vliegveld werden de Escobars onder strenge veiligheidsmaatregelen met een speciale helikopter naar een geheime lokatie in Medellin overgebracht. Televisiebeelden lieten Escobars vrouw, Maria Victoria, zijn zestienjarige zoon Juan Pablo en zijn dochter Manuela zien terwijl zij uit een auto stapten en aan boord van de helikopter gingen.

De politie in Medellin verklaarde dat geen aanklachten openstonden tegen de familie van Escobar en dat er evenmin arrestatiebevelen tegen hen waren uitgevaardigd. Volgens de politie hield de actie niet meer in dan een routine-controle van reisdocumenten.

Escobar, algemeen beschouwd als Colombia's staatsvijand nummer een, heeft herhaaldelijk laten blijken dat zijn familie heilig voor hem is en dat iedereen die aan hem komt, het slachtoffer zal worden van aanslagen. Familie en eendommen van de voortvluchtige Escobar zijn overigens de afgelopen weken enkele keren hard aangepakt door tegenstanders van de drugsbaron, onder wie paramilitairen en oud-leden van het drugskartel van Medellin. Zij voerden represailles uit voor aanslagen die Escobars handlangers onlangs onder meer in Bogota uitvoerden.

Hulp nodig voor alternatieve ontwikkeling

Midden Amerika wil drugsstrijd aangaan

BELIZE - Regeringsleiders en staatshoofden van vijf Middenamerikaanse landen hebben vrijdag in Belize besloten een permanente commissie op te richten om gezamenlijk de handel in drugs te bestrijden.

Deze commissie moet binnen zes maanden programma's presenteren voor stopzetting van de produktie van drugs, de strijd tegen het witwassen van geld dat in de drugshandel verdiend is en juridische samenwerking tussen de landen "met respect voor de territoriale integriteit van ieder land", zo staat in de slotverklaring.

De top werd bijgewoond door de presidenten Alfredo Cristiani (van El Salvador), Violeta Chamorro (Nicaragua), Rafael Callejas (Honduras) en Guiillermo Endara (Panama) en door de premier van Belize, George Price. Guatemala en Costa Rica hadden ook delegaties gestuurd.

De deelnemers verklaarden dat de drugsbestrijding gekoppeld moet worden aan "alternatieve ontwikkelingstrategiëen" en vroegen daarbij om internationale hulp.

Om basis voor verder overleg te leggen

In maart Pretoria, ANC en Inkatha aan tafel

KAAPSTAD - De Zuidafrikaanse regering heeft vrijdag verklaard dat zij overeenstemming heeft bereikt met het Afrikaans Nationaal Congres (ANC) en de Inkatha-Vrijheidspartij van Mangosuthu Buthelezi voor het houden van een gezamenlijke bijeenkomst.

Het treffen, dat op 5 maart wordt gehouden, moet de basis leggen voor de hervatting van de onderhandelingen over de toekomst van Zuid-Afrika. Alle belangrijke partijen waren bij die onderhandelingen betrokken totdat ze vorig jaar mei, in een klimaat van groeiend geweld, opgeschort werden. Het zogeheten CODESA-overleg mislukte toen vanwege een ruzie over de machtsverdeling op lokaal niveau.

Regeringsonderhandelaar Roelof Meyer maakte het nieuws bekend na drie dagen van besprekingen met de Inkatha-partij. Meyer verklaarde er vanuit te gaan dat de besprekingen over de toekomst van Zuid-Afrika nog voor het einde van maart hervat kunnen worden.

Meyer verklaarde dat de Inkatha-partij nog wel bedenktijd had gevraagd om overleg te plegen met plaatselijke partijleiders voordat de conferentie zou beginnen. "Het is een redelijk verzoek dat het onderhandelingsproces alleen maar zal versterken", verklaarde hij. Meyer zei dat behalve het ANC en de Inkatha-partij ook kleinere partijen aan de bijeenkomst op 5 maart zullen deelnemen.

Woordvoerder Robin Carlisle van de oppositionele Democratische Partij meende dat de overeenkomst tussen de drie partijen een belangrijke stap vooruit is voor Zuid-Afrika in het proces van overgang van driehonderd jaar blank bewind naar een non-raciale democratie.

Regering en ANC kwamen vorige week overeen de macht te zullen delen. Een dergelijke regering van 'nationale eenheid', waarin de blanke minderheid is vertegenwoordigd, zou Zuid-Afrika vijf jaar lang moeten besturen na multiraciale verkiezingen.

NAPA

IN DE weekendbijlage Napa van de Amigoe van vandaag:

* DR PETER HOEFNAGELS, die al vele keren onze eilanden heeft bezocht, hield afgelopen zondag in de UNA een lezing over 'Het huwelijk, een comedy of errors'. Daarin legt hij er de nadruk op het belang van een goede communicatie. "Een man kan bij wijze van spreken aan het achterwerk van zijn vrouw zien in wat voor stemming zij verkeert", vindt hij. Nel Casimiri had een gesprek met literator, jurist en mediator. pag.1

* MR. MIKE EMAN verwierf zijn bul met een scriptie over 'De verhouding Openbaar Ministerie en minister van Justitie in een kleinschalige samenleving' (in dit geval Aruba). Eman wil zijn scriptie geen politiek gekrakeel veroorzaken, maar beschouwt het als puur onderzoek. Hij weidt hier over uit in een interview met Eef Hermers. pag. 3

VLAK VOOR de Tweede Wereldoorlog, werd het Limburgse stadje Sittard geconfronteerd met een circusleeuw die een blijvend stempel op de Sittardse gemeenschap heeft gedrukt. Bart Bredero schreef een kostelijk verhaal over deze wonderlijke 'Leeuw van Sittard' pag. 4

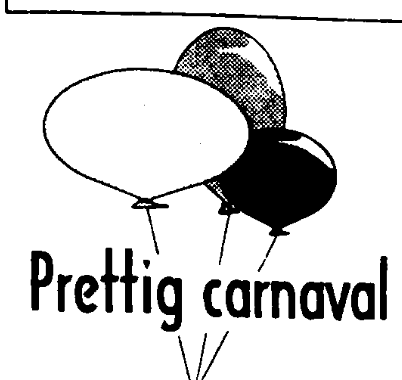
* HET AMERIKAANS consulaat op Curaçao staat op het punt te sluiten, tenzij het Congres en de Senaat op het laatste moment besluiten het voornemen van de regering Clinton hieromtrent te wijzigen. Dit terwijl de handel tussen de VS en de Nederlandse Antillen het lieve sommetje van bijna 700 miljoen dollar per jaar bedraagt en er al een 200 jaar oude diplomatieke relatie bestaat. Een bijdrage hierover van Joe Simonetti, vertaald door Peter Dicker op pag. 5

* JONGEREN en carnaval: of zij zitten bij Spong op de kerkhofmuur of ze lopen zelf mee in de Gran Marcha. Een reportage van Joël Labadie op de Jongerenpagina.

Verder in Napa deze week de rubrieken Buitenland, Kerk en Wereld, Filatelie, Liever heimwee dan Holland en de wekelijkse Kruiswoordpuzzel.

Abonnees van de Amigoe ontvangen deze tien pagina's tellende bijlage gratis; in de losse verkoop kosten krant en Napa samen één gulden.

Rechtmatig of onrechtmatig?

Huurwaarde eigen woning nu ook belastbaar inkomen

= door Carel de Haseth =

BEGIN DEZE MAAND tekende de staatssecretaris van Financiën, L. Arrendell, een besluit waarmee met terugwerkende kracht tot 1 januari van dit jaar de regeling betreffende de huurwaarde eigen woning voor de duur van (voorlopig) een jaar wordt gewijzigd.

De Landsverordening inkomstenbelasting bepaalt dat de huurwaarde van de eigen woning beschouwd moet worden als een stuk inkomen. Er worden verschillende argumenten aangevoerd om dit in het oog van de burger onredelijk stuk wetgeving te rechtvaardigen.

In 'Inkomstenbelasting van de Nederlandse Antillen' trekt Metry bij voorbeeld de vergelijking tussen A en B, die ieder een huis in eigendom hebben. A verhuurt zijn huis en huurt zelf een huis van een derde. B bewoont zijn eigen huis. Als de overheid B niet zou belasten, dan bevoordeelt zij B. Immers, A moet wel belasting betalen over de huuropbrengst van zijn verhuurde woning, terwijl hij de door hem betaalde huur niet mag aftrekken. Door nu B te belasten worden A en B gelijk behandeld door de belastingen.

Ook wordt wel de vergelijking getrokken tussen C en D. C zet zijn kapitaal op een spaarbankboekje en moet belasting betalen over de ontvangen rente. C bouwt van zijn geld een huis en zou dan - bij niet belasten van de huuropbrengst eigen woning - bevoordeeld worden.

MANK

In eerste instantie lijken deze argumenten redelijk, maar bij nadere bestudering blijkt dat beide vergelijkingen volkomen mank gaan. Om met het laatste voorbeeld te beginnen: een eigen woning kan weliswaar in bepaalde gevallen als een belegging worden gezien, toch is speculatie niet het primaire doel van de bewoner. De spaarder kan, wanneer hij dat wil, zijn spaargeld of een deel ervan voor andere doelen aanwenden.

Voor een huiseigenaar is het echter alles of niets: óf hij woont zelf in zijn huis, óf hij verhuurt of verkoopt het, waarbij de waarde afhankelijk is van de situatie op de markt op het moment van verkoop. Daarnaast is het zo dat als de spaarder zijn geld niet op de bank zet, maar belegt in aandelen, de koerswinst uit een dergelijke belegging belastingvrij is. Alleen over ontvangen dividenden en dergelijke moet belasting worden betaald.

Met andere woorden aandelen die in waarde stijgen zijn niet belastbaar, een huis dat in waarde stijgt zou wel aanleiding geven voor een hogere belasting. In de meeste gevallen zal bovendien de huiseigenaar de bouw of aankoop van zijn woning voor een belangrijk deel financieren door middel van een hypotheek. Gedurende de looptijd van zijn hypotheek zal hij -ondanks het feit dat de hypotheekrente aftrekbaar is - een behoorlijk bedrag aan rente moeten ophoesten. Een gegeven waaraan de wetgever geheel voorbij gaat. Immers, de aflossing van de niet-aftrekbare hypotheek neemt samen met het deel van de rente dat de belastingbetaler zelf moet opbrengen in zekere zin de plaats in van de huur, die een huurder zou moeten betalen.

Ook de vergelijking van Metry houdt geen stand. Immers, als de wetgever werkelijk A en B gelijk zou willen behandelen, dan zou hij evengoed kunnen besluiten de huur aftrekbaar te maken, die A aan zijn huisbaas moet betalen. Zowel A als B wonen dan vrij. (Fiscalisten zullen misschien opmerken dat er geen relatie bestaat tussen inkomen en huur en dit dus niet kan. Nog afgezien van het feit dat de fiscus de huur eventueel zou kunnen zien als een vorm van persoonlijke lasten.)

BEDRIJVEN

Als dan wordt aangevoerd dat dit natuurlijk niet reëel is omdat de overheid ergens inkomsten uit moet verkrijgen, dan is het goed eens te zien welke regelingen gelden voor bedrijven.

Een bedrijf, dat niet over een eigen pand beschikt, mag de betaalde huur als bedrijfskosten opvoeren; een bedrijf, dat wel over een eigen pand beschikt, hoeft geen 'huurwaarde eigen bedrijfspand' als inkomen op te geven. Sterker nog: wanneer een bedrijf investeert in een eigen gebouw, worden niet alleen eventuele hypotheekkosten als kosten van onderneming aangemerkt, maar mag het bedrijf het pand ook nog afschrijven ten laste van de winst. In de loop der jaren wordt het pand dus steeds minder waard: de waardevermindering zorgt voor een verlaging van de belastbare winst uit bedrijfsvoering.

Fiscalisten zullen hier misschien tegen in brengen dat een bedrijf bezig is met een economische activiteit en een burger niet, zodat het bedrijf wel deze rechten krijgt en de burger niet. Maar zelfs dan is er sprake van een ongelijke behandeling. Immers, teneinde de werkgelegenheid in de bouwsector te stimuleren kan een bedrijf sinds enige jaren aanspraak maken op twee jaarlijkse aftrekposten van 12 procent van de bouw- of verbouwkosten. Een huisbezitter die zijn eigen woonhuis bouwt en zo net zo goed de werkgelegenheid in de bouwsector stimuleert, mag dat niet.

Ook nieuwbouw in opdracht van de burger stimuleert de werkgelegenheid. Waarom zou dan voor de natuurlijke persoon niét gelden wat voor de rechtspersoon geldt? Het is evident dat hier met twee maten wordt gemeten: de wetgever bevoordeelt bedrijven ten opzichte van eigen woningbezitters.

ONREDELIJK

Dat de regeling inzake de huurwaarde eigen woning onredelijk is, werd ook ingezien door de wetgever zelf. In 1956 en 1962 werden in de Staten initiatief-ontwerpen ingediend teneinde te geraken tot een (gedeeltelijke) vrijstelling van de huurwaarde eigen woning. Nadat in 1967 een stimuleringsaftrek werd aangenomen van zeshonderd gulden werd deze in 1977 verhoogd tot drieduizend gulden. Daarmee werd de huurwaarde van huizen die f.37.500 kosten de facto niet meer als gedeelte van het inkomen beschouwd.

Metry wijst erop dat de SER (Sociaal Economische Raad) en andere zienswijze op na hield. De SER vond de aftrek te laag. Zij wilde een belastingaftrek zien van zesduizend gulden (huizen waarvan de bouwkosten f. 75.000 of minder bedroegen moesten buiten de belastingheffing worden gelaten), die binnen vijf jaar moest worden opgetrokken tot twaalfduizend gulden (bouwkosten tot f.150.000). Daarna moesten de voor eigen gebruik aangehouden woonhuizen geheel belastingvrij worden gelaten.

De regering liet evenwel weten dat zij vanwege de belangrijke belastingderving voorlopig moest volstaan met een aftrek van drieduizend gulden en dat in een latere fase bekeken zou worden of en in hoeverre de aftrek verder kon worden verhoogd.

PENSIONADO'S

Sinds enige jaren bestaat de zogenaamde pensionado-regeling. Deze houdt in dat een buitenlander met een inkomen buiten de Antillen zich hier kan vestigen. Over zijn inkomen betaalt hij zegge en schrijve 5 procent inkomstenbelasting of, indien dat hem gunstiger uitkomt, het normale belastingtarief over een fictief inkomen van f. 150.000.

Om voor deze regeling in aanmerking te komen moet hij echter een huis aanschaffen van tenminste f. 240.000 en een werknemer in dienst nemen. Door deze regeling is de huizenmarkt op ons eiland in korte tijd volkomen scheef gegroeid, mede dank zij de propaganda die (buitenlandse) projectontwikkelaars en makelaars ervoor maken. Door een beperkt aanbod aan huizen, zijn namelijk de prijzen in de huizenmarkt extreem gestegen, zodat een groot deel van de beschikbare koop- en huurhuizen buiten het bereik ligt van de gemiddelde burger.

De regeling zou beter gewijzigd kunnen worden door bij voorbeeld de bepaling op te nemen dat men alleen aanspraak kan maken op de pensionado-regeling wanneer men een huis laat bouwen. Zo worden de prijzen op de huizenmarkt gerationaliseerd. Door dit niet te doen maakt de overheid misbruik van de ontstane situatie door haar eigen huiseigenaren extra geld uit de zak te kloppen.

Enige tijd geleden werd gesuggereerd de regeling zo te veranderen dat de pensionado een huis van tenminste zes ton zou moeten kopen om recht te hebben op de belastingvoordelen. Het resultaat van een dergelijke wijziging zou ongetwijfeld zijn dat de woningprijzen onmiddellijk stijgen tot rond dit bedrag. Ook de prijzen van eenvoudiger optrekjes zullen mee omhoog worden gezogen. En daar schieten de lokale woningzoekenden natuurlijk niets mee op.

Onder het motto dat bezit van een eigen huis gezien moet worden als een bevoorrechte verkrijging wordt dit jaar bij de bepaling van de huurwaarde eigen woning uitgegaan van de economische oftewel werkelijke waarde van de woning. De bezitter zal bij zijn inkomen 8 procent van 60 procent van deze waarde moeten tellen, met dien verstande dat dat bedrag niet meer mag bedragen dan 30 procent van het belastbaar inkomen. De aftrek van 40 procent van de ecomomische waarde neemt dan de plaats in van de oude aftrek van drieduizend gulden. Om de belastingdruk niet helemaal ondraaglijk te maken is het maximum van 30 procent ingebouwd.

De *Amigoe* wees er al op dat de Nederlandse politiek ruziet over een optrekken van dit huurwaardeforfait van 1,8 procent tot 3,3 procent. Onze regering schijnt geen moeite te hebben met dertig procent.

Men kan zich ook afvragen of er met het ingaan van de nieuwe regeling wel sprake is van een bevoorrechte verkrijging. Een voorbeeld kan dit duidelijk maken.

Stel iemand met een belastbaar inkomen van drieduizend gulden in de maand bouwde tien jaar geleden een huis voor tachtigduizend gulden. Volgens de oude regeling zou hij, zonder rekening te houden met kosten van onderhoud en dergelijke, zo'n f. 3.400 bij zijn inkomen moeten optellen. Een beetje huis is nu, gelet op de advertenties in de gratis krantjes die de makelaars verspreiden, minstens twee ton waard.

Omdat de huurwaarde eigen huis in dit voorbeeld minder is dan 30 procent van het belastbaar inkomen zal de bevoorrechte huisbewoner dit jaar dus f.9.600 bij zijn inkomen moeten optellen. Hij valt dan meteen drie schalen hoger in de belastingtabel en moet geen 15 maar 18.5 procent belasting betalen over zijn inkomen. Geen f. 5.910, maar f. 8.490. Een belastingverhoging ineens van 42 procent.

TONNEN

En dit is maar een voorbeeld. Niemand is veilig meer voor de belastingdienst. De huizenbezitter in een gewilde woonwijk als Jan Thiel, Julianadorp of Damacor niet; maar ook de kleine man niet, die met hulp van familie en vrienden over een periode van enkele jaren een bescheiden maar degelijk huis bouwde. Laat staan de pensioentrekker die zijn, in 1920 gekochte, huis op Pietermaai plotseling getaxeerd weet op enkele tonnen.

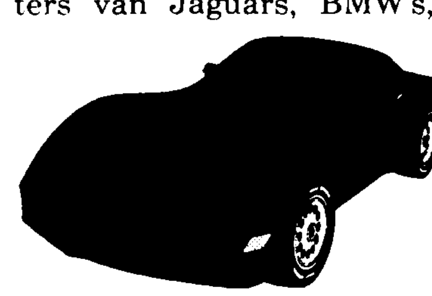
Wat moeten deze bevoorrechte belastingbetalers doen? Moeten zij hun huis verkopen aan een pensionado, die 5 procent inkomstenbelasting betaalt om vervolgens bij Volkswoningbouw (FKP) aan te kloppen voor een huis? Want de huurprijzen in de particuliere sector zijn even absurd als de huizenprijzen.

Vroeger hadden de huizenbezitters nog kunnen denken dat ze een bijdrage leverden aan de opbouw van het eiland. In plaats van hun geld te steken in feesten, auto's en buitenlandse reizen, bouwden ze een huis en droegen zo bij aan de economische ontwikkeling van het eiland en de werkgelegenheid. Zij ontlasten zo de druk op de overheid om voor adequate huizen voor de bevolking te zorgen. Nu krijgen zij stank voor dank. Zij zijn immers bevoorrecht...

BELEID

Als er sprake zou zijn van een helder beleid van de overheid, zou je als huisbezitter begrip op kunnen brengen voor de moeilijke financiële situatie van de overheid. Maar blijkbaar worden alleen bezitters van een eigen huis hard aangepakt.

Immers, heeft de overheid onlangs zelf niet heeft gezegd geen heil te zien in het belasten van luxezaken als zwembaden, satellietantennes, jachten, en dergelijke? Betalen trotse bezitters van Jaguars, BMW's,

Porsches, Corvettes en dergelijke niet doodleuk eveneel wegenbelasting als de arme sloeber in zijn Toyota Starlet? De verzekeringsmaatschappijen kennen wel een premie gebaseerd op de waarde van de auto. Waarom zou de overheid soortgelijke tabellen dan niet hanteren?

En zou het misschien niet de moeite lonen om de gegevens van de wegenbelasting te vergelijken met die van de inkomstenbelasting? Wellicht kan op zo'n manier heel wat zwart geld getraceerd (en belast!) worden...

En wat te denken van het vorig jaar verschenen krantebericht dat 75 procent van de bij de Kamer van Koophandel ingeschreven bedrijven geen aanslag winstbelasting krijgt? En dan hebben we het niet eens over het niet aanpakken van witteboorden-criminaliteit, omdat dat volgens bepaalde politici geen prioriteit behoeft; over de grote en kleine schandalen, die onze gemeenschap talloze miljoenen kosten, en dat soort zaken. Die laten we even buiten beschouwing.

De overheid begaat mijns inziens een zeer ernstige fout als zij dat deel van de bevolking, dat over een eigen huis beschikt, op deze wijze meent te moeten aanpakken. Niet alleen zullen de huizenbezitters dit als uitermate onrechtvaardig ervaren, de kloof tussen rijk en arm zal daardoor alleen nog maar groter gemaakt worden. En het griezeligste is dat de eigen bevolking zal opdraaien voor de luxe die de vreemdeling zich mag veroorloven!

Miljoenen zien Grote Parade op televisie

WILLEMSTAD — De Gran Marcha is dit jaar weer in vele landen via de televisie te volgen. TeleCuraçao verzorgt voor het vijfde achtereenvolgende jaar de uitzending samen met het toeristenbureau en Landsradio. Er wordt gerekend met zes miljoen kijkers.

Zondagochtend gaat er een rechtstreeks verslag per satelliet naar Nederland, waar de uitzending gecombineerd wordt met een verslag van het Nederlandse carnaval.

In het Caribisch gebied hebben verscheidene landen belangstelling getoond, waaronder Belize, Dominica, St. Maarten, Suriname en Channel 47 van Toronto (Canada).

Ook grote stations zoals CNN en OTI (Organizacion de la Television Iberoamericana) zijn geïnteresseerd in uitzending.

Christoffelpark op dinsdag eerder gesloten

WILLEMSTAD — In verband met het afscheid van Rei Momo is het Christoffelpark op dinsdag 23 februari vanaf 12 uur gesloten. Dit betekent dat er na 10 uur geen auto's meer worden toegelaten tot de bergzijde van het park. Na 11 uur kunnen er geen auto's meer aan de Savonet-route beginnen.

Voorstel nota Beroepskrachtenplanning:

IFE-verpleegkundigen verplichten paar jaar hier te blijven werken

WILLEMSTAD — Er zou moeten worden onderzocht of het mogelijk is om verpleegkundigen en ziekenverzorgsters die door de I.F.E. zijn opgeleid, te verplichten voor enkele jaren werkzaam te laten zijn in eigen land, zolang er hier een tekort aan die beroepsgroepen bestaat. Dat wordt voorgesteld in de discussienota Beroepskrachtenplanning 1992-2000 die onlangs door het department van Volksgezondheid is opgesteld. Van alle verpleegkundigen die het instituut tussen 1982 en 1992 heeft afgeleverd (191) is 26,1 procent (50 personen) naar Nederland vertrokken. Dit betekent een verlies aan opleidingskosten van ruim 1 miljoen gulden.

Terwijl aan de ene kant de Curaçaose verpleegkundigen naar Nederland vertrekken omdat zij daar stukken beter worden betaald dan hier, moeten contractanten worden aangetrokken om het tekort aan verpleegkundigen op te vullen. Dit brengt, naast de salarissen, hoge kosten met zich mee: het uitzenden van een selectieteam naar Nederland (waar de meeste contractanten vandaan worden gehaald), reis- en tijdelijk verblijfskosten en uitzendingskosten van de contractant.

De contractanten die worden gehaald zijn bovendien vaak meer ervaren, zodat zij niet op het salarisniveau van een beginnende verpleegkundige zitten. Overigens zijn de lonen voor verpleegkundigen in de Antillen in alle schalen lager dan in Nederland (en het allerlaagste op Sint Maarten), daarom valt het ook niet mee mensen over te halen zich voor drie jaar op de Antillen te vestigen.

Het Sint Elizabeth Hospitaal bijvoorbeeld heeft 57 verpleegkundigen uit het buitenland moeten halen en heeft volgens de nota Beroepskrachtenplanning nog eens plaats voor dertien verpleegkundigen. Volgens Sehos-voorlichtster Mariela Ceccotti is er door het bestuur en de directie nog geen beslissing genomen over het voorstel van gedeputeerde Raymond Bentoera om 22 verpleegkundigen uit Cuba aan te trekken. Bij de Dr. J. Taams Kliniek zijn van de in totaal acht verpleegkundigen drie contractant.

CAPRILES KLINIEK

Het tekort aan verpleegkundigen wordt nog duidelijker zichtbaar bij de Capriles Kliniek. Dat heeft nu 33 verpleegkundigen bij een behoefte aan 84 verpleegkundigen. De komende twee jaar zullen zo'n 23 verpleegkundigen van de IFE komen, maar bij een normaal verloop zal de kliniek in 1995 nog altijd veertig verpleegkundigen tekort komen.

Ook de GGD heeft een tekort aan verpleegkundigen. Momenteel heeft de GGD er 32, maar er is behoefte aan nog eens vijftien verpleegkundigen. Als het aantal contractanten en de nog openstaande plaatsten worden opgeteld, gaat alleen al op Curaçao om een tekort aan lokale krachten van 128 verpleegkundigen. Als dat aantal wordt afgezet tegen de door de IFE in tien jaar tijd afgeleverde verpleegkundigen (191, waarvan er dus 50 zijn vertrokken) en een totaal van 147 op het eiland werkzame artsen (waarvan 86 medisch specialist), wordt duidelijk dat de verhoudingen enigszins zoek zijn.

"De verplegende en verzorgende beroepen vormen de basis van de gezondheidszorg. Zonder deze werkers zijn de medisch specialisten machteloos en blijven de ziekenhuizen leeg. Het structureel tekort van deze beroepsgroep kan in belangrijke mate de gezondheidszorg ontwrichten," zo wordt in de nota gewaarschuwd, "waarvan vele sprekende voorbeelden in andere landen zijn te vinden." Voor een doelmatige gezondheidszorg moet een juiste verhouding bestaan tussen de hierin werkzame beroepsgroepen. Geconstateerd wordt, dat er nu op Curaçao een wanverhouding bestaat tussen het aantal specialisten en de verplegende en verzorgende beroepen.

"Het algemeen bekende en in de zorg merkbare structurele tekort aan verpleegkundigen en ziekenverzorgenden is nu voor het eerst onderbouwd met concrete cijfers, aldus de nota. Daarom worden de volgende aanbevelingen gedaan: de opleidingscapaciteit van de IFE voor met name verpleegkundigen moet worden aangepast; het mogelijk gestructureerd invoeren van deeltijdarbeid (zodat het oud-verpleegkundigen aantrekkelijk word gemaakt het vak weer op te nemen) en het bepalen van de werklast van verpleegkundigen per instelling, zodat men tot reële behoeftebepaling kan komen.

Ook zou moeten worden onderzocht of de aan de IFE afgestudeerden niet tenminste enige jaren in eigen land zouden moeten werken en dient er jaarlijks overleg te zijn tussen de IFE en het departement over het aantal op te leiden verpleegkundigen. "De relatief lage honorering van het verpleegkundig personeel in het Sint Maarten Medical Center vraagt om een oplossing," wordt besloten.

Of de brain-drain naar Nederland wellicht ook kan worden afgeremd -en het aantal studenten aan de IFE gestimuleerd- met betere salariëring voor verpleegkundigen in het algemeen, wordt niet aangegeven. Een Antilliaanse studente aan de IFE zegt in elk geval dat als zij zal worden verplicht enkele jaren op de Antillen te werken, zij haar opleiding in Nederland wil afmaken. "Met de huidige salarissen moet je nu al zeer gemotiveerd zijn om de opleiding te willen volgen en hier te willen blijven." De aanvangssalarissen van een pas-afgestudeerde IFE-verpleegkundigen liggen op de Antillen zo'n vijfhonderd gulden lager dan in Nederland en naarmate men meer ervaring heeft, kan dat verschil verdubbelen.

Momenteel zijn op Curaçao 403 verpleegkundigen en 370 ziekenverzorgsters werkzaam in loondienst. Op Sint Maarten zijn er 51 verpleegkundigen (waarvan 6 met het IFE-diploma) en 15 ziekenverzorgenden (waarvan 1 met het IFE-diploma). Op Bonaire werken dertien verpleegkundigen en dertien ziekenverzorgsters, op Sint Eustatius twee verpleegkundigen en twee ziekenverzorgenden (1 met IFE-diploma). Op Saba zijn alleen verpleeghulpen.

Eis 3 jaar en tbs voor Antilliaanse moordenaar

WILLEMSTAD/DEN HAAG — Toen hem duidelijk werd dat zijn vriendin geen relatie meer met hem wilde, stak hij haar vijf maal met een slagersmes en wilde vervolgens zichzelf ombrengen. De 27-jarige Elsje Rafaela stierf. De 31-jarige Antilliaan G. A. uit Rijswijk stond hiervoor vrijdag voor de rechtbank in Den Haag. Officier van justitie M. van den Honert eiste wegens moord drie jaar cel en tbs met dwangverpleging.

Volgens psychiatrische rapporten is A. sterk verminderd toerekeningsvatbaar. Hij hecht zich sterk aan zijn partner en is kwetsbaar voor verlatingen, wat weer tot geweld kan leiden.

In september vorig jaar liep het slachtoffer bij A. weg. Hij zwierf dagenlang in zijn auto rond om haar te zoeken, zonder te eten en te slapen. Volgens getuigen was hij radeloos en zei hij Elsje te zullen vermoorden en daarna zelfmoord te plegen, als zij niet bij hem terug zou komen. A. ontkende dat bij de rechtbank.

Hij vond zijn vriendin bij kennissen in een woning in Zoetermeer. Toen zij niet met hem mee wilde komen, stak hij haar in bijzijn van onder meer hun dochtertje. Hij bracht zichzelf ook verwondingen toe met het mes en werd opgenomen in het ziekenhuis.

Volgens de officier van justitie liep A. met plannen rond voor de moord en is er daarom sprake van voorbedachte rade. De advocaat van A., mr. H. Mensodines, vindt dat dat niet kan worden bewezen. Volgens hem deed A. uitlatingen op het moment dat hij geheel in de war was en zei hij verschillende dingen. Hij pleitte ervoor geen celstraf op te leggen, maar tbs met verpleging. Uitspraak 5 maart.

Voorlopig geen bevorderingen

Politiebond en ABVO boeken geen resultaat bij Arrendell

WILLEMSTAD —"Mijnheer Arrendell, dit is niet wat wij van u willen horen". Woorden van dergelijke strekking hebben de ABVO en de politievakbond NAPB vrijdag laten horen, na twee uur lang tevergeefs met de staatssecretaris van personeelszaken gesproken te hebben over een reeks van benoemingen die al jaren op zich laten wachten.

Het gesprek werd afgedwongen door de twee bonden, die zijn opgekomen voor de rechten van administratief en technisch personeel dat werkt bij de politie. De bond stelde aanvankelijk een ultimatum van 48 uur op waarbinnen alle benoemingen geregeld moesten zijn. Sommige van de medewerkers wachten namelijk al vijf jaar op de benoeming die hen rechtens toekomt. Zij zullen, al het ligt aan Arrendell en zijn adviseurs van ondermeer de afdeling Personeelszaken, nog wel een tijdje moeten blijven wachten, want de staatssecretaris verwacht dat de oplossing in deze kwestie morgen, noch overmorgen zal komen. Wel verzekerde Arrendell de bonden van zijn bereidheid om mee te werken aan het zo snel mogelijk regelen van de achterstallige benoemingen.

Maar dat was dus niet wat wij wilden horen, zegt NAPB-voorzitter Roy Henriquez. Zijn leden hadden er namelijk opgestaan, dat de bond hun rechten zou regelen. Een teleurgestelde vakbondsleider zal aan de politiemedewerkers meedelen wat Arrendell heeft gezegd. Henriquez weet niet hoe de vakbondsleden dit zullen opvatten. Om de criminaliteitsbestrijding te verbeteren moeten die misdaadbestrijders zelf beter behandeld worden, aldus Henriquez.

Het was vanochtend niet mogelijk de staatssecretaris te traceren en hem om zijn toelichting te vragen.

Brand in de Piet Heinstraat

■*WILLEMSTAD — Een vervallen en leegstaand houten (choll)huisje in de Piet Heinstraat te Otrabanda is vrijdagnacht omstreeks 22.30 uur voer voor de vlammen geworden. Er deden zich geen persoonlijke ongelukken voor.*

In januari:

Deviezenvoorraad neemt toe met 12,6 miljoen

WILLEMSTAD —De officiële deviezenvoorraad is in de maand januari toegenomen met 12,6 miljoen gulden. Dit is mede het gevolg van uit het buitenland aangetrokken leningen. Zo maakt de Centrale Bank bekend.

De rekening 'Bankbiljetten', die de waarde van het aantal bankbiljetten in omloop weergeeft, is met 14,3 miljoen gulden afgenomen. Deze daling is gebruikelijk na een stijging in december in verband met de feestdagen.

Het rekening-courant tegoed van de Centrale Overheid bij de Centrale Bank, de rekening 'Landsontvanger', is met 8,3 miljoen gulden afgenomen als gevolg van het voldoen van lopende verplichtingen. De schuldpositie van de centrale overheid op de rekening 'Tijdelijk Kasvoorschot Land' is met 1,2 miljoen gulden toegenomen in verband met het voldoen van rente en aflossingsverplichtingen op schatkistpromessen. De rekening 'Obligaties', welke uit overheidsleningen bestaat, is met twintig miljoen gulden afgenomen ten gevolge van de stijgende vraag op de secundaire markt naar overheidspapier.

De rekening 'Eilandsontvanger', het rekening-courant tegoed van het Eilandgebied Curaçao, is met 12,7 miljoen gulden afgenomen. Dit is onder meer het gevolg van het voldoen van de lopende verplichtingen en de aankoop van 'Certificates of Deposit'.

De rekening 'Meerjarenplan Projecten' is met 1,4 miljoen gulden afgenomen ter financiering van ontwikkelingsprojecten. Van dit bedrag was 1,3 miljoen bestemd voor projecten van de centrale overheid en 0,1 miljoen voor die van Curaçao.

De rekening 'Solidariteitsfonds' is met 0,8 miljoen gulden afgenomen. Dit fonds dient ter dekking van de begrotingstekorten van de eilandgebieden Bonaire, Saba en Sint Eustatius.

Martina bij terugkeer uit Washington:

Optimisme over kans openhouden Amerikaanse consultaat-generaal

WILLEMSTAD —Statenlid Don Martina, een van de drie delegatieleden die afgelopen week in Washington was om het openhouden van het Amerikaanse consulaat-generaal op Curaçao te bepleiten, heeft goed hoop dat dat ook zal lukken. In elk geval hebben de Antillen in hun bezwaren tegen dat voornemen de meeste indruk gemaakt, zo werd Martina duidelijk: van de twintig posten die op de nominatie staan om gesloten te worden, kwam negentig procent van alle 'acties' van Antillianen en Amerikanen. "Het woord is nu aan de VS," aldus Martina.

Zondag vertrokken Rufus Mc William, Dudley Lucia en Don Martina naar Washington. Deze week spraken zij met zo'n 25 personen, zowel van de Senaat, van het Huis van Afgevaardigden, alsmede van de *State Department*, in een poging hen ervan te overtuigen dat het openhouden van het consulaat-generaal van groot belang is voor de Antillen, maar ook voor de Verenigde Staten zelf.

"Mijn indruk is, dat het zeer positief is verlopen," aldus Martina. In de komende weken - wanneer precies is nog niet duidelijk -zal de beslissing vallen. Om een kans te maken dat het consulaat-generaal op de Antillen openblijft, moeten de Congresleden tot voor 1 maart aanstaande actie ondernemen. "We weten natuurlijk niet hoe dat zal aflopen, maar in elk geval hebben we er alles aan gedaan," denkt Martina. Hij heeft lovende woorden voor zowel de Gevolmachtigde Minister Harold Henriquez, de Chargé d'Affairs van de ambassade te Washington, als voor de Kamer van Koophandel, bedrijven en particulieren.

"Harold Henriquez heeft prima werk gedaan, zowel voor als tijdens ons bezoek. Maar ook wil ik de Kamer van Koophandel noemen, de brieven van de minister-president en haar bezoek bij de inauguratie van president Clinton, de brieven van bedrijven en Antillianen en Amerikaanse burgers - zowel uit de Antillen als de VS - en de Chargé d'Affairs van de Nederlandse Ambassade in Washington. Dat alles is wel degelijk opgemerkt." De drie Statenleden hebben in Washington gemiddeld vijf gesprekken per dag gevoerd en overal informatiemateriaal achtergelaten.

"We hebben getracht de Congresleden te overtuigen dat het consulaat-generaal open moet blijven in ons beider belang. Genoemd zijn onder meer de historische banden. Zo werd de Amerikaanse natie -in burgeroorlog met Engeland- voor het eerst door Sint Eustatius erkend, door middel van een saluutschot en is het vandaag precies 200 jaar geleden dat de eerste Amerikaanse consul voet aan Curaçaose wal zette." Martina vervolgt: "Ook hebben we gewezen op het handelsverkeer en de samenwerking op het gebied van misdaadbestrijding en controle op drugsverkeer. Bovendien komen jaarlijks op de Antillen en Aruba zo'n één miljoen Amerikaanse toeristen."

In de komende weken moet een beslissing vallen. Op de nominatie voor sluiting staan vier ambassades, acht consulaten-generaal en acht consulaten. Deze zijn gevestigd in een aantal (ei)landen in de Stille Zuidzee, maar ook in Europa, Afrika, het Caribisch gebied en Latijns-Amerika.

(Zie ook Napa, pagina 5 van vandaag)

Per 1 maart

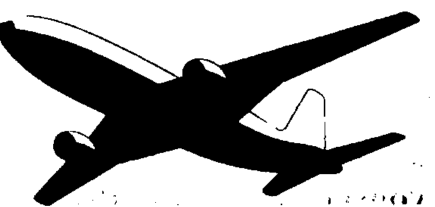
ALM-tickets Suriname alleen in harde valuta

WILLEMSTAD —De Antilliaanse Luchtvaart Maatschappij neemt voor tickets vanuit Paramaribo per 1 maart alleen nog maar harde valuta aan. Zo bevestigde ALM-woordvoerster Isa Henriquez. De Surinaamse minister van Financiën is hiermee akkoord gegaan.

Al langere tijd konden slechts een beperkt deel van de tickets nog worden betaald in Surinaamse guldens en moest de rest in harde valuta worden voldaan. Dit vloeide voort uit het feit dat Suriname wegens haar deviezentekort niet regelmatig of in het geheel niet de ALM toekomende gelden overmaakte. Al enige jaren staat een schuld uit van zo'n zeven miljoen gulden, die de ALM nog van haar kantoor in Paramaribo moet ontvangen, maar waarvoor geen deviezen beschikbaar zijn.

De KLM, op de route Amsterdam-Paramaribo-v.v. kampte met hetzelfde probleem, maar wist via de Nederlandse overheid een regeling te treffen waarbij de schuld wordt verrekend met de ontwikkelingsgelden voor Suriname. Ook de ALM heeft Nederland gevraagd voor haar een dergelijke regeling te treffen. De ALM heeft het geld immers hard nodig. Hoe ver het staat met die onderhandelingen tussen de ALM en Nederland, is Henriquez op dit moment niet bekend.

De ALM voert momenteel op maandagen en woensdagen vluchten uit op Paramaribo. Of dit zo zal blijven in het nieuwe vliegschema dat 1 april ingaat, is nog niet zeker. Het nieuwe schema zal op zijn vroegst begin maart bekend worden gemaakt. Mogelijk dat dan ook de vlucht naar Trinidad/Tobago ("s nachts arriveren

en dezelfde dag weer terug') zal komen te vervallen wegens het teruglopende aanbod van passagiers uit dat land. De reizigers uit Trinidad/Tobago zijn nagenoeg allemaal handelslui die in de *Freezone* winkelen. Het plan is ook om op Cuba te gaan vliegen, in een *jointventure* met de KLM. Zeker is al wel dat een van de drie vluchten naar Atlanta komt te vervallen.

Verwacht op tv: NOS-beelden over 'ticket-affaire'

WILLEMSTAD — De nieuwsdienst van TeleCuraçao krijgt opnamen van de NOS waarin minister Römer -en los van haar ook Sylfried Pieters van de Antilliaanse jongerenorganisatie Tula - **uitspraken doen over de aantijging van de Amsterdamse politiecommissaris Nordholt dat Antilliaanse autoriteiten het vertrek van criminele jongeren naar Nederland stimuleren**, al dan niet door hun reisskosten te betalen.

TeleCuraçao zal die beelden uitzenden, aldus eindredacteur Paul de Windt van de nieuwsdienst Telenoticia. Wanneer, is nog niet bekend. De banden zouden vandaag moeten arriveren op Curaçao. De NOS maakte tevens opnamen van de manifestatie van jongerengroepen voor het stadhuis van Rotterdam. De jongeren betuigden openlijk steun aan Nordholt vanwege zijn uitgesproken vermoedens.

Kadushi Cliffs Resort krijgt Gold Crown Award

WILLEMSTAD — Voor het tweede opeenvolgende jaar heeft Kadushi Cliffs Resort op Westpunt de 'Gold Crown Award' gekregen. De prijs is een erkenning voor een hoge graad van kwaliteit op het gebied van accomodatie en gastvrijheid.

Resort Condominium International (RCI), gevestigd in het Amerikaanse Indianapolis, selecteert jaarlijks in aanmerking komende *resorts*. RCI heeft meer dan een miljoen leden.

Minder dan tien procent van de naar schatting 2.200 bij RCI aangesloten *resorts* wordt erkend als *RCI Gold Crown Resorts*. De selectie wordt gebaseerd op het oordeel dat RCI-leden geven als zij hun commentaarformulier invullen na een verblijf op een vakantiebestemming. In deze evaluatie worden de kwaliteit van de faciliteiten en diensten in vijf specifieke categorieën meegenomen: de kamer, de gastvrijheid, de huishoudelijke dienst, het onderhoud en de registratie bij aankomst en vertrek. Een adviesbureau evalueert de kandidaten die na deze beoordeling overblijven.

Wit: "Jullie hebben geen donder gedaan"

Joy-riders tonen weinig interesse voor regeling

WILLEMSTAD — 'Minachting van het hof', noemde officier van justitie Van Delft de houding van twee jeugdige joy-riders die gisteren voor de tweede keer voor rechter Wit moesten verschijnen. Vijf maanden geleden had Wit hen de wacht aangezegd: op 19 februari is er een betalingsregeling op papier met alle slachtoffers. Zo niet, dan wacht Koraal Specht. Ondanks deze dreiging was er vrijwel niets geregeld.

Joyrider A. (20) was niet op komen dagen. Zijn maat K. (17) had op de dag van de zitting met slechts een van de slachtoffers een regeling getroffen. Vanaf april vijftig gulden per maand. Een ander had een regeling geweigerd uit angst voor represailles. In totaal hebben de twee negen auto's gepikt en daarbij voor vijfduizend gulden schade aangericht.

"Een betalingsregeling die per april 1993 ingaat?" vroeg Wit verbaasd. "Ik heb jullie in september 1992 op vrije voeten gesteld. Ik zou mijn schoenen kapot hebben gelopen om die regelingen te treffen. Maar jullie hebben geen donder gedaan".

K. heeft geen vast werk meer, sinds de garage van zijn vader, waar hij werkte, is opgedoekt. Wit vond dat geen excuus. Hij wees op K's ringen en oorbel, die van goud bleken. "Die kun je verkopen, en je hemd ook en je horloge", zei hij.

De officier van justitie kende geen medelijden. "Justitie heeft duidelijke taal gesproken. Ongelofelijk indringend en bij herhaling is geprobeerd de jongens bij te brengen wat op het spel stond. Maar deze jongens negeren de belangen van de auto-eigenaars volledig. We kunnen niet met ons laten sollen, hoe zuur het ook is". Hij eiste voor A. 10 maanden met aftrek en een bevel tot gevangenneming. De iets jongere K. hoorde 8 maanden en gevangenneming tegen zich eisen.

De rechter zat er duidelijk mee. Moest hij consequent zijn of toch maar toegeven, omdat eens Koraal Specht nu eenmaal altijd Koraal Specht kan betekenen? Hij gaf K. de kans om nog wat te zeggen en dacht intussen koortsachtig na. Uiteindelijk had hij een compromis gevonden. "Ik wil ze eigenlijk alle twee tegelijk veroordelen", zei hij tegen de officier. "Dus vraag ik om een klein respijt en een bevel tot medebrenging van A.".

"Voor jou staat de klok op twee voor twaalf", voegde hij K. toe. "Als bij de volgende zitting de schade niet is betaald, dan is het 'Ajo K'".

"En Ajo plaka" (Dag centen), mompelde een van de slachtoffers.

Voortzetting op 26 maart.

PG Robert Pietersz wil advocaat van lijst schrappen

WILLEMSTAD — Dinsdag wordt door een Hof-formatie van drie rechters het verzoek behandeld van procureur generaal Robert Pietersz om de jurist mr I.M.A. te schrappen van de lijst der advocaten.

Als het verzoek gehonoreerd wordt, zou de advocaat niet meer mogen pleiten in Arubaanse of Antilliaanse rechtszalen.

De datum van behandeling is wel publiek gemaakt, maar daarbij is geen motief voor Pietersz verzoek genoemd.

De jurist staat terecht in een langslepende rechtszaak waarin hij na twee uitspraken naar de Hoge Raad is gestapt voor cassatie. Hij werd beschuldigd van het mee helpen verbergen van een ontsnapte gevangene en van chantage.

Plannen voor 52 kavels op terrein Rust en Vrede

WILLEMSTAD —De naamloze vennootschap Rust en Vrede Projectontwikkeling gaat op het grondgebied Rust en Vrede (ook wel Leef Tevreden) 52 kavels aanleggen en daarop evenzoveel vrijstaande eengezinswoningen bouwen.

De n.v. heeft haar plannen voorgelegd aan de overheidsdiensten die er in principe mee akkoord gaan. Indien burgers ernstige bezwaren hebben tegen de nieuwbouw op Rust en Vrede kunnen zij dat de komende dagen bekend maken, want er is een korte inspraakprocedure gestart.

De n.v. heeft hetzelfde adres als de Bouwmaatschappij Curaçao (BMC) n.v.

Rust en Vrede ligt tussen Barika, Teresa, Tucacas en Kent U Zelf en is vanaf Santa Rosa bereikbaar via de Wiriwiriweg. Het terrein is spaarzaam bebouwd.

Kwaliteit gezondheidszorg Curaçao doorlichten

WILLEMSTAD —Eind volgende maand komen drie Nederlandse Inspecteurs van Volksgezondheid naar Curaçao. Zij zullen een inventarisatie maken voor het opstellen van een projektdossier dat aan het KabNA zal worden aangeboden.

Als de financiering rond komt, zullen in het kader van technische bijstand in het najaar alle instellingen van gezondheidszorg op de Antillen objectief worden doorgelicht op kwaliteit van de zorg.

Het daaruit voort te vloeien rapport moet de aanzet geven tot een kwalitatieve betere zorg op de Antillen. Aldus Inspecteur voor de Volksgezondheid Hans de Haan.

Voorzitter schermbond op wereldranglijst

ORANJESTAD — Voorzitter Austin Thomas van de Scherm Amateur Bond Aruba (SABA) staat sinds kort op de wereldranglijst van degenschermers, in verband met de goede resultaten vorig jaar bij schermwedstrijden in Caracas. Deze resultaten tellen mee voor het wereldkampioenschap. Het is voor het eerst dat een schermer van Aruba op deze lijst voorkomt.

Thomas is onlangs teruggekeerd van een drie maanden durende opleiding in Cuba. Met de hulp van Lotto pa Deporte werd de reis mogelijk gemaakt. De cursus werd georganiseerd door de Centraal Amerikaanse schermorganisatie onder auspiciën van de Federation International d'Esgrisme, waarbij de SABA is aangesloten.

Thomas is erkend FIE-trainer voor beginners. Hij zal in de nabije toekomst een programma voor beginners ontwerpen en de training voor de oudere schermers ter hand nemen.

Softbaltoernooi voor scholen

ORANJESTAD — Het softbaltoernooi voor scholen van het voortgezet onderwijs begint dinsdag 23 februari.

De eerste twee wedstrijden, op dinsdag om 15 uur, zijn tussen de J.F.Kennedyschool en de MTS Cesare Terzano in Aruba Juniors Sportcentrum, en Colegio Arubano tegen Maria College in het Duracell Ballpark.

Deelnemers aan het toernooi zijn het Sint Augustinus College, Colegio Arubano, J.F.Kennedyschool, MTS Cesare Terzano, Dr. ... en Maria College. De winnaar van dit toernooi zal Aruba vertegenwoordigen in het later op Curaçao te houden interscholaire wedstrijden.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE
open van 08.30-12.00/14.30-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON
24333.
Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. **Pageboy 127-0379.**

TELEFAX: 22368.

BANKREKENINGNUMMER
10 815 445 Banco di Caribe.

POLITIE
11100 (centrale) en 11141 (informatie).

ALARMCENTRALE
115.

* * * * * * * *

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

* * * * * * * *

WACHTREGELING DOKTOREN
zaterdag+zondag
10.00-11.00/17.00-18.00 uur
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter Alvarez, Tanki Flip 24. Tel.: 27100.

* * * * * * * *

BOTICA'S
(nachtdienst)
Beneden de brug:
Popular, Havenstraat 4. Tel.: 32147.
Boven de brug:
Sanicolas, B. v.d. Veen Zeppenveldtstr. Tel. 45712.

* * * * * * * *

VOOR BRANDGEVALLEN, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale (tel.: 115) op te bellen.

* * * * * * * *

CENTRO MEDICO CARABOBO
(Engelandstraat 7, tel.: 21777)
De wacht heeft dra Lili G. Beke-Martinez, tel. 24696.

* * * * * * * *

WIT GELE KRUIS ARUBA ZUIGELINGENBUREAU
(Koningstraat 22, tel.: 24444)
Dagelijks geopend van 07.30-12.00/13.50-17.00 uur; maandag te Paradera (tel.: 25543) van 08.00-11.00 uur; dinsdag: San Nicolas (45906)/Noord (23425) van 08.00-11.00 uur; woensdag: Santa Cruz 28288) van 08.00-11.00 uur; donderdag: Dakota (29008), Oranjestad (23168), Savaneta (47020) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 uur.

* * * * * * * *

ZWANGER? STICHTING CIZKA geeft informatie en brengt u in contact met leden die zwangerschapsbegeleiding, verloskundige hulp en kraamzorg bieden. Bel 37687.

* * * * * * * *

INFORMATIECENTRUM KONINGIN WILHELMINA FONDS (voor de kankerbestrijding op Aruba)
Geopend van maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30 uur - J.E. Irausquinplein 3 (juist achter de pastorie van Oranjestad).

* * * * * * * *

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE
Tel.: 38989 (24 uur per dag).

* * * * * * * *

AIDS-HOTLINE
Vragen? Bel dan 23040/27352 tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

* * * * * * * *

FADA/PRIDE
(Van Walbeeckstraat 25, tel.: 32999)
Open van maandag tot en met vrijdag van 08.00-16.00 uur voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

* * * * * * * *

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA
P.O. Box 1029, tel.: 27808/48124.

* * * * * * * *

DIERENARTSEN
P. Barendsen en T.J.M. Wools, tel.: 21720. Voor spoedgevallen buiten kantooruren tel.: 115.

* * * * * * * *

BRIDGECLUB ARUBA ARIBA
(Tivoliclub, Wilhelminastraat 16)
Dinsdagavond om 19.30 uur speelavond. Voor opgave/informatie tel.: 24953.

* * * * * * * *

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Suske en Wiske; 19.00 3-2-1 Contact; 19.40 Elsa Klensch; 20.00 Queen Election 1993; 23.00 CNN News; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 18.00 Cartoons; 18.30 After School Special; 19.15 Studio Sport; 20.30 CNN News; 20.50 Health Week; 21.05 Week in Review; 21.50 Movie; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

MAANDAG: 18.00 Sesame Street; 19.00 Carib Scope; 19.30 Cookshow; 19.45 Musical; 20.00 Carnival Parade San Nic.; 20.45 Carnival Parade Playa; 23.00 CNN News; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

* * * * * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN 'MAN NA OBRA': elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om produkten te kopen in het oude gebouw van Bibito Pin, t/o protestantse kerk, Piedra Plat.

* * * * * * * *

Toestand PG blijft kritiek

ORANJESTAD — De toestand van Procureur-General mr. Pieter Bos is nog steeds kritiek, zo gaf Ricardo Wever, van het kabinet van de gevolmachtigde minister, gisteren vanuit Nederland te kennen.

Wever, belast met de patiëntenzorg, was op Schiphol aanwezig bij aankomst van mr. Bos, die in kritieke toestand direct naar een ziekenhuis werd vervoerd. Gezien de gezondheidstoestand acht de directie van het ziekenhuis het niet verstandig dat de PG bezoek krijgt. Gistermorgen kregen Ricardo Wever en de gevolmachtigde minister ad interim, Boy Simon, toestemming om de PG te bezoeken.

Centrale Bank doet aangifte voor ontbinding AVV

ORANJESTAD — Uit een onderzoek van de Centrale Bank van Aruba is gebleken dat een Aruba Vrijgestelde Vennootschap (AVV) (ST) zich vermoedelijk heeft schuldig gemaakt aan overtreding van artikel 4, eerste lid, van de landsverordening toezicht bank- en kredietwezen.

Het vermoeden bestond dat het voornoemd op Aruba gevestigde bedrijf kredietstelling uitoefende zonder daartoe over de vereiste verklaring van geen bezwaar door de bank te beschikken.

De bank heeft van haar bevindingen aangifte gedaan bij de recherche. Het Openbaar Ministerie is verzocht een aanvang te maken met de procedure tot ontbinding van de betreffende AVV wegens het handelen in strijd met de wet.

Oduber vangt weer bot bij OLA

Tweede kabinet Oduber een feit

ORANJESTAD — Informateur Nelson Oduber bracht gistermiddag om drie uur aan gouverneur mr. O. Koolman het eindverslag over de vorming van het tweede kabinet Oduber. Dit zal bestaan uit: Nelson Oduber (premier/Algemene zaken), Ella Tromp-Yarzagary (Financiën), Rudy Croes (Justitie), Freddy Refunjol (Welzijnszaken), ing. Eddy Briesen (Economische zaken/toerisme) allen van de MEP, Charro Kelly (Publieke werken/Volksgezondheid) ADN en Benny Nisbet (Verkeer en communicatie). De huidige Statenvoorzitter Felix Flanegien wordt voorgesteld als gevolmachtigd minister in den Haag. Voorzitter van de Staten drs. Booshi Wever en ondervoorzitter Frido Croes. Verwacht wordt dat de Staten na het carnavals-weekeind bijeenkomen om de geloofsbrieven van de nieuwe statenleden alsmede het voorgestelde kabinet goed te keuren, waarna beëdiging kan plaatsvinden.

Een uur voordat formateur Oduber verslag ging uitbrengen had hij in de fractiekamer van de MEP nog een gesprek met OLA leider Glembert Croes. Hierbij overhandigde hij Croes het regeeraccoord en informeerde hem dat er nog altijd een mogelijkheid is om de basis van het kabinet te verbreden door toetreden van de OLA.

Voordat Glembert Croes gisteravond, in verband met ziekte van zijn moeder naar Caracas vertrok verklaarde hij verbaasd te zijn over het telefoontje dat hij van het kabinet van de Minister President had gekregen. Hem werd meedegedeeld dat Oduber persoonlijk met hem wilde praten. Dit gesprek vond in de OLA statenfractiekamer plaats. Croes die weken lang trachtte persoonlijk met Oduber te spreken uitte zijn afkeer over het feit dat dit nu eindelijk plaatsvond vlak voordat Oduber bij de gouverneur zijn eindverslag ging aanbieden. Croes liet Oduber duidelijk weten dat hij deze gang van zaken niet serieus kan noemen. "Ik ben niet van plan via de achterdeur in een kabinet te komen. Nu de zaken rond zijn en men zelf wel voelt dat met de basis van 11-10 moeilijk regeren wordt - zeker met twee kleine partijtjes, die duidelijk nu al de lakens uitdelen - komt Oduber zelf bij de OLA aankloppen". Croes vroeg Oduber of hij een spelletje met OLA speelt en of hij wel serieus is. Hij beschouwt Aruba met deze regering als de grote verliezer. Wij zijn niet bereid voor een ministerpost ons principe noch karakter prijs te geven. Wij zijn een serieuze partij." Croes voegde eraan toe, dat welke partij in de toekomst met OLA wil onderhandelen, dit op basis van wederzijds respect zal moeten gebeuren. Zonder respect kan nimmer samengewerkt worden. Croes hoopt dat bij het regeren serieuzer zal worden opgetreden dan bij de formatie het geval was.

Voor Telenoticias verklaarde Oduber dat, nu de formatie is afgesloten, hij als leider van de MEP met Glembert Croes kon gaan praten over mogelijke toetreden tot de regering in de toekomst. Als formateur kon hij alleen met de partijen praten die het principe-accoord ondertekenden. De coalitiegenoten zijn op de hoogte dat hij nu persoonlijk met OLA ging praten. Zij zijn eveneens voorstander van een mogelijke verbreding van de huidige basis. Op basis van wederzijds respect moeten er mogelijkheden zijn, aldus MEP leider Nelson Oduber.

Ex-minister van Financien ing. Roland Laclé en Frido Croes gaan als respektievelijk fractieleider en waarnemend fractieleider in de Staten optreden.

Introductie nieuwste model Mitsubishi Galant 1993

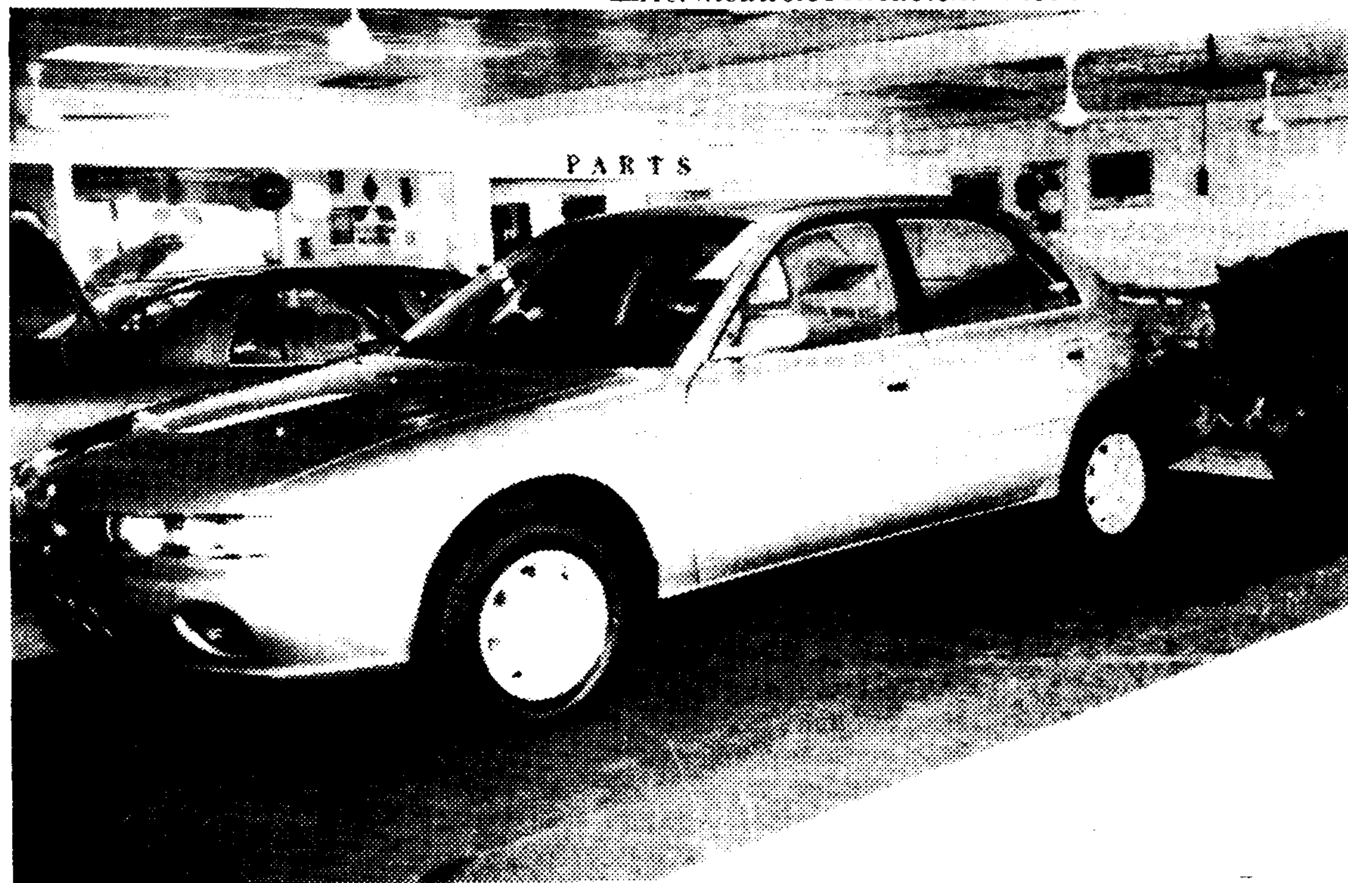
ORANJESTAD — Grote belangstelling bestond er gistermiddag in de showroom van Carib Motors waar de firma R.E. Yrausquin & Sons het nieuwste revolutionaire model van de Mitsubishi Galant serie toonde. Er heerste een zeer geanimeerde stemming, die verhoogd werd door een optreden van de Savage Brass-band.

Vorig jaar besloot Mitsubishi de Galant-modellen te veranderen, waardoor een geheel andere wagen op de markt werd bracht, die overal ter wereld erg positief werd ontvangen. De primeurs in de autowereld vindt men in deze wagen: de eerste auto met een *'4-wheel multi link suspension system'* en een speciale veiligheidscontrole bij het rijden, waarbij de wagen zelf een beslssing neemt aan de hand van een veranderde wegligging.

Het model komt met vier en zes cylinders met een 2000cc motor. Een bijzonder prettig aandoende wagen waarin Mitsubishi haar laatste technische snufjes heeft verwerkt. Zelfs de kofferruimte werd aangepast terwijl binnenin het dak hoger ligt en meer voetruimte is gecreëerd.

In de deuren zijn speciale voorzieningen getroffen, die vooral bij een aanrijding veel kunnen opvangen. Bij een over de kop gaan wordt de gasolinetoevoer direct afgesloten en de veiligheidsriemen zijn van extra bescherming voorzien.

■*Het nieuwste Mitsubishi- model*

Miller naar benefiet bruiloft

■*ORANJESTAD — Radio-presentator Dick Miller (links) reisde onlangs af naar New York om zijn vriend en collega Ralph Howard in het huwelijksbootje te zien stappen met actrice Julie Halston. Genodigden voor de bruiloft en cabaret-show werden gevraagd geen cadeaus te overhandigen ('We hebben al broodroosters genoeg') maar een bijdrage voor steun en hulp aan aids-patiënten. De benefiet bruiloft bracht in totaal 12.500 dollar op.*

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat. 19.00 uur; zon.: 08.00 en 18.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur.
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

* * * * * * * *

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: geen dienst.
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A van den Doel.
PIEDRA PLAT: 17.30 uur ds Dekker.
SAN NICOLAS: geen dienst.

* * * * * * * *

Negen maanden voor inrijden op recherche

ORANJESTAD — Negen maanden gevangenisstraf, waarvan vijf maanden voorwaardelijk, luidde het vonnis tegen verdachte A.A. die op 16 december 1992 met zijn auto wilde inrijden op de recherche. De officier eiste één jaar gevangenisstraf.

Verdachte werd ten laste gelegd dat hij geprobeerd zou hebben een agent omver te rijden. Voorts werd hem het uiten van onbeschofte woorden in het openbaar en vernieling van een verkiezingsbord van Rudy Croes ten laste gelegd.

De rechter achtte vernieling van het verkiezingsbord en het inrijden op de recherche bewezen. Het uiten van de minder nette woorden achtte hij niet bewezen. A. werd verdedigd door mr. John van der Kuyp.

* * * * *

MOTORSPORT / DAYTONA — Bij internationale speedwayraces in Daytona (Vst) is de 51-jarige coureur Joe Booher verongelukt. Booher crashte in de tweede ronde. Met inwendige bloedingen en zware hoofdwonden werd de Amerikaan naar het ziekenhuis overgebracht, waar hij later overleed.

Christopher en Mubarak eens met elkaar:

MO-overleg moet spoedig hervat

CAIRO - De Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken Warren Christopher, heeft vrijdag de steun van Egypte gekregen voor een snelle hervatting van de vredesgesprekken tussen Israël en de Arabische landen. In ruil daarvoor moest de Amerikaanse minister beloven druk uit te oefenen op Israël om de juridische procedures in de kwestie van de bijna vierhonderd verbannen Palestijnen sneller af te handelen.

Christopher, die zijn eerste buitenlandse missie in Caïro begon, sprak tweeeenhalf uur met de Egyptische president Hosni Mubarak en de minister van Buitenlandse zaken Amr Moussa. Later op de dag vloog hij naar Amman, waar hij zaterdag koning Husayn zou ontmoeten.

Christopher zei dat de VS en Egypte gezamenlijk van mening waren dat het vredesproces in het Midden-Oosten een nieuwe kans moet krijgen en dat alle deelnemers daarin moeten worden "aangemoedigd" aan nieuwe onderhandelingen deel te nemen. Mubarak werd uitgenodigd om begin april in Washington kennis te komen maken met president Bill Clinton.

VS en EG tegen: werkt contra-productief

VN benoemt mensenrechten rapporteur voor Israël

GENEVE - De mensenrechtencommissie van de Verenigde Naties (VN) in Genève heeft Israël vrijdag scherp veroordeeld wegens zijn acties tegen de Palestijnen in de bezette gebieden. De commissie zal voor het eerst een speciale rapporteur benoemen die de beschuldigingen over schendingen van mensenrechten door Israël moet onderzoeken.

De gezant zal ooggetuigen horen en op basis hiervan de commissie aanbevelingen doen. Het besluit om een speciale rapporteur te sturen werd door 27 leden goedgekeurd, terwijl zestien tegen waren, waaronder Israëls trouwe bondgenoot de Verenigde Staten en de EG-leden. Volgens de Amerikanen draagt de "scherpe taal" van de resolutie niet bij aan het vredesproces in het Midden-Oosten en werkt zij eerder "contra-produktief".

Evenals voorgaande jaren veroordeelde de commissie opnieuw Israël wegens de schendingen van de mensenrechten in de bezette gebieden, wwaarbij Palestijnen worden gedood en hun huizen vernield.

Raketten in Muqdisho

■*MUQDISHO - Jeugdige Somaliërs staan bij een der raketten welke men heeft aangetroffen in een van de voorsteden van Muqdisho. Op de achtergrond staan Amerikaanse soldaten. Hun Somalia-term zit er bijna op. Binnenkort repatriëren er drieduizend Amerikaanse soldaten.* *(AFP-satellietfoto)*

Simons distancieert zich van euthanasiereactie

Den Haag ontbiedt nuntius na Vaticaans commentaar

DEN HAAG - De Nederlandse regering zal de vertegenwoordiger van het Vaticaan in Nederland ter verantwoording roepen voor de uitspraken van een hoge functionaris van de kerkstaat over de Nederlandse euthanasiewetgeving. Premier Lubbers zei vrijdag dat die uitlatingen "niet door de beugel kunnen". Kardinaal Simonis nam afstand van het ongenuanceerde Vaticaanse commentaar.

Minister Kooijmans (Buitenlandse Zaken) zal de pauselijke nuntius in Nederland, aartsbisschop Lemaitre, op het matje roepen. Hij doet dat volgende week na terugkeer uit Suriname en de Nederlandse Antillen.

De bewindslieden die verantwoordelijk zijn voor de euthanasiewet, minister Hirsch Ballin (Justitie) en staatssecretaris Simons (Volksgezondheid), geven daarnaast een verklaring uit, waarin zij het Nederlandse beleid op dit punt toelichten. De verklaring is bedoeld om misverstanden over de wet in het buitenland weg te nemen. De secretaris van de Pauselijke Raad voor het Gezin van het Vaticaan, monseigneur Sgreccia, trok donderdag namelijk een vergelijking tussen het Nederlandse euthanasiebeleid en de vernietiging van mensenlevens in Hitler-Duitsland.

Kardinaal dr. A.J. Simonis distantieert zich van de uitspraak van het Vaticaanse commentaar. De vergelijking met Nazi-Duitsland is volgens hem "betwistbaar". Simonis is wel van mening dat de consequenties van de euthanasieregeling "bijzonder ernstig" kunnen zijn.

Opruimen begint twee miljoen mijnen in Mocambique

MAPUTO - De Verenigde Naties (VN) hebben vrijdag plannen bekendgemaakt om de twee miljoen mijnen op te ruimen die in Mocambique liggen.

Beide strijdende partijen, de regering en de verzetsbeweging Renamo, hebben tijdens hun zestien jaar durende burgeroorlog mijnen gelegd. Nederland, Zweden en Noorwegen dragen ongeveer 12,5 miljoen gulden bij aan een VN-actie om mijnen op te ruimen in Moçambique. Dit hebben de drie landen vrijdag in de hoofdstad Maputo bekendgemaakt.

Russisch vliegtuig gekaapt

MOSKOU/STOCKHOLM - Een Toepolev-134A met passagiers van de Russische luchtvaartmaatschappij Aeroflot is zaterdag op een lijnvlucht van Tjoemen naar Sint Petersburg gedwongen naar de hoofdstad Tallinn van Estland te vliegen en vandaar naar de luchthaven Arlanda benoorden Stockholm.

Dat het toestel doorvloog naar Stockholm werd gemeld door een functionaris van deze luchthaven en de Zweedse radio. In Tallinn kwamen volgens het persbureau Interfax van de tezamen rond tachtig passagiers en bemanningsleden 32 personen vrij, onder wie alle kinderen en buitenlanders. Volgens het persbureau Tass zond een passagier tijdens de vlucht in Rusland een pin van een handgranaat en een briefje naar de piloot met de eis naar Helsinki te vliegen, maar wist de bemanning hem ervan te overtuigen dat er daartoe eerst zou moeten worden bijgetankt in Tallinn. In Tallinn is ook vernomen dat de kaper van de Zweedse autoriteiten een groter vliegtuig wilde om hem naar de VS te brengen.

Brandstichting met racistische oogmerken

Gevangenisstraffen van 2 tot 7.5 jaar in Duitsland

BERLIJN - Districtsrechtbanken in Berlijn en Dresden hebben jonge brandstichters veroordeeld tot gevangenisstraffen tot zeveneneenhalf jaar wegens racistische aanslagen in het oosten van Duitsland.

In Dresden werden twee jongeren veroordeeld wegens het gooien van een brandbom in een houten woning in Pirna, waar drie Peruaanse muzikanten woonden. Een van hen werd zwaar gewond. Een van de daders, die zich tijdens zijn voorarrest had laten tatoueren met een swastika, werd veroordeeld tot zeveneneenhalf jaar. Zijn mededader kreeg vier jaar cel.

De rechtbank in Berlijn veroordeelde een brandstichter tot drieeneenhalf jaar gevangenisstraf en vijf metgezellen tot twee jaar voorwaardelijk, wegens het in brand steken van een pension waar zestig vietnamezen woonden. Niemand liep daarbij verwondingen op.

In Nederland:

Sinds begin 93 uitbraak door 19 gedetineerden

DEN HAAG - Sinds het begin van dit jaar ontsnapten in totaal negentien gedetineerden uit Nederlandse gevangenissen en huizen van bewaring.

In dit getal zijn opgenomen de geslaagde uitbraakpogingen welke vrijdag werden ondernomen in Rotterdam en Zwaag. De Bijlmerbajes in Amsterdam leidt met zeven ontsnapten de lijst. Daarna volgen de inrichtingen in Veenhuizen en Hoogeveen met elk drie ontsnapten. Zowel in Den Bosch als Rotterdam ontsnapten twee gevangenen, terwijl in Grave en Zwaag een gevangene de benen nam. Volgens cijfers van het ministerie van Justitie ontsnapten in 1992 in totaal 44 gedetineerden, tegen vijftig in 1991.

Nobelprijswinnaars: Myanmar als VN-lid schorsen

BANGKOK - Zeven winnaars van de Nobelpijs voor de vrede hebben vrijdag opgeroepen het lidmaatschap van Myanmar (Burma) van de Verenigde Naties (VN) op te schorten.

De maatregel moet van kracht blijven totdat het Myanmarese militaire bewind Aung San Suu Kyi, aan wie de vredesprijs in 1991 werd toegekend, en alle andere politieke gevangenen zijn vrijgelaten, zo zeiden de zeven, onder wie de Zuidafrikaanse aartsbisschop Desmond Tutu, en de Dalai Lama, de geestelijk leider van de Tibetanen, in de Thaise hoofdstad Bangkok. De Nobelprijswinnaars waren naar Thailand gekomen om druk uit te oefenen op de junta in Rangoon, Myanmar.

Turkijke helpt Macedonië op militair gebied

ISTANBUL - Turkije wil Macedonië voorzien van omvangrijke militaire hulp. Met de leverantie van wapens en de training van militairen wil Ankara bijdragen aan de opbouw van de Macedonische strijdkrachten.

Het Turkse dagblad Milliyet heeft dat vrijdag gemeld naar aanleiding van een bezoek dat president Turgut Ozal momenteel aan Bulgarije, Macedonië, Albanie en Kroatië brengt. Ozal bood zijn Macedonische ambtgenoot Koro Gligorov aan dat Turkse officieren het veertienduizend soldaten tellende leger van Macedonië zullen trainen. Daarnaast stelde het Turkse staatshoofd zijn collega wapenleveranties in het vooruitzicht.

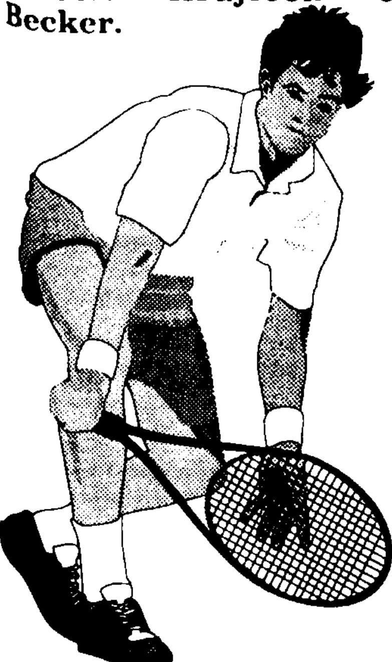
VS-zender gaat naar Kuwayt

JERUZALEM - De Verenigde Staten hebben afgezien van de bouw van een zendstation van de Voice of America-radio in het gebied van de Arava in het zuiden van Israël, zo heeft de Israëlische radio vrijdag gemeld.

De Amerikanen zouden nu overwegen het zendstation, dat vooral gericht zou worden op de moslimrepublieken in het zuiden van de vroegere Sovjetunie, in Kuwayt te bouwen. De bouw van een zender in Israel stuitte op hevig verzet in Israël.

Open Tennistoernooi in Stuttgart
Richard Krajicek ontmoet Boris Becker in de halve finalestrijd

STUTTGART — De nummers een van Nederland en Duitsland, respectievelijk Richard Krajicek en Boris Becker, staan zaterdag al tegenover elkaar in de halve finales van Stuttgart. Krajicek kwam zover door met 6-4 en 7-6 (7-3) te winnen van Andre Medvejdev. Becker handhaafde zich in eigen huis door een zege met 7-6 (7-2) en 7-5 op Wayne Ferreira. Het ABN/Amro-wereldtennistoernooi van volgende week in Rotterdam krijgt dus niet de primeur van een treffen tussen Krajicek en Becker.

De jonge Zuidafrikaan Ferreira was zo onverstandig in de twaalfde game van de felbevochten tweede set een bal weg te slaan na een misser. Een strafpunt was het gevolg, waardoor Becker zo maar op ineens op matchpoint stond.

De andere halve finale gaat tussen Wally Masur en de winnaar van Stich/Pioline. Masur behoefde er niets voor te doen. Zijn tegenstander Petr Korda liet wegens griep verstek gaan. Becker en Krajicek, die de komende week in Rotterdam als nummer een en vier zijn geplaatst, hebben in een officieel toernooi nog nooit tegenover elkaar gestaan. Ook Pete Sampras moet op verhalen van anderen afgaan, als de serveerkracht van de 21-jarige Hagenaar ter sprake komt. Het doel van Krajicek is zo snel mogelijk terug te keren in de top-tien, waar hij door de matige prestaties begin dit jaar uitviel en Becker mikt aan de andere kant op de top-positie.

Om die plaats zo snel mogelijk te heroveren, laat hij verstek gaan bij de Daviscupwedstrijd tegen Rusland eind volgende maand. In Duitsland is dat slecht gevallen. "Gebrek aan vaderlandsliefde", noemde Michael Stich het. De in de steek gelaten ploeggenoot riep boos, dat hij niet meer met Becker in een team wilde samenspelen en eiste een schriftelijke garantie, dat de afvallige dit jaar niet meer zou worden geselecteerd. Uiteraard haalde Becker verhaal: De DTB ontkende enige verklaring te hebben afgegeven en Stich kroop in zijn schulp "absolute onzin", was alles wat men uit diens mond vernam.

Krajicek had toen al lang en breed gewonnen van Medvejdev. In de kritieke fase van de tweede set hanteerde hij het racket bijzonder vastberaden. Nadat bij 3-3 in de tie-break was gewisseld, maakte hij de volgende vier punten. Deze derde achtereenvolgende overwinning - na Bruguera en Hlasek - schroefde zijn verdienste van deze week op tot ruim twee ton.

De 18-jarige Medvejdev klaagde bij de persconferentie, dat hij zich indirect het slachtoffer van Tsjernobyl voelt. De ontplofte kernreactor ligt slechts tachtig kilometer van zijn geboorteplaats Kiev verwijderd. "Ik heb al enkele van mijn beste vrienden verloren," aldus Medvejdev. "De radio-activiteit heeft er de lucht en het voedsel vergiftigd." Als hij er voor een of twee dagen naartoe gaat, voelt hij zich misselijk. "Het kost me een week om weer op krachten te komen en mijn vaderland ben ik kwijt. Ik heb geen plek meer om te leven. Dat is dan ook de reden, waarom mijn moeder met mij de toernooien afreist."

Krajicek, die aanvankelijk was gevraagd de loting voor Rotterdam te verrichten, is dit weekeinde de enige actieve Nederlander in enkelspel. Manon Bollegraf verloor in de tweede ronde van Oklahoma met 2-6 en 4-6 van de Australische Provis en Haarhuis ging in Philadelphia - eveneens in de tweede ronde - onderuit tegen Rostagno: 6-3, 3-6 en 2-6.

De Wolf ooit 25 minuten actief in Oranje
Ster van Overmars rijst in Oranje met grote snelheid

DEN HAAG — Louis van Gaal haalde Marc Overmars naar Ajax als verbreding van de selectie. Ruim een half seizoen later debuteert de vleugelspits, negentien jaar pas, in de selectie van Oranje. De 30-jarige John de Wolf maakt, met 25 minuten ervaring als international, opnieuw kennis met de nationale ploeg.

Overmars' medespelers hielden hem de laatste tijd geregeld voor dat hij op een invitatie kon rekenen. Hij is het mannetje in vorm. "Ik wist dat ik een goede kans maakte, maar had nergens echt op gerekend. Het is wel mooi, zo'n uitverkiezing", aldus de voetballer die dit seizoen voor Ajax vijf doelpunten maaakte (competitie, beker en Europa Cup) en die Ajax woensdag in het bekerduel met Twente langszij bracht.

Overmars kwam, mede omdat Van 't Schip vertrok.. "Ik moest concurreren met Roy aan de linkerkant en met Petersen op rechts." Van het begin bleek hij veel meer dan zomaar een lid van de Amsterdamse selectie. De razendsnelle pingelaar speelde alle wedstrijden tot nog toe. Hij deed het tumultueuze vertrek van Roy naar Foggia vergeten en kreeg logischerwijs een vaste positie op links. Als linksbuiten imponeerde de jeugdinternational, die net zo gemakkelijk van rechts opereert. Overmars is een van de weinige spelers in Nederland die bijna volmaakt tweebenig is. "Mijn rechterbeen is wel wat beter", weet hij.

De voetballer, wiens broer in het eerste van Go Ahead Eagles speelt, maakt carrière in het tempo van zijn sprints langs de zijlijn in de Meer. Hij startte als prof bij Go Ahead, waarna Willem II hem als net achttien-jarige voor een half miljoen gulden kocht. Een recordbedrag. Na een seizoen Tilburg was hij al toe aan Ajax, dat ongeveer twee miljoen voor hem uitgaf.

25 MINUTEN

John de Wolf, toen nog voorstopper van FC Groningen, speelde 25 minuten interlandvoetbal. Dat was in december 1987 tegen Griekenland op Rhodos. Hij viel in voor Troost. Het was de laatste wedstrijd in de kwalificatie voor het later zo succesvolle EK in Duitsland. De Grieken waren boos op de UEFA, omdat Nederland het door het bom-incident ontsierde duel tegen Cyprus had mogen overspelen. De Griekse bond stopte de interland weg op het vakantie-eiland, Michels liet een aantal vedetten thuis en liet Lankhaar, Kruzen en De Wolf debuteren.

Voor De Wolf bleef het bij die verkiezing. "Ja, ik kan me nog een keer herinneren dat ik bij de selectie zat. Het was onder Beenhakker, we zouden in Genua tegen Italië spelen, maar de wedstrijd ging niet door vanwege de regen."

Vorig seizoen, De Wolf was inmiddels uitgegroeid tot het symbool van Feyenoords wederopstanding, tot de held van vak S, verwachtten velen in Rotterdam iets. Dat kwam niet. "De eerste helft van dit seizoen had ik te maken met veel ups en downs, maar na de winterstop heb ik de draad weer goed opgepakt. Ik heb vijf goede wedstrijden gespeeld en had geluk dat de bondscoach een paar keer kwam kijken", aldus de voorstopper, die in de competitie drie doelpunten maakte. "Daar komen er nog wel een paar bij."

Na Rijkaards afmelding hoopte hij stilletjes op een uitnodiging. "Veel mensen zaten Johan de Kock maar te promoten. Dat irriteerde me wel een beetje. Ik moest het zelf laten zien, de laatste wedstrijden is dat goed gelukt. Zelf had ik wel gedacht in aanmerking te komen, maar ik heb het nooit hardop gezegd."

Anderlecht-aanvaller is vaste plaats kwijt
Van Vossen lonkt openlijk naar een contract in Italië

NOORDWIJK — Mogelijk vertrekt binnenkort weer een Nederlandse topvoetballer naar Italië. Peter van Vossen solliciteerde nadrukkelijk in het trainingskamp van het Nederlands elftal in Noordwijk. Hij wil namelijk weg bij Anderlecht. Tot enkele weken was de Zeeuw dé ontdekking van het Belgische seizoen.

Een blessure aan de achillespees wierp hem na een flitsende start echter terug. Sinds twee duels is hij bankzitter, vanwege het simpele feit dat vervanger John Bosman het goed doet. Dat gaat Van Vossen te ver, veel te ver.

Het gevolg was dat hij zich vrijdag al bij bondscoach Dick Advocaat meldde. Normaal had Van Vossen dit weekeinde competitie-verplichtingen. Anderlecht-coach Boskamp had echter niet meer dan een plaats op de bank voor hem. "Ik wil dat Van Vossen dit weekeinde speelt", zei bondscoach Dick Advocaat. "Toen bleek dat dit bij Anderlecht niet kon, heb ik hem onmiddellijk opgeroepen. Dan maar met ons een oefenwedstrijdje."

Van Vossen was blij met de reactie van Advocaat. "Het doet me goed dat er tenminste nog een trainer is die vertrouwen in me heeft. Natuurlijk had ik liever bij mijn eigen club gespeeld. Maar er zat niet meer in dan een plaats in de *dug-out*. Daarom was het beter om naar Noordwijk af te reizen. Hier schijnt mijn aanwezigheid meer op prijs te worden gesteld."

Enkele weken geleden wilde Anderlecht het contract met de jongste international nog openbreken en met twee extra dienstjaren verlengen. Van Vossen zelf heeft daar geen zin meer in: "Ik heb mijn zaakwaarnemers opdracht gegeven naar een oplossing te zoeken. Het is zeer goed mogelijk dat die bij een andere club ligt. Bosman draait bij Anderlecht momenteel als een trein. Volgens de nieuwe trainer is het of hij of ik. En ik heb geen zin te wachten totdat hij een keer geblesseerd raakt."

RITME

Van Vossen wil voetballen. Liever vandaag dan morgen. "Stel, ik speel woensdag met het Nederlands elftal tegen Turkije een goede wedstrijd en komt vervolgens een maand niet met Anderlecht in actie. Dan kan ik het, wegens gebrek aan ritme, voor het volgende duel van Oranje wel schudden. Daar voel ik niets voor. Ik denk in vorm te zijn en ben te jong mijn hand op te houden en mijn zakken te vullen. Een tussentijdse transfer behoort wat mij betreft zeer goed tot de mogelijkheden."

Van één ding heeft Van Vossen, twee interlands, vier doelpunten, spijt. "Ik heb bij Anderlecht te lang doorgespeeld met een blessure. Dat had ik niet moeten doen. Tegen KV Mechelen, enkele weken geleden, speelde ik met een injectie. Ik werd gewisseld omdat het niet goed ging. Bosman kwam erin en maakte een doelpunt. Sindsdien krijgt hij de voorkeur." Daar komt bij dat Anderlecht sinds de komst van Jan Boskamp als trainer anders voetbalt. Meer op de helft van de tegenstander, offensiever, in de kleine ruimte. Terwijl Van Vossen de man van de counter heet te zijn.

GOED VOETBAL

"Maar ik geloof niet dat ik daarom er naast sta. Misschien speelden we de eerste helft van de competitie iets minder offensief, maar in die fase heb ik me ook bewezen in wedstrijden waarin nauwelijks ruimte was. Juist dat vind ik nog het ergste van alles. Een half jaar goed voetbal is ineens door iedereen vergeten. Telt blijkbaar niet meer. Ze zeggen dat dit bij topsport hoort. Helaas, bij mij werkt dat niet op die manier."

Dat Boskamp Van Vossen moeiteloos liet vertrekken naar Oranje kwam bij de aanvaller hard aan. "We spelen dit weekeinde nog wel een uitwedstrijd. Daarin zou ik zogenaamd toch beter zijn, op de counter? Toch ben ik gepasseerd. Dat betekent dat de trainer vasthoudt aan het elftal dat de laatste weken heeft gewonnen. Dat Bosman speelt."

■ *MADRID — Veel mensen beschouwen het stierengevecht eerder als dierenmishandeling dan een sporttak. Er zijn zelfs in Spanje en Nederland groepen opgericht die samenwerken voor het afschaffen van het stierengevecht in de Spaanse hoofdstad Madrid. Vorige week nog kreeg Spanje een stierenvechtster erbij, nadat Cristina Sanchez in de Madrileense arena debuteerde.*

Maradona reist in twee weken 40.000 kilometer

BUENOS AIRES — Op het veld mag hij niet meer zo beweeglijk zijn, in de lucht is Diego Maradona dat des te meer. Vrijdag stapte hij in het vliegtuig voor de tweede van in totaal vier etappes van 10.000 kilometer in minder dan twee weken. De Argentijnse ster, die tegen Brazilië (1-1) zijn rentree maakte als international, gaf daarmee gehoor aan de eis van Luis Cuervas. De voorzitter van Sevilla commandeerde Maradona terug naar Spanje voor de competitiewedstrijd tegen het altijd lastige Logrones.

Maradona reisde afgelopen zondag naar Buenos Aires en liet daar woensdag doorschemeren er weinig voor te voelen na de interland tegen Brazilië weer halsoverkop naar Spanje te vliegen, tegen de tijd in. "Wij, en dan spreek ik ook namens mijn ploeggenoot Diego Simeone, komen meer dood dan levend aan. Eerst die zware wedstrijd en dan een vliegreis van twaalf uur."

Beide middenvelders slikten hun bezwaren echter toch in en gehoorzaamden Cuervas. Maandag vliegen ze al weer terug naar Argentinië om namens de houder van de Copa America aan te treden tegen Europees kampioen Denemarken, woensdag in Mar del Plata, 400 kilometer ten zuiden van Buenos Aires. Na de (tweede) terugreis heeft Maradona er ruim 40.000 kilometer opzitten. Toen hij nog bij Napoli speelde, maakte de Argentijn al eens eerder zo'n transatlantische tripje.

Na eerder vonnis in coca-zaak van zes jaar

Zoon van Surinaamse oud-president vrijgesproken

BRUSSEL - De correctionele rechtbank in Brussel heeft vrijdag Glenn Kraag, zoon van oud-president van Suriname Johan Kraag, wegens gebrek aan bewijs alsnog vrijgesproken van betrokkenheid bij de smokkel van cocaine van Suriname naar België. Kraag was eerder bij verstek veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes jaar.

Kraag was ervan verdacht betrokken te zijn geweest bij een Surinaamse organisatie die via een eigen luchtvaartmaatschappij, Trans Caribbean Airlines (TCA), in 1990 en 1991 cocaine smokkelde vanuit Paramaribo naar het vliegveld van Ostende. In maart 1991 liep de organisatie tegen de lamp door een tip van de piloot van het gecharterde toestel. In een partij gedroogde vis trof de politie 275 kilo cocaine aan. De piloot had argwaan gekregen omdat de vis op het laatste moment aan boord was gebracht en een aantal passagiers gedwongen werd het vliegtuig weer te verlaten.

Volgens de aanklacht zou Kraag van de hoofdverdachte in deze zaak, de in Nederland wonende Arni Robles, opdracht hebben gekregen de vracht te organiseren. Kraag heeft altijd ontkend bij de smokkel betrokken te zijn geweest. Robles werd vorig jaar voor zijn aandeel veroordeeld tot een gevangenisstraf van negen jaar. Nog twee andere verdachten kregen straffen van zes en acht jaar.

Mogelijk verband moord op oud-minister

Luikse zakenman vast in smeergeld-affaire

BRUSSEL - Een 45-jarige Luikse industrieel is aangehouden op verdenking van corruptie. De aanhouding werd verricht in het raam van het onderzoek naar de moord op de socialistische oud-minister André Cools.

De Luikse zakenman wordt ervan verdacht namens de Italiaanse helikopterproducent Agusta smeergeld te hebben betaald aan topfiguren in het Belgische leger en de politiek. Eind 1988 tekende het Belgische leger een contract met Agusta voor de levering van 46 gevechtshelikopters ter waarde van twaalf miljard Belgische frank. De Luikse zakenman zou hebben bemiddeld bij het betalen van steekpenningen aan een kolonel van het leger en aan de Socialistische partij.

De moord op Cools, ruim anderhalf jaar geleden, zou mogelijk verband kunnen houden met corruptie binnen de Luikse Parti Socialiste, waarvan Cools de leidende politicus was. De Belgische justitie is zeer terughoudend met mededelingen over het lang slepende en politiek gevoelige onderzoek.

Onderzoek naar moord op Turkse journalisten

DEN HAAG - De Nederlandse vereniging van journalisten (NVJ) en de Internationale federatie van journalisten (IFJ) sturen op 14 maart een onderzoeksmissie naar Turkije om de moorden op 15 journalisten in een jaar tijd te onderzoeken.

Dat heeft de NVJ meegedeeld bij monde van zijn secretaris Hans Verploeg. De NVJ ziet in de vrijdag gemelde moord op de Kurdische verslaggever Kemal Kiliç van de bladen Yeni Ülke en Özgür Gündem een nieuw bewijs voor de noodzaak tot het zenden van een journalistieke onderzoekscommissie, aldus Hans Verploeg.

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenavond 18:00 uur:

Licht tot half bewolkt, af en toe nog tijdelijk zwaar bewolkt met kans op een plaatselijke bui.

Zwakke tot matige, overdag af en toe vrij krachtige overwegend oostelijke wind (tussen vijf en 20 knopen).

WEEROVERZICHT:

De [illegible] storing in de hogere luchtlagen is weinig van plaats veranderd. Hierdoor blijft de mogelijkheid gehandhaafd, dat het weer op de Benedenwindse eilanden in de komende 24 uur door dit systeem kan worden beïnvloed. Voornamelijk in de nacht- en ochtenduren kan de bewolking tijdelijk toenemen, waaruit enkele verspreide buien kunnen vallen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 08.00 L.T. — Afgelopen 24 uur

Station	Het weer	Max	Min	Neerslag mm
Aruba	licht bewolkt	31	23	0.0
Bonaire	half bewolkt	--	--	0.0
Curaçao	licht bewolkt	[illegible]	24	sp
St Eustatius	licht bewolkt	29	21	0.0
St Maarten	licht bewolkt	29	21	0.0
Amsterdam	zwaar bewolkt	08	08	0.9
Atlanta	geheel bewolkt	06	03	0.0
Caracas	zwaar bewolkt	26	14	0.0
Kingston	licht bewolkt	30	22	0.0
Miami	geheel bewolkt	19	12	0.0
New York	licht bewolkt	-4	-8	0.0
Paramaribo	zwaar bewolkt	32	--	sp
Port-of-Spain	zwaar bewolkt	32	21	0.0
San Juan	zwaar bewolkt	32	23	1.8
Santo Domingo	zwaar bewolkt	29	20	2.3

AGENDA BONAIRE

OLITIE: 8000
RANDWEER: 8222
AXICENTRALE: 8845
OSPITAAL: 8900

* * * * * * * * *

ANDFILL TE LAGOEN
en van maandag t/m vrijdag van 07 00-.00 uur; zaterdag van 08.00-12 00 uur; ndag gesloten

* * * * * * * * *

PENBARE BIBLIOTHEEK
eningstijden voor het publiek:
aandag en donderdag van 14 00-18.00 ır; dinsdag en vrijdag van 08 00-12 00/ .00-20.00 uur, zaterdag van 10.00-12 00 r.

eningstijden voor lezers:
ensdag van 14.00-19.00 uur.

* * * * * * * * *

OSTSLUITING
aandag t/m vrijdag aangetekende ukken om 15 30 uur; gewone stukken om .30 uur.

* * * * * * * * *

ERVICE CLUBS
ons. informatie H. van Bommel, tel. 96.
lary woensdag 12 00 uur - Restaurant eefeater.

* * * * * * * * *

ALERIA DI ARTE BONAIRE
aya Grandi 70)
eningstijden: maandag t/m vrijdag van .00-12 00/14 00-18.00 uur; zaterdag van .00-12 00 uur.

* * * * * * * * *

OLITIECLUB
Veg naar Willemstoren)
en op vrijdag van 20.00-24.00 uur; erdag van 12 00-24.00 uur.

* * * * * * * * *

LACHTHUIS LVV
l.: 4393)
en van maandag t/m vrijdag van 06.00-.30 uur. In verband met planning van te ren aantal slachtdieren bij keurmeester elden.

* * * * * * * * *

ERENARTS
aya Karibe, Nort di Saliña)
reekuren maandag, woensdag en ijdag van 13 30-14.30 uur. Voor **spoedvallen** gelieve tel. 4255 te bellen.

TICHTING DIERENASIEL ONAIRE
naire Animal Shelter Foundation
agunweg 26. Tel.: 4989)
eningstijden maandag t/m zaterdag van .00-12 00/15 00-17 00 uur.

* * * * * * * * *

LACHTEN(BEZORGING)
on Ma Carolina, Bld. J. Abraham 15, tel.: 04 (na 18.00 uur tel. 8342)

* * * * * * * * *

oktersdienst et carnaval

KRALENDIJK — Van ijdag tot maandagochtend eeft dokter Van der Heide t Rincon wachtdienst. Hij bereikbaar op telefoonummer 6200 of 6250. De HBO-dienst van het hospial is alleen voor noodgellen beschikbaar. Indien en via het hospitaal de ienstdoende arts wil consuleren, kan dat via telefoonummer 8900 of op zaterdag an 10:00 tot 11:00 uur, ondag van 15:00 tot 16:00 ur en van 19:00 tot 20:00 ur.

Broertje Janga: UPB houdt zich niet aan belofte

KRALENDIJK — Het slechte wegdek van de zeventien kilometer lange weg van Kralendijk naar Rincon is de inzet van ex-partijleider Broertje Janga als hij de UPB beschuldigt van het niet nakomen van een verkiezingsbelofte. Volgens Janga had de UPB beloofd een verkorte weg via Seru Largu aan te leggen, zodat weggebruikers niet meer van de slechte en gevaarlijke weg hoefden gebruik te maken. Iets waar Janga voorstander van is.

De weg via Seru Largu is er echter nog steeds niet. Een klein gedeelte van de weg is wèl gerealiseerd: dat is de zes meter brede weg die Sabadeco heeft aangelegd in ruil voor de driehonderd meter kuststrook.

Jange herinnert de UPB aan het feit dat de partij beloofde dat de Bopec en de Nederlandse regering de overige kosten zouden betalen, zodat de weg doorgetrokken kon worden. De beloften dat de weg er zou komen, is nimmer bewaarheid. Dat noemt Janga het niet invullen van een verkiezingsbelofte.

BOKSEN / RANDERS — De Deense bokser Gert Bo Jacobsen heeft de wereldtitel in het weltergewicht (WBO-versie) veroverd. De uitdager versloeg in Randers (Den) de Amerikaanse titelhouder Manning Galloway op punten. Het was het derde gevecht tussen het tweetal. In februari 1991 moest Jacobsen met een gescheurde wenkbrauw opgeven, in november 1992 werd de partij stilgelegd nadat de boksers met de hoofden tegen elkaar waren geknald.

UPB'er 'Papy' Cecilia:

Ewald Abdul ambieerde raadszetel Nochi Willem

KRALENDIJK — "Het vertrek van Ewald Abdul als voorzitter van de Paboso heeft niets te maken met het niet-verlengen van zijn contract als ambtenaar. Hij is uit de politiek gestapt wegens interne problemen in de Partido Boneriano Sosial." Dat zegt algemeen secretaris en UPB-raadslid Felex 'Papy' Cecilia.

Signalen voor deze conclusie zegt Cecilia te hebben opgevangen tijdens de langdurige ziekte van fractieleider Nochi Willem, die volgens partijafspraken na twee jaar zijn plaats in de raad zou afstaan aan Ewald Abdul.

Binnen de Paboso zag het er echter niet naar uit dat Abdul de raad zou binnentreden. Als oplossing van de interne problemen, meent UPB-raadslid Papy Cecilia, dat daarvoor het niet-verlengen van het arbeidscontract is aangewend.

Wanneer Willem zich aan de afspraken met Ewald Abdul zou hebben gehouden, dan waren de problemen evenmin de wereld uit, denkt Cecilia. Hij verwijst naar de woorden van Richenel Emerenciana, die erop stond dat bij Willems vertrek hij - en niet Abdul - zitting in de raad zou nemen. Emerenciana stond als nummer negen op de Paboso-lijst bij de raadsverkiezingen en behaalde 94 stemmen. Abdul behaalde er 112, maar stond als nummer zeventien op de lijst.

Volgens Cecilia had Abdul geen enkele kans de raad binnen te treden. Onderlinge ruzie hierover was volgens de UPB'er de werkelijke reden voor Abduls ontslag als voorzitter van de Paboso en zijn vertrek uit de actieve politiek.

De UPB denkt dat er binnen de Paboso altijd een interne strijd is geweest over de te bezetten posities. Papy Cecilia voorziet nog meer problemen: wie wordt de nieuwe voorzitter van de Paboso?

BILJARTEN / ROTTERDAM — De Belgische biljarter Martin Spoormans heeft voor de tweede keer de Telefunken classic op zijn naam geschreven. Spoormans versloeg in de finale van het driebanden-toernooi zijn landgenoot Kurt Ceulemans met 13-15, 15-11 en 15-13.

Reclasseringswerker in Den Bosch:

'Sociale diensten hier sturen soms Antilliaanse jongeren weer terug'

WILLEMSTAD —Niet alleen de Curaçaose Sociale Dienst 'loost' ongewenste Antillianen via één enkele-reisticket naar Nederland. De Sociale Diensten en of officieren van Justitie van Den Bosch, Eindhoven, en waarschijnlijk ook Amsterdam, zouden dat doen. Dat zegt Harold Salesman, reclasseringswerker in het Huis van Bewaring in Den Bosch in het Brabants Dagblad en het dagblad De Stem van vandaag. Overigens kreeg hoofdcommissaris Nordholt gisteren onverwacht steun van tientallen Antillianen, die bij het Rotterdamse stadhuis demonstreerden om Nordholts woorden te onderschrijven.

In elk geval in het arrondissement Den Bosch hebben jonge Antilliaanse criminelen hun straf voor hun zoveelste vermogensdelict (diefstal, beroving, bedreiging) ontlopen door voor terugsturen te kiezen. Dat gebeurde op voorstel van de reclassering en maatschappelijk werk en op puur individuele basis. Salesman zegt de afgelopen drie jaar regelmatig dergelijke gevallen te hebben meegemaakt en te hebben begeleid. "Het ligt aan de rechtbank en aan de officier van Justitie. De meesten krijgen wel degelijk hun straf. Maar echte lastpakken, die met grote regelmaat delicten plegen en bijvoorbeeld voor de tiende maal vastgezet moeten worden, worden af en toe in staat gesteld naar de Antillen te remigreren."

De rechtbank en Justitie in Den Bosch ontkennen het terugsturen. Persofficier mr. G. Regelink: "Zulke gevallen zijn in mijn resort onbekend. Ik had ervan moeten weten, maar ik heb nog nooit van zo'n geval gehoord. Het verhaal klopt van geen kant." De Officier zegt ook uit andere arondissementen nog nooit van dergelijke 'oprotpraktijken' te hebben gehoord.

ONTKENNING

"De autoriteiten zullen het altijd officieel ontkennen. Het gaat informeel. Het gebeurt niet elke maand, maar wel regelmatig," zegt Salesman in De Stem. In het paspoort van de jongere zou een aantekening komen te staan en de opdracht binnen minstens vijf jaar niet naar Nederland terug te komen. Hun gegevens worden genoteerd door de grensbewaking van de Marechaussee op Schiphol.

In Het Brabants Dagblad zegt Salaman van drie concrete gevallen te weten, waarbij de Sociale Dienst van Eindhoven de personen 'voor minimaal zes maanden' het land te hebben uitgeholpen met een ticket en wat handgeld. In één geval lukte het en bleef de jongen op Cúraçao, de twee anderen waren nog geen jaar later terug en belandden binnen de kortste keren weer in het criminele circuit, "erger nog dan tevoren".

Het terugsturen zou alleen gebeuren als opvang verzekerd is. Eerst wordt onderzocht of er familie is, plus sociale begeleiding. "Wij hopen dat betreffende jongeren zich realiseren dat zij, na zo vaak in de fout te zijn gegaan, zich nooit aan de Nederlandse samenleving zullen kunnen aanpassen." Volgens Salesman worden overigens geen tbs-gevallen naar de Antillen teruggestuurd.

"Ik ben absoluut voor zo'n aanpak vanuit de reclassering. Maar dan niet volstaan met een ticket, dat werkt niet. Wel als op de Antillen een betere opvang en begeleiding wordt opgezet," aldus Salesman. "Wat hier gebeurt aan opvang van Antillianen, al die potjes van welzijnsorganisaties, die kunnen op de Antillen zelf veel beter besteed worden. Het is veel effectiever om de jongeren via een begeleid traject terug te sturen, dan ze terug te gooien in de Nederlandse maatschappij. Hier missen ze de vaardigheden en spreken ze de taal niet. Het gaat gewoon niet hier, dat moeten we erkennen."

MOSKOU - Het regeringsleger van Tadzjikistan is vrijdag ten noordoosten van de hoofdstad Doesjanbe een nieuw offensief begonnen tegen gewapende eenheden van de islamitische oppositie. Het leger maakt daarbij gebruik van pantsereenheden en de luchtmacht. Het Russische persbureau Interfax heeft dat gemeld. Volgens militaire deskundigen zijn de regeringstroepen getalsmatig ver in de meerderheid. De moslimoppositie zou over niet meer dan tweehonderd bewapende lieden beschikken.

Carnaval Aruba

EEN ONGELOFELIJKE ROTZOOI werd in Oranjestad door de jumpende schooljeugd achtergelaten. Na afloop kon men, aan de hand van de lege bekers en andere rotzooi langs de weg, de route zo rijden. Niet bepaald een mooi aanzicht en zeker geen reclame dat de jeugd ervan doordrongen zou zijn dat Aruba schoongehouden moet worden.

Hopelijk zullen de volwassenen dit weekeinde een beter voorbeeld geven. Maak gebruik van de vuilnisbakken en neem plastic vuilniszakken voor de rotzooi mee. Daarin behoort het vuil, niet op straat. Aruba is geen openbare vuilnisbak.

* * *

KIWANIS CLUB Palm Beach is ook dit jaar weer actief met carnaval. Aan de L.G. Smith Boulevard staan dit weekeinde de Kiwanisleden weer te koken en verkopen. Het is bekend dat het goed verzorgde maaltijden zijn, die de hongerige magen kunnen laven. Tevens hebben carnavalvierders ook nog de kans om enige retourreizen te winnen met de KLM naar Amsterdam, met de ALM naar Atlanta en met Air Aruba naar Miami. Opbrengst gaat naar het liefdadigheidsfonds van de club.

* * *

ENORM DRUK was het vanmorgen bij de Jouvert Morning parade in San Nicolas, dat een van de grote trekpleisters blijft. Er is me wat gejumped en de meeste Jouvert-gangers gingen pas slapen bij daglicht. Van slaapinhalen zal er dit weekeinde overigens maar weinig komen.

* * *

MET NADRUK wordt door de politie een beroep gedaan op de hele gemeenschap om zich vandaag en morgen aan de verkeersregels te houden. Let op afzettingen en houdt U vooral aan de aanwijzingen van de politie. Wanneer U Uw auto ergens parkeert om langs de route te gaan kijken, parkeer dan zoals het behoort, zodat andere automobilisten of voetgangers geen last van de slecht geparkeerde auto hebben.

* * *

PREMIER ODUBER overhandigde aan voorzitter Milo Croes van de Stichting Arubaans Carnaval (SAC) namens de regering een plakkaat waarin Milo dank werd gebracht voor de dertig jaren dat hij leiding gaf aan het Arubaanse carnaval. Het was voor premier Oduber een waar genoegen dit plakkaat aan zijn schoonvader Milo te kunnen overhandigen met de dank van geheel Aruba.

* * *

TOILETTEN EN TENTEN zijn door DOW op verschillende plaatsen langs de route geplaatst. De tenten zijn speciaal voor de toeschouwers die niet de beschikking over een kavel hebben. De mobiele wc's staan op de volgende plaatsen: Ferguson-straat ter hoogte van Motuyo, Vondellaan op het cricketveld, Vondellaan ter hoogte Plaza Bolivar, ter hoogte van Talk of the Town, L.G. Smith Boulevard ter hoogte van de gouverneurswoning, bij de ingang van het Wilhelminapark, op de hoek Weststraat/Schelpstraat en van Leeuwenhoekstraat ter hoogte van het Maria College. Drie van de wc's worden beheerd door service clubs. Het publiek kan van de toiletten gebruik maken door een kleine vergoeding te betalen.

Tenten staan bij Plaza Betico Croes, de ingang van het Wilhelminapark ter hoogte van het Lagoen, bij Plaza Henny Eman en bij de Weststraat, ter hoogte van Café The Paddock.

WILLEMSTAD — *Prins Medida (Stanley Ignacio) dacht dat zijn pancho General (Rudsel van Lamoen) snel paard zou kunnen leren rijden, terwijl de pancho op zijn beurt dacht dat zijn prins een goede oefenmeester zou zijn. Beiden kennen elkaar dus duidelijk niet goed genoeg, ondanks het feit dat zij alle carnavalsfeesten en jump-ups hebben bezochten.*

Uiteindelijk is het de Pancho General gelukt op de rug van het paard te blijven zitten, terwijl prins Medida wat ervaring heeft opgedaan in het voorbereiden van 'moeilijk-opvoedbare-paardrijders'. De prins en pancho zijn van plan de carnavalsoptocht op zondag te paard voor te gaan, omdat ze zelf nog steeds -alhoewel ze het niet willen toegeven - twijfels hebben over hun conditie.

Carnaval Curaçao

NOG EEN NACHTJE slapen en dan is het zover: de grote optocht, het hoogtepunt van het carnavalsfeest, begint. Wie zeker niet slapen zijn de leden van de carnavalsgroepen, die de laatste twee dagen voor de optocht hun bed niet eens zullen zien. En dat maakt onze carnavalsoptocht tot iets unieks. Men werkt vol goede moed tot in de kleine uurtjes door om de Curaçaose gemeenschap een mooie en kleurrijke carnavalsoptocht aan te bieden. Bijna alle groepen hebben nauw contact zodat zij elkaar kunnen steunen bij eventuele problemen op het laatste moment. Het is wel eens voorgekomen dat men dag en nacht aan een praalwagen had gewerkt, maar jammergenoeg niet voldoende rekening met de afmetingen had gehouden. Het resultaat was dat de praalwagen op geen enkele wijze uit de tuin gehaald kon worden, zodat men een gedeelte moest afbreken en op de Pater Euwensweg in elkaar zetten. Zo zijn er talloze andere voorbeelden. Maar ze horen bij het carnaval.

ZESENDERTIG GROEPEN EN zes personen nemen morgen aan de grote optocht deel. Dit is iets minder dan vorig jaar. De groepen zoals Aikebai, Charm Jumpers, Dekada 90, Love Birds, Nos No por keda Afo, Nos Turistanan a yega, Sorpresa, The Jolly Bankers, Kooyman, Kuster Trading, The Juicers, De Knijpert doen dit jaar niet mee.

* * *

'MEK MEK MEK, wij hebben weer nummer elf', wordt deze dagen hard door de Limburgse Kabrieten gezongen. Vorig jaar was er een enorm probleem bij de nummering van de groepen, toen deze groep nummer 24 kreeg toegewezen. Na protest van grootvorst Huub kreeg men op het laatste ogenblik nummer 11A toegewezen. Grootvorst Huub, prins René en de andere leden van de Raad van Elf zijn dit jaar gerustgesteld.

* * *

GRUPO AMSTEL presenteert de gladiatoren (zwaardvechters) van Amstel met zilver en gouden kleuren. In de handen zullen zij een zwaard of embleem hebben. De praalwagen stelt het embleem van Amstel voor.

* * *

THE GIPSIES komen dit jaar met cinematografie. Alle benodigdheden voor het maken van een film zijn te bewonderen, zoals camera, action board, spot enzovoorts. Het algemene kostuum stelt de kleuren van het spectrum voor. Zowel de dames als de heren zullen in hun handen een handpiece hebben dat bestaat uit twee filmrollen. De praalwagen is een grote camera, waarin filmrollen bewegen.

* * *

GRUPO ISLA komt met 'The Irish Kings and Queens'. Totaal vijftig koningen en vijftig koninginnen jumpen in de straten van Willemstad, geheel in het wit gekleed met kleurrijk versiersel.

* * *

PA PASA UN PRET heeft toestemming van de directie der Posterijen gekregen om een speciale eerstedags editie uit te geven van zowel de postzegel als de enveloppe.

* * *

BUNITESA DI HARDIN schenkt aandacht aan het milieu, vooral aan het leven onder water, waarbij de bescherming van onze koralen voorrang geniet.

* * *

NOS KU NOS, een groep die eigenlijk uit de groep van Dekada 90 werd gevormd, draagt dit jaar Spaanse klederdracht. De heren zijn als stierevechter gekleed, terwijl de dames als Spaanse danseressen optreden.

* * *

ESTRENO DI PIKETE komt dit jaar met piraten. Er is een groot schip vol bekende piraten, terwijl Happy kids, Happy Days een spectrum vol kleuren biedt. Grupo Citco heeft dit jaar het thema 'Daiquiri, wat een cocktail' gekozen. Verschillende vruchten en groenten doen mee aan de optocht.

* * *

HET KOSTUUM VAN Bon Ambiente stelt de visser met zijn vangst voor. Tan Ten Tin beeldt een Afrikaans galafeest uit, terwijl men bij Grupo Hospital goed op de knijpers moet letten. Elk paar heeft zo'n 450 knijpers aan het kostuum. Grupo Yen stelt de Senegalezen voor die hun oogstfeest vieren. Tumbakoning Irving Jano en Explosivos begeleiden deze groep muzikaal. Pa Tapa Tapa Solo heeft 'Hebben of niet hebben' als thema. De kracht van de zon voor het leven op aarde is tevens onderwerp van deze groep.

* * *

BIJ GRUPO GLOBO figureren Ali Baba, zijn rovers en zijn vrouwen en bekende figuren zoals Latifa, Samirah, Salima, Zefa, Hakim, Bazemk, Kalil en Ali. Het Peter Stuyvesant College heeft ongetwijfeld de meeste vlaggen van alle landen. Primicia geeft een luxe presentatie van een watercircus met figuren als onderwaterclowns, prinsen, Neptunus en een zeemeermin. Ban Hasi Un Chansa toont alles wat met vuur te maken heeft zoals lucifers, brandspuit, vuur, rook en brandweerlieden.

* * *

FANCY STARS laat de 'King and Queen of Luck' zien, de figuren in een spel kaarten. Argenis Huerta i su V.I.P. Crew gaat verkleed als gevechtssoldaten, maar uitsluitend voor de lol. Bij Ko'i Famia vindt men de rat die het ei van Foi heeft gestolen. Diskobierne stelt de vlag van de Verenigde Staten voor als blijk van waardering voor de Amerikaanse Consul op Curaçao. Nos Ke Nos Por geeft een duidelijke manifestatie van vreugde weer: Euforie. Alegria na Granel gaat in het luxe kostuum van stierevechter de Gran Marcha in.

* * *

COCA COLA toont een fantasie van verschillende maskers, terwijl Kolor Ambiente i Alegria een fantasie op het Engels gerechtshof uitbeeldt, waar nog pruiken worden gebruikt. Happy People heeft verschillende sierlijke waaiers die voor verkoeling zorgen. De Jumping Hats laten een mooie voorstelling zien van het heelal met zijn sterren en de maan; Blue Ribbon is de grootste groep vol vreugde, Pequena Compania presenteert een fantasie van vuur en het MIL de indianenstam Totempaku.

* * *

DE MUZIEKGROEP ME TRESSE uit Zuid Nederland is speciaal voor de carnavalsdagen naar Curaçao overgekomen en treedt zowel morgen als dinsdagavond voor de Calypso Bar op. Onder de musici bevinden zich onder meer artsen, accountants en technici.

* * *

VIER DAGEN achter elkaar optochten en wel vandaag op Banda Abou, zondag de grote optocht, maandag de afscheidskinderoptocht en dinsdag de grote afscheidsoptocht. Wij wensen al onze lezers een prettig carnavalsweekeinde toe.

* * *

SOKUDI, de diabetesvereniging van Curaçao wil hierbij alle diabeten die aan de Gran Marcha deelnemen, aanraden om voldoende eten en drinken mee te nemen, zodat men niet afhankelijk is van de groep of andere mensen. Het is handig om een paar suikerklontjes bij zich te dragen en voldoende uitgerust aan de Gran Marcha te beginnen.

Samen met Arnell en orkest

Van der Pligt definitief in grote carnavalsoptocht

WILLEMSTAD — Peter 'Shon Pé' van der Pligt bereikte gisteravond laat een akkoord met de muziekleider Arnell Salsbach van de gelijknamige Arnell i su Orkesta: In de grote optocht op zondag, zal de Hollandse tumbazanger deze muziekformatie versterken. Deze overeenkomst werd door tussenkomst van arrangeur en componist Finchi Statia bewerkstelligd.

Van der Pligt werd op het laatste moment bedankt door een carnavalsgroep, terwijl twee musici van zijn Kumpli-ku-N'e-band hem ook laat meedeelde dat ze niet beschikbaar zijn. Hierdoor moest Van der Pligt dan ook afzeggen bij de carnavalsgroep van MIL.

Na vrijdagmiddag in de Pub te hebben opgetreden voor een groep gehandicapten, trad Van der Pligt 's avonds op in Pietermaai met Arnell i su Orkesta. De zanger kon kiezen tussen diverse muziekformaties waarvan de groep van Papa Zimmerman en die van Arnell Salsbach de twee belangrijkste bleken.

Het succesvolle optreden van Van der Pligt en de tussenkomst van Finchi Statia, schrijver en arrangeur van zowel Kumpli ku N'e als Pa Regla, bleken de doorslag te hebben gegeven voor de keuze van de 'Amersfoortse man' voor de muziekleider Arnell Salsbach.

Het vermeldenswaardige is, dat de twee Kumpli-ku-N'e-musici die hebben afgezegd, toch blijken mee te doen aan de grote carnavalsoptocht. Ze spelen nu in de muziekgroep van bassist, componist en zanger Papa Zimmerman.

NUMERASHON PA GRAN MARCHA DI KARNAVAL 1993

DIA 21 di februari 1993

PROTOKOL: - La Tremenda
Prens Medida i Pancho General
Reina di Karnaval 1993 - Sussie Adamus
Pouragewagen di Fundashon Karnaval Korsou

Grupo	Musika	Part. disfrasa	Disfras
A1. Grupo Amstel -	Letsma	80	Gladiadornan di Amstel
A2. Alegria na Granel	Revolution Band	30	Trahe di Luz
A3. Laser Chispa	D.J. Hugo	102	Katibunan Piskado
A4. MIL	D.J. Skol	60	Totempaku
A5. Simonia Tielman	-	4	King Kong III
A6. Swentibold	-	5	Webu di Oro
A7. Manera nos por	Obsession	45	Juana La Cubano i su Cubanito
A8. Gilbert Martina	-	1	Bibi den Paradeis
A9. Carlos Wouter	-	1	Merry Xmas and Happy New Year
B10. Crazy Cheerleaders	Brass Selection	40	Cheerleaders
B11. Limburgse Kabrieten	Kabrieten	100	Kabrieten
B12. Roque Ignatius	-	10	Dragon
B13. Cesario Conradus	-	1	Indjan
B14. Nos ku nos	D.J.	50	Espana
B15. Bon Ambiente	La Seleccion	70	Kosecha di Laman
B16. Pa tapa tapa solo	Locomotion	84	Tin of no tin
B17. Pequena Compania	D.j. Hugo	55	Fire Fantasy
B18. Jumping Hats	Mini Future	63	E Via Lacka
C19. Fancy Stars	D.J. Blanken	61	King of Queen of Luck
C20. Blue Ribbon	Risaam	300	Hende ku Ambiente
C21. Hospitaal	Orkesta Sima	50	Lab'e, Haw'e,Kologu'e
22. Peter Stuyvesant Coll	DJ DAVID	150	UNITED COLOURS OF PSC
23. GRUPO YEN	EXPLOSIVOS - REY DI TUMBA	100	SENEGAL
24. TALISMAN DEL UNIVERSO	DJ BALOOTJE	15	THE GAZELLES & UNICORNS ON FANTASY ISLAND
25. GRUPO G LOBO	BRASS BAND	210	ALI BABA SU LADRONNAN I NAN MUHENAN
26. PRIMICIA	EXPERIENCE	108	SIRKO MARINO
27. ARGENIS HUERTA I SU VIP CREW	DJ Argenis Huerta	70	Guerra di Ambiente
28. BAN HASI UN CHANSA	AGRUPASHON MUSIKAL TAIM	70	No tin huma sin Kandela
29. ESTRENO DI PIKETE	Doble R SSStars	75	The Pirates
30. KOI FAMIA	DJ Miniteka Fire High Discc	30	Djaka Bisti Kol
31.CUCA COLA	Agrupashon Kon Klave	135	Fantasia di MAskarada
32.TAN TEN TIN	SMILE	95	Fantasia Africano
33.CITCO	OK Band	80	Daiquiri
34. HAPPY KIDS HAPPY DAYS	Happy Peanuts	40	15 Anja di Splendor i Amor
35. PA PASA UN PRET	Pa Pasa un Pret Band	110	Un Otro Prome Edishon
36. BUNITESA DI HARDIN	MAIS	75	Bunitesa di Nos Laman
37. HAPPY PEOPLE	E.R.A.	150	Locura Wairu
38. GRUPO ISLA	Banda + DJ	100	Irish Kings & Queens
39. DISKOBIERNE	DJ Satellite sound Power	100	Welcome to the U.S.A.
40. NOS KE N OS POR	Arnell i su Orkesta	100	Euforia
41. THE GYPSIES	Golden Name	100	Cinematografia
42. KOLOR,AMBIENTE I ALEGRIA	Caribbean Band	50	Fantasia di Korte Ingles

Fusie met Mees en Hope: 450 man weg

Pierson, Heldring & Pierson: winst daalt tot 45 miljoen

WILLEMSTAD — Volns voorlopige cijfers is winst van Pierson, Helring & Pierson over 1992 tgekomen op 45 miljoen lden, tegenover 60 milen gulden over 191.

daling is toe te schrijven n sluitingskosten met trekking tot de *jointnture* Oppenheim Pierson élendés (OPM) te Parijs en ekverliezen als gevolg van eigen participaties in de ldmarktfondsen van erson, Heldring & Pierson. waarde van deze fondsen gedaald als gevolg van de isis binnen het Europese onetaire Stelsel (EMS) in ptember van vorig jaar, en het Britse pond sterling de Italiaanse lire onverchts hun deelname aan EMS beëindigen.

Volgens voorlopige cijfers de winst van Bank Mees & pe over 1992 uitgekomen 91 miljoen gulden, tegener 75 miljoen gulden in 91. In dit cijfer is de boekinst op de verkoop van ase Plan Holding aan ABN-MRO Bank nog niet opgemen.

Bank Mees & Hope en erson, Heldring & Pierson ebben op 2 november 1992 ngekondigd te streven naar n volledige fusie op basis n gelijkwaardigheid. Het usieproces verloopt voorpoedig. De winst van Mees Pierson over 1992 bedraagt 13 miljoen gulden. Hierin is egrepen de boekwinst op de erkoop van Lease Plan Holding ad. 77 miljoen gulden.

Afgezien van bovengeoemde boekwinst en sluingskosten OPM van 10 miloen gulden komt het netto esultaat van de combinatie over 1992 uit op 146 miljoen gulden tegenover 135 miloen gulden over 1991. Naar het zich laat aanzien zullen als gevolg van de voorgeomen fusie op termijn 450 arbeidsplaatsen in Nederland komen te vervallen. Het beleid is erop gericht binnen medewerkers van wie de functie als gevolg van de fusie komt te vervallen, binnen en/of buiten de banken te herplaatsen en daardoor gedwongen ontslagen te voorkomen.

In het kader van de fusie is besloten dat Pierson zijn samenwerkingsverband met het Duitse bankiershuis Sal. Oppenheim jr. & Cie zal beëindigen. Mees Pierson zal op eigen kracht de Europese merchant bank activiteiten verder uitbreiden.

Pierson, Heldring & Pierson is op de Nederlandse Antillen aanwezig als onshore-bank, off-shore-bank, on- en off-shore-beleggingsadviesbedrijf en als trustmaatschappij.

Financieel Nieuws

Plannen Clinton slecht voor Ahold

NEW YORK — De effectenbeurs van New York is vrijdag bijgekomen van de hectische handel die eerder deze week plaatsvond naar aanleiding van de door de Amerikaanse president Clinton uitgesproken "State of the Union". De Dow-Jones-index van de dertig toonaangevende fondsen steeg met 19.97 punten tot 3322,16 punten. Het grootste deel van de stijging deed zich voor tegen het einde van de handel. De omzet kwam uit op ruim 286 miljoen aandelen. Donderdag werden er 311miljoen aandelen omgezet.

De handel verliep kalm. De aandacht ging uit naar aflopende termijncontracten, die overigens van minder belang waren. De toespraak die Alan Greenspan, president van de Amerikaanse centrale banken, vrijdag hield had geen gevolgen voor de aandelenkoersen. Greenspan toonde zich redelijk ingenomen met de plannen van Clinton, die volgens hem wel kunnen leiden tot een geringe groeivertraging van de Amerikaanse economie. De oliefondsen deden het goed omdat er dit jaar een stijging van de olieprijzen wordt verwacht.

De dollar stond tegen het einde van de handel in New York op f 1,8430 na f 1,8375 op donderdag. Ten opzichte van de yen bereikte de dollar op een gegeven moment een dieptepunt va.. 118,20 yen. Dat kwam doordat de Amerikaanse minister van Financiën, Lloyd Bentsen, zich voorstander toonde van een hogere koers van de yen. Via een stijging van de koers van de yen kan de Amerikaanse handelsbalans zich verbeteren.

Eurotunnel daagt British Rail voor de rechter

LONDEN - Eurotunnel, het Brits-Franse consortium dat is belast met de exploitatie van de tunnel onder Het Kanaal, wil de Britse spoorwegen voor de rechter dagen. De maatschappij eist een bedrag van 20,2 miljoen pond sterling (f 53,4 miljoen) als schadevergoeding omdat de spoorwegterminal die British Rail (BR) zou bouwen niet op tijd klaar is, aldus de president-directeur van Eurotunnel, sir Alistair Morton.

De tunnel wordt in december 1993 geopend en zal pas in het vierde kwartaal van 1994 volledig operationeel zijn. BR is echter nog niet met de bouw van het station te Ashford (Kent) begonnen. Zonder het station van British Rail, dat voor Britten die in zuidoost-Engeland wonen de mogelijkheid moet bieden van de kanaal-spoorverbinding met Frankrijk gebruik te maken zonder over Londen te hoeven reizen, loopt Eurotunnel jaarlijks twee miljoen passagiers mis en omgerekend f 53 miljoen aan inkomsten.

De stad Ashford wacht ook met smart op de bouwactiviteiten van BR. De gemeente heeft al enkele miljoenen in de voorbereidingen gestoken. "Dit is een integraal deel van onze economische planning. We hebben grond toegewezen en we hebben wegen aangelegd. We hebben de indruk dat wij ons steentje wel hebben bijgedragen", aldus een gemeenteraadslid van Ashford.

BR wacht met de bouw omdat de regering slechts een kleine financiële bijdrage wil leveren aan de bouw van het station. Ook de financiering van de grondaankoop op de oorspronkelijk voorgestelde spoorlijnroute loopt stuk op de regering in Londen. "Wij willen een internationaal station te Ashford, maar over het probleem van de financiering moet nog worden beslist", aldus een woordvoerder van BR.

Gedwongen ontslagen niet uitgesloten

Drastische reorganisatie RDM kost 500 werknemers hun baan

ROTTERDAM - De Rotterdamsche Droogdok Maatschappij (RDM) heeft vrijdag een reorganisatie aangekondigd, die 500 van de 1200 personeelsleden hun baan gaat kosten. Hierbij worden gedwongen ontslagen niet uitgesloten.

Het personeel is vrijdagochtend op de hoogte gesteld. De werfdirectie gaat met de industriebonden onderhandelen over een sociaal plan.

De drastische reorganisatie is nodig omdat de eind 1990 aangekondigde omschakeling van defensie- naar civiele opdrachten niet naar wens verloopt. Deze omschakeling was nodig omdat na de bouw van vier Walrus-onderzeeërs voor de Koninklijke Marine er geen uitzicht was op nieuwe opdrachten en in het algemeen de defensie-opdrachten terugliepen.

Nu ook de civiele markt als gevolg van de economische recessie is ingestort, kampt RDM met een overcapaciteit. Als gevolg hiervan verwacht het bedrijf over 1992 een verlies van 35 miljoen gulden.

Door het uitblijven van orders ziet het bedrijf zich genoodzaakt de afdeling energie-systemen, waar zware drukvaten voor de (petro)chemische industrie worden gebouwd, in zijn geheel te sluiten. RDM kan niet op tegen de moordende concurrentie van Japan.

Na de reorganisatie blijven twee afdelingen over, de Algemene Werktuigbouw en Marinebouw.

Bij de afdeling Marinebouw verdwijnen de minste arbeidsplaatsen (63). Deze afdeling beschikt nog over civiele orders, zoals de bouw van bruggen, sluizen en een achterschip van een bevoorradingsschip. Ook wil RDM de aanwezige specifieke kennis op het gebied van de onderzeebootbouw behouden. RDM pleegt nog onderhoud en reparaties aan de onderzeeboten van de Koninklijke Marine. Ook aast het bedrijf nog op orders uit Taiwan voor de levering van (onderdelen) van onderzeeboten. Over de onderhandelingen met Taiwan wilde RDM vrijdag niets kwijt.

Over de hele linie gaat het bedrijf een bezuinigsoperatie doorvoeren, om de kostprijs te drukken en beter opgewassen te zijn tegen de concurrentie. Zo zal met n ıme gesneden worden in de ondersteunende afdelingen. Activiteiten die nu centraal plaatsvinden, zullen worden uitbesteed of overgedragen aan de industriegroepen. Deze kunnen daardoor zelfstandiger en slagvaardiger opereren, zo verwacht RDM.

De afdeling algemene werktuigbouw kan voor een belangrijk deel worden voortgezet. Deze afdeling beschikt nog over opdrachten voor de revisie van militair materieel, hoewel ook deze markt aan het inzakken is.

Over het geheel genomen heeft de werf momenteel opdrachten voor 350.000 uur. Dat betekent een half jaar werk.

RDM heeft als voormalig onderdeeel van het ter ziele gegane RSV-concern veel reorganisaties meegemaakt. De werf bouwde toen het nog een nieuwbouwafdeling had parade-paardjes zoals de passagiersschepen 'Rotterdam' en 'Nieuw-Amsterdam' voor de Holland Amerika Lijn. In 1983 werd de nieuwbouwafdeling gesloten. Het personeelsbestand werd toen teruggebracht van 3500 naar 1500 mensen.

Eind 1991 werd RDM van de Nederlandse Staat overgenomen door de Koninklijke Begemann groep van 'bedrijvendokter' Joep van den Nieuwenhuyzen. Begemann stelde 21,1 miljoen gulden beschikbaar om de noodzakelijke omschakeling van 70 procent defensie-opdrachten naar 70 procent civiele orders te bewerkstelligen. Dit geld zal nu worden aangewend om de kosten van de reorganisatie te dekken.

Rabobank wint terrein op Amsterdamse optiebeurs

AMSTERDAM - Rabobank en ABN Amro-dochter bank Mees + Hope hebben hun marktaandeel op de optiebeurs in 1992 het sterkste zien stijgen. Rabobank nam vorig jaar 16,66 procent van de totale optie-omzet voor haar rekening. In 1991 was dat nog 14,95 procent. Bank Mees + Hope voegde 2,36 procent toe op 6,48 procent. De winst ging voornamelijk ten koste van het moederconcern ABN Amro, dat 2,34 procent inleverde op 20,01 procent.

In de rangschikking behielden de vier grootste marktpartijen hun positie. ING bank bezet nog steeds een derde plaats met een marktaandeel van 13,46 procent tegen 13,71 procent in 1991. Bangert Pontier + Partners rukte op van een zevende naar een vijfde plaats. Het marktaandeel van Bangert steeg van 2,31 tot 3,03 procent.

Opmerkelijke winst was er verder voor Suez Kooiman, die klom van een 46-ste naar een dertiendee plaats met een marktaandeel van 1,52 procent. Het aandeel in de totaalomzet van Pierson, Heldring + Pierson, eveneens een onderdeel van ABN Amro, liep terug van 2,47 tot 1,59 procent. Op de ranglijst kelderde Pierson daardoor van een zesde naar een twaalfde plaats.

MENSEN

■*ZAGREB — Een Bosnisch vluchtelingenjongetje kijkt in een illegaal kamp in Dubrava over een waslijn heen in de richting van Zagreb. Drie dagen geleden evacueerden de Kroatische autoriteiten meer dan drieduizend Bosnische vluchtelingen van een kamp in Resnik naar andere Kroatische dorpen als Varazdin en Gasinci. In de komende dagen staat de verhuizing van andere illegale kampen op het programma. De vluchtelingen moeten uit de hoofdstad verhuizen naar andere steden.*

Antilliaanse studenten in Nederland voor stage

In samenwerking met de Universiteit van de Nederlandse Antillen (UNA) stelt het VB Accountantskantoor **Antilliaanse studenten** in staat een **stage** te lopen in Nederland op het gebied van financieel overheidsmanagement. Deze samenwerking is gestalte gegeven in de stichting OMAS (Overheids Managements Stages). De stichting OMAS is in het leven geroepen toen VB in 1990 de opdracht verwierf om dubbel boekhouden te gaan invoeren op de Nederlandse Antillen.

De eerste studenten die via de stichting OMAS zijn uitgezonden naar Nederland zijn de van Curaçao afkomstige Natalie van der Hansz (25) en Norella Louisa (22).

Krant moet anonieme adverteerder bekendmaken

Dagbladuitgeverij **Damiate** in **Haarlem**, uitgever van onder meer het Haarlems Dagblad, moet naam en adres van een **anonieme adverteerder** bekend maken. Dat heeft de waarnemend president van de rechtbank in Haarlem, mr. J. Matthijsse, vrijdag in kort geding bepaald.

Het kort geding was aangespannen door het Haarlems bureau Metz en Bakker. Eind januari dit jaar verscheen in het Haarlems Dagblad een anonieme advertentie, waarin schuldeisers van het bureau werden opgeroepen te reageren. De bedoeling was een faillissement aan te vragen.

Metz en Bakker, respectievelijk registeraccountant en juridisch adviseur, beschouwden de advertentie als een doelbewuste poging om hun bureau te beschadigen. Een verzoek aan Damiate om de identiteit van de adverteerder prijs te geven werd echter afgewezen. De uitgever beriep zich op zijn geheimhoudingsplicht.

Rechter Mathijsse is echter van mening dat Damiate daarmee onrechtmatig handelt. Volgens hem moet de uitgeverij meewerken om de schade voor Metz en Bakker zo beperkt mogelijk te houden.

De rechter heeft Damiate daarom opgedragen om binnen zes uur met de naam en het adres van de anonieme adverteerder te komen. Als de uitgever daaraan niet voldoet, kan een dwangsom van vijftigduizend gulden per dag worden opgelegd.

Bliksem treft eenden en ganzen

In de buurt van de Californische stad Sacramento regende het vrijdag **dode eenden en ganzen**. De honderden vogels vielen uit de lucht nadat zij bij een zwaar onweer door de bliksem getroffen waren.

In de omgeving van de luchtmachtbasis Beale zijn zo'n tweehonderd verbrande vogelkadavers gevonden, zo meldde een Californische dierenbeschermer. De eenden en ganzen vliegen ieder jaar van Canada naar Californië waar zij overwinteren.

Griekse douane vindt buddha-beeld van cocaïne

De Griekse dounane heeft vrijdag op de luchthaven van Athene een man gearresteerd die een **buddha-beeld** van drie kilo bij zich had dat geheel van cocaïne-pasta was gemaakt.

De 38-jarige Argentijn die uit Santiago de Chili kwam, zei niet te weten waarvan het beeld was gemaakt. Iemand had het hem gegeven met het verzoek het op de Atheense luchthaven aan een paar Grieken te overhandigen. De waarde van het beeld is tachtig miljoen drachme, ongeveer 740.000 gulden. Het was de eerste keer dat de Griekse douane een dergelijke vangst deed.

Coca Cola stopt in Joegoslavië

Coca Cola heeft de produktie in **Belgrado** moeten staken. De voorraden van het concentraat dat nodig is voor de bereiding van de frisdrank, zijn uitgeput en nieuwe aanvoer uit het buitenland is niet toegestaan, zo heeft de Belgradose krant *Vecernje Novosti* vrijdag gemeld.

Het sanctiecomité van de Verenigde Naties heeft besloten geen uitzondering te maken voor Coca Cola om de invoer van het concentraat toe te staan, aldus de krant.

Twee van de vijf McDonald's-restaurants in de hoofdstad van Klein-Joegoslavië moesten eind januari hun deuren sluiten, omdat de voorraden waren uitgeput.

Cola-liefhebbers kunnen hun favoriete drank nog wel kopen in privé-winkels. Handelaren voorzien deze bedrijven van waren uit Hongarije, Griekenland en Oostenrijk, ondanks het VN-handelsembargo tegen Klein-Joegoslavië.

■*DEN HELDER / WILLEMSTAD — Bezoek aan het gemeentehuis in Den Helder naar aanleiding van de cursus voor ouders. De cursisten waren aanwezig, evenals gevolmachtigde minister E. Jesurun, M.C. Hendrikse en wethouder van Onderwijs van Den Helder, Nijpels.*

Heer Bommel en de nozellarven
door Marten Toonder

3840 — Heer Bommel klom moeilijk uit de Oude Schicht. Het goede voertuig was tot aan de assen in de modder gezakt en leverde een droevige aanblik op. Het was de eigenaar dan ook duidelijk, dat er aan verder rijden niet gedacht hoefde worden.

Terneergeslagen wierp hij een blik op het vale landschap, dat zich voor hem uitstrekte. De horizon was bedekt met nevels, die vuilgeel gekleurd waren door de avondzon en die zich golvend bewogen op de dunne wind.

"Waarschuwing", las heer Ollie met klagende stem. "Hier beginnen de Oempf-moerassen".

"Ja", zei Tom Poes. "Dat hebben we gemerkt; alleen een beetje te laat".

"Wat nu te doen?" hernam heer Bommel. "We kunnen hier niet blijven. Ik heb het koud — en die dampen stijgen me naar de keel. We moeten aan mijn gezondheid denken, jonge vriend".

"Daar brandt een lichtje", zei Tom Poes. "Als we geluk hebben, is het een herberg".

Heer Bommel wierp een laatste blik op zijn weggezakte auto en liep toen met de ander mee in de richting van het lage gebouw, dat weggezonken lag in de mist.

Nu, ze hadden geluk want inderdaad verried een knarsend uithangbord, dat dit de herberg "In de Zwarte Modderkruiper" was.

Het was een kleine, vervallen gelagkamer waarin ze binnentraden. De waard was niet aanwezig, maar in een hoek zat een bezoeker die met de vingers een smalle trommel bespeelde. Hij zong daarbij met doffe stem een droevig lied.

"Daarbuiten in de dras", zo zong hij. "Daar wolkt het gas uit zwart moeras. Daar in de dras, daar is het waar ik woon".

Meer dan zeventig critici uit Nederland en België hebben *De ontdekking van de hemel* van **Harry Mulisch** uitgeroepen tot Beste Boek van 1992. De schrijver kreeg daarvoor vrijdagmiddag in het Betty Asfalt Complex in Amsterdam de nieuwe Mekka-prijs uitgereikt.

De wisseltrofee is genoemd naar het jaarboek voor de Nederlandse literatuur, waarvan de tweede editie vrijdag werd gepresenteerd. Het boek is uitgegeven met steun van de Nederlandse Taalunie.

■*OXFORD — Vrouwelijke studenten van het Sommerville College in Oxford hebben hun monden dichtgebonden. Ze protesteren tegen het besluit van het universiteitsbestuur om de 114 jaar oude ban op mannelijke studenten. De dames geven aan dat zij niet zijn betrokken in de plannen van het bestuur. Het bestuur heeft het besluit nu uitgesteld tot 1995.*

Paars verfje voor gele rijder

Het beeld van de **Gele Rijder** (als symbool voor het korps Rijdende Artillerie) in het Nederlandse **Arnhem**, is door onbekenden paars geschilderd, voordat het vrijdagmiddag officieel zou worden onthuld.

Volgens de politiewoordvoerder gaat het om een studentengrap. Probleem is dat het beeldje, in de jaren zestig gemaakt door Gijs Jacobs van den Hof, van brons is. Verf schijnt daar zeer moeilijk van verwijderd te kunnen worden, zodat burgemeester Scholten vrijdagmiddag waarschijnlijk een paarse Gele Rijder zal moeten onthullen.

Het beeld werd begin jaren zestig al eens onthuld door prins Bernhard. Dit jaar bestaat het korps Rijdende Artillerie De Gele Rijders tweehonderd jaar.

Jungle-kind leefde jaren in oerwoud

Personeel van een nationaal park in **Ivoorkust** heeft enige weken geleden een *jungle-kind* weten te vangen, dat in een kudde bavianen verbleef. De jongen van rond de vijftien jaar lijkt doof te zijn en kan niet praten.

Planten en fruit die hij kreeg als voedsel 'verslond hij in het begin zoals een aap doet'. De jongen brulde ook zoals een dier en sprong bij de nadering van mensen weg als een panter. Maar inmiddels begint hij zelfs vrienden te maken en te lachen, aldus de mensen die hem verzorgen.

Onderzoek leerde dat het gaat om Mamadou Soumahoro, die in 1980 op tweejarige leeftijd spoorloos in het oerwoud verdween. Zijn zus had hem in de schaduw van een boom gezet om de was te kunnen doen, maar toen zij terugkeerde was de kleine Mamadou verdwenen. Zij stierf in 1987, 'van verdriet', aldus een broer.

Schedelresten van Hitler in Moskou

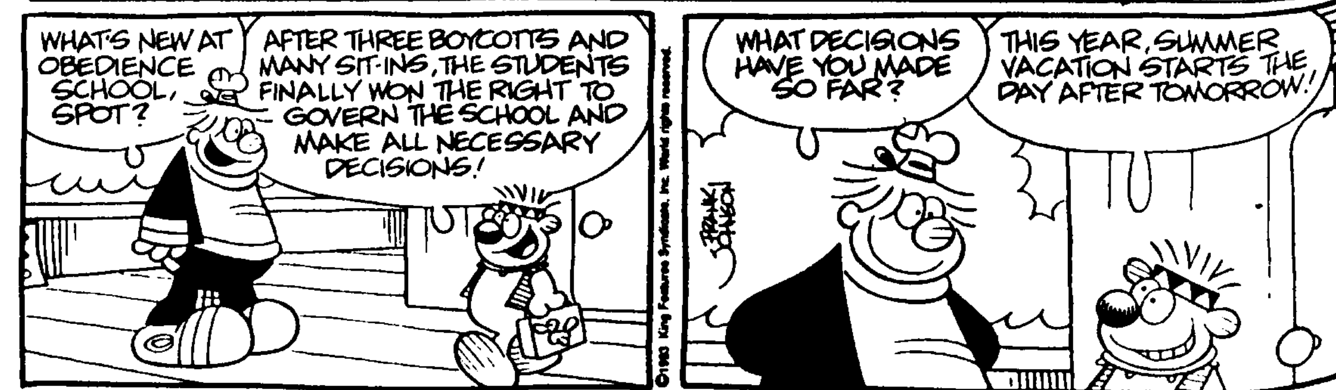
Overblijfselen van de schedel van **Adolf Hitler** bevinden zich in het Russische staatsarchief, zo heeft de directeur van het archief in Moskou vrijdag gezegd.

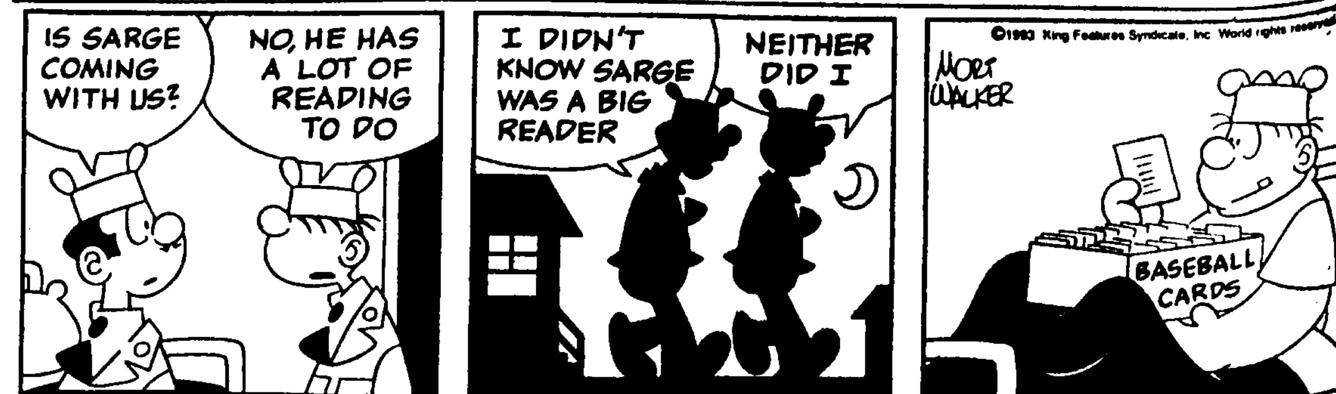
Directeur Sergej Mironenko bevestigde daarmee een bericht uit de *Izvestija* van donderdag. Een journaliste van deze krant, Ella Maximova, had geschreven dat zij de schedelresten van de nazi-leider zelf had vastgehouden. Zij beloofde in de editie die vrijdag verschijnt met bijzonderheden te komen.

De verblijfplaats van de stoffelijke resten van Hitler is reeds lange tijd onderwerp van speculatie. Volgens aanhoudende geruchten zouden de overblijfselen nog steeds in handen zijn van de geheime dienst KGB of de organisatie die zijn plaats heeft ingenomen. Van de stoffelijke resten van Hitler zouden alleen de kaken, vol kronen en bruggen, zijn overgebleven.

Uit gegevens van de NKVD, de voorloper van de KGB, blijkt dat de nazi-leider en zijn geliefde op 30 april 1945 zelfmoord pleegden. De lijken werden met benzine overgoten en in brand gestoken en vervolgens in een ondiep gat in de tuin van de Rijkskanselarij in Berlijn begraven. Op 4 mei van dat jaar vond een Russische soldaat de lijken bij toeval toen hij in een bomkrater stapte.

AGENDA CURAÇAO

MEDISCHE DIENSTEN

ARTSEN

NACHTDIENST ARTSEN
Patiënten van de artsen van Bandabao (derde district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen en het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

KINDERARTS
(particuliere patiënten)
voor de dienstdoende arts belt U tel. 624900/625100

VERENIGING VAN TANDARTSEN
voor de dienstdoende arts gedurende het weekeinde en op feestdagen gelieve tel. 682222 op te bellen

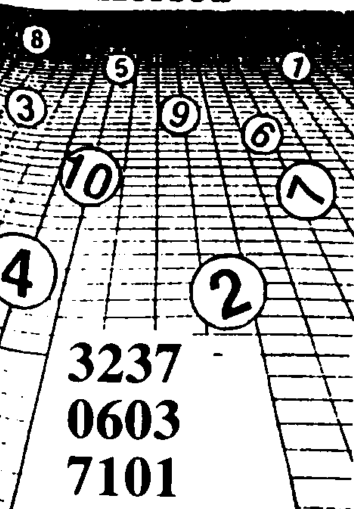
CENTRO MEDICO STA ROSA
Sta Rosaweg 327, tel. 672300/676666, openingstijden zaterdag en zondag van 08.00-24.00 uur

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS WIJKVERPLEGING
Santa Maria 17 Tel. 682344, 682947, 682412 en 682574 Fax 681000; geopend vanaf zeven uur 's morgens tot vijf uur 's middags, spreekuur wijkgebouw Bonam iedere dinsdag van 09.00-11.00 uur. Tel. 371865; Suffisant tel. 687707; Montagne Abao: tel. 673711; Kaya Fensu tel. 618577; Mamayaweg tel. 657508. voor informatie omtrent zuigelingen- en peuterbureaus kan men terecht op consultatiebureau Brievengat Tel. 373584
Voor de *wachtzuster* gelieve **tel.: 603661** te bellen

STICHTING VAN HET WIT GELE KRUIS VOOR GEZINSVERZORGING 'KWIDO PA FAMIA'
Sta Maria 17 Tel. 680222, spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-10.00 uur, dinsdag en donderdag van 14.00-16.00 uur

NEUTRALE WIJKVERPLEGING
kantoor Gosieweg 15. Tel. 692231-692232; geopend van 07.00-17.00 uur. Voor de zuster van de wacht gelieve pagenummer 669-0368, te bellen
kantoor Bandabao Groot Sta Martha 14. Tel. 642555, geopend van 14.00-17.00 uur. Voor de wachtzuster gelieve **pagenummer 669-0368** te bellen

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO
Schottegatweg Noord 43 tel. 44510, 691343, 691683 en 691838, voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling
Consultatiebureau zuigelingen: iedere donderdagmiddag van 13.30-16.00 uur
Consultatiebureau peuters: iedere dinsdagmiddag van 12.30-14.45 uur

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABAO
Fontein 35, tel. 648077/648387, open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur na 17.00 uur bereikbaar **zuster Van Herwijnen. Tel.: 642798** b.g.g. 601760
Consultatiebureau: iedere dinsdag van 09.00-11.00/18.00-20.00 uur

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU
Voor informatie tel.: 672289, 375023 of 375542.

MEDISCHE DIENSTEN

VERENIGING VAN TANDARTSEN
voor de dienstdoende arts gedurende het weekeinde en op feestdagen gelieve tel. 682222 op te bellen.

CENTRO MEDICO STA ROSA
Sta Rosaweg 327, tel. 672300/676666; openingstijden zaterdag en zondag van 08.00-24.00 uur.

GENEESK. DIENST

STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
20 februari 1993 vanaf 08.00 uur tot 21 februari 1993 om 16.00 uur:
Dokter Tseng: Spreekkamer: Cassandraweg 72, tel.:376464 spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen tel.:376464 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy-Tseng, Nassy, Tseng, Suiters, Braakman, Doran, Guerrero-Bakmeyer, Ayubi, de Vos en Braam)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
19 februari 1993 vanaf 17.00 uur tot 21 februari 1993 om 12.00 uur
Dokter Mercuur, Spreekkamer: Brievengat, tel.:377244 spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur, spoedgevallen tel. 603946 b.g.g. 689266/689337
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Goilo-Henry, Roose, Braakman-Bonder, De Rauw-Picus, Davelaar, Elhage, Pablo, Heerenveen, Nivillac en Rosales-Concession)

DERDE DISTRICT BANDABAO
19 februari 1993 vanaf 17.00 uur tot 21 februari 1993 om 12.00 uur:
Dokter Sommer, Spreekkamer: Barber, tel.:641658 spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen tel. 648930 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Schellens, Sommer, Lucasius, Spong en Tweed).

■ **Patiënten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in spoedgevallen de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt. Het verdient te allen tijde aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!**

HYGIËNISCHE DIENST
in het weekeinde van 19 februari tot 21 februari 1993 na kantooruren heeft de heer **G. Davelaar, tel.:625800, page no. 310 0713** dienst

GENEESK. DIENST

STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
21 februari 1993 vanaf 16.00 uur tot 23 februari 1993 om 07.00 uur:
Dokter Elhage: Spreekkamer: Sta. Rosa, tel.:676666 spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur, spoedgevallen tel. 371661 b.g.g. 689266/689337
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy-Tseng, Nassy, Tseng, Suiters, Braakman, Doran, Guerrero-Bakmeyer, Ayubi, de Vos en Braam)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
21 februari 1993 vanaf 12.00 uur tot 23 februari 1993 om 07.00 uur:
Dokter Dunker, Spreekkamer: Brievengat, tel.:376280 spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur, spoedgevallen tel. 691021 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Goilo-Henry, Roose, Braakman-Bonder, De Rauw-Picus, Davelaar, Elhage, Pablo, Heerenveen, Nivillac en Rosales-Concession)

DERDE DISTRICT BANDABAO
21 februari 1993 vanaf 12.00 uur tot 23 februari 1993 om 07.00 uur
Dokter Lucasius, Spreekkamer: Soto, tel.:641690 641790 spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur, spoedgevallen tel. 641356 b.g.g. 689266/689337
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Schellens, Sommer, Lucasius, Spong en Tweed)

■ **Patiënten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in spoedgevallen de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt. Het verdient te allen tijde aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!**

APOTHEKEN

WEEKEINDEDIENST
ZATERDAG
Otrobanda
Muizenberg, Muizenberg z/n. Tel. 692390/692391
Punda
Juliana, Julianaplein 6. Tel. 54500
ZONDAG
Otrobanda
Paradeis, Rooseveltweg 46b Tel. 689676/689808
Punda
Vredenberg, Socratesstraat 3. Tel. 613300/54492
MAANDAG
Otrobanda
Gosie, Gosieweg 90a Tel. 379744
Punda
Sta Rosa, Sta Rosaweg 56. Tel. 377679/377650

DIVERSEN

VERLOF BEGRAFENIS

(van 10.00-14.00 uur)
20 februari 1993: R.A. de Windt, Uleweg 53
21 februari 1993: E.F. Cannister, Schottegatweg Oost 25
22 februari 1993: A. Michel, Dr. M.L. King Blvd. 42.

HEEFT U hulp nodig, bel SOS-lijn 127.

NOODGEVALLEN/VERMISSING OP ZEE
Telefoon: 637911 (RCC)
24 uur per dag bereikbaar.

LUCHTPOSTSLUITING
(Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur
De Verenigde Staten en Europa **(op zaterdag)**: voor aangetekende en gewone poststukken om 14.45 en 15.45 uur
Het zegelloket is **op zaterdag** van 07.00-15.00 uur open

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA. Tel. 685544)
openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur, op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor **spoedgevallen tel.: 685917.**

STICHTING DIERENBESCHERMING CURAÇAO
Het Dierenasiel is open van maandag t/m vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 08.00-13.00/16.00-18.00 uur; zondag gesloten

DIERENARTS
voor **spoedgevallen** gelieve te bellen: **614000** (Veterinaire Dienst) voor de dienstdoende arts

ZATERDAG

TOERISTENSCHEPEN
06.00-06.00 uur *Freewinds* (CUR)
08.00-22.00 uur *Ocean Breeze* (AUA)

ZONDAG

TOERISTENSCHEPEN
08.00-18.00 uur *Royal Princess* (SJU)
07.00-12.00 uur *Yorktown Clipper* (CGU)

MAANDAG

TOERISTENSCHIP
11.00-18.30 uur *Seawind Crown* (AUA)

DINSDAG

TOERISTENSCHIP
08.00-17.00 uur *Sun Viking* (SJU)

KERKDIENSTEN

KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned) en 16.00 uur Papiamentu
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur zon.: 06.00 en 09.00 uur
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur zon.: 10.00 en 18.00 uur
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 18.30 uur, zon.: 09.00 en 11.30 uur
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur, zon.: 08.00, 11.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned) en 18.00 uur
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur zon.: 08.00 uur
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur, zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned)
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur, zon.: 11.00 en 18.00 uur
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur
OTROBANDA:
Santa Ana: zon.: 08.00 en 19.00 uur
Santa Famia: zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur, zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur, zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur, zon.: 10.00 uur
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur, zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur, zon.: 09.00 en 18.00 uur
SERU FORTUNA: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 uur
TERA CORA: zon.: 18.00 UUR
WESTPUNT (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur
WISHI (H. Teresita): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.00 en 18.00 uur
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur, zon.: 08.30 en 17.30 uur

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE

MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst
(Emmy Berthold kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst

GEREFORMEERDE KERK

Gemeentedag te Emaus, Soto: de dienst begint om 10.00 uur.

VERENIGDE PROT. GEMEENTE VAN CURAC AO

Ebenezer Church
(Oranjestraat 111)
09.30 uur mevr. Is dera
Fortkerk
(Fort Amsterdam)
09.30 uur geen dienst
Emmakerk
(Rio Canario)
09.30 uur ds. J.W.B. Smit, ds. A.C. Reynders

NOACH-KAPEL

EERSTE EN DERDE zaterdag om 19.00 uur kerkdienst (Ned.) - Marinebasis Parera

* * * * * * * * * * * * * * * * * *

MOTORSPORT / LE TOUQUET — De Belgische motorcrosser Gerald Delephine heeft de strandrace bij Le Touquet (Fra) gewonnen. De Honda-coureur bleef zijn landgenoot Georges Jobe (Honda) en de Nederlander Edwin Evertsen (Kawasaki) voor.

ABC (kanaal 77)

ZATERDAG
21.00 ABC Movie Special
23.00 The Commish
24.00 ABC News.

ZONDAG
20.00 Life Goes On
21.00 Funniest Video
21.30 America's Funniest People
22.00 Movie: 'Driving Miss Daisy' (1989), Jessica Tandy, Morgan Freeman
24.00 ABC News.

MAANDAG
21.00 FBI: The Unhold Stories
21.30 American Detective
22.00 Movie: 'Between Love and Hate'

AE (kanaal 73)

ZATERDAG
16.00 Movie: 'Charley Varrick' (1973)
18.00 Comedy on the Road
19.00 Caroline's Comedy Hour
20.00 TravelQuest
20.30 Bob Vila's Home Again
21.00 Movie: 'The FBI Story' (1959)
24.00 Caroline's Comedy Hour
01.00 Movie: 'The FBI Story' (1959)
04.00 Caroline's Comedy Hour
05.00 Movie: 'Charley Varrick' (1973)

ZONDAG
13.30 Movie: 'Bowery Battalion (1951)
15.00 To Be Announced
17.00 To Be Announced
19.00 In Search Of...
19.30 In Search Of...
20.00 Real West
21.00 Movie: 'Frankie's House' (Pt 1 of 2)
23.00 Miss Marple
24.00 Brideshead Revisited (Pt 4)
01.00 Movie: 'Frankie's House' (Pt 1 of 2)
03.00 Miss Marple
04.00 Brideshead Revisited (Pt 4 of 12)' (1979, Jeremy Irons(
05.00 Movie: 'Bowery Battalion (1951)
06.30 First Flight

MAANDAG
17.00 The Fugitive
18.00 Ellery Queen
19.00 Rockford Files
20.00 In Search Of...
20.30 In Search Of...
21.00 David L. Wolper Presents
22.00 Sherlock Holmes
23.00 Lovejoy
24.00 Evening at the Improv
01.00 David L. Wolper Presents
02.00 Sherlock Holmes
03.00 Lovejoy
04.00 Evening at the Improv
05.00 Movie: 'The Jesse Owens Story (Pt 1 of 2) (1984)

CBS (kanaal 75)

ZATERDAG
21.00 Dr. Quinn, Medicine Woman
22.00 Raven
23.00 Hat Squad

ZONDAG
20.00 60 Minutes
21.00 Murder, She Wrote
22.00 Movie: 'Laury Samuels Story' (1983)
24.00 CBS News.

MAANDAG
21.00 Evening Shade
21.30 Hearts Afire
22.00 Murphy Brown
22.30 Love & War
23.00 Northern Exposure

ESPN (kanaal 81)

ZATERDAG
17.00 Skiing
18.00 Racing Across America
19.00 Senior PGA Golf (L)
20.30 SportsCenter
21.00 NHL Hockey (L)
24.00 SportsCenter
01.00 College Basketball
03.30 Motoworld
04.00 NHL Hockey (R)
06.30 Senior PGA Golf (R)

ZONDAG
13.30 Pro Mogul Skiing
15.00 Tennis
17.00 Ski World
17.30 Track and Field
18.30 Senior PGA Golf
20.00 SportsCenter
20.30 ESPN's SpeedWeek
21.00 Top Rank Boxing
23.00 NHRA Racing Motorcraft Ford Nationals (T)
24.00 SportsCenter
01.00 LPBT Bowling from Santa Maria, Calif. (L)
02.30 Best of American Muscle Magazine
03.00 SportsCenter
04.00 Flex Workout
04.30 Senior PGA Golf
06.00 ESPN's SpeedWeek
06.30 Getting Fit.

MAANDAG
16.00 ESPN's SpeedWeek
16.30 Scholastic Sports America
17.00 NCAA Final Four Highlights
17.30 Dream League
18.00 AMA Motocross Racing
19.00 Thoroughbred Digest
19.30 Up Close
20.00 SportsCenter
20.30 College Basketball Pittsburgh at Providence (L)
22.30 College Basketball Kansas at Iowa State (L)
24.30 Sportscenter
01.00 College Basketball
03.00 Sports Reporters
03.30 Sportscenter
04.00 Up Close
06.30 Getting Fit

TELECURAÇAO (kanaal 8/6)

ZATERDAG
17.30 Telefiesta met tante Irma
18.00 Studio Sport
18.57 Tempu pa Dios
19.00 Cocktail Turistiko met Captain Sterling
20.00 Telenotisia
20.30 Calipso
22.00 Wega di Number Kòrsou
22.07 Vervolg Calipso
23.30 Sluiting

ZONDAG
11.00 Carnaval Gran Marcha
16.00 Sena di Señor
17.00 Sala di Konsierto
17.50 Wega di Number Kòrsou
18.00 Di bishita ku.....
19.00 Cocktail Special
20.00 Telenotisia
20.30 Shete Dia
21.00 Telecuraçao Special
22.00 Superstars of Wrestling
23.00 Sluiting

MAANDAG
17.00 Ora pa Mucha
18.00 Siensia, Teknologia i Salú met Leo Floridas
18.30 Telecuraçao Special
19.00 Enseñansa y Cultura
19.30 Tele-Enfasis
20.00 Telenotisia
20.30 Telenovela
21.00 Telecuraçao Special
22.00 World of Audubon
23.30 Sluiting
(wijzigingen voorbehouden!)

NBC (kanaal 85)

ZATERDAG
21.00 Here and Now
21.30 Powers That Be
22.00 Empty Nest
22.30 Nurses
23.00 Sisters.

ZONDAG
19.00 NBA Basketball All-Star Game (L)
22.00 Saturday Night Live: 17 Years of Music.

MAANDAG
21.00 Fresh Prince of Bel-Air
21.30 Blossom
22.00 Movie: 'Miracle on I-880' (1992)

TBS (kanaal 89)

ZATERDAG
16.50 Movie: 'The Bingo Long Traveling All-Stars and Motor Kings' (1976, Billy Dee Williams)
19.05 WCW Saturday Night Wrestling
21.05 Movie: 'Guess Who's Coming to Dinner' (1967)
23.00 Summit '93, A Black History Month Special
24.05 Tentacles
02.05 Movie: 'Frogs' (1972, Ray Milland)
04.00 Movie: 'Food of the Gods' (1976, Marjoe Gortner)
05.45 CHIPs
06.45 Three Stooges.

ZONDAG
13.35 Movie: 'The Beastmaster' (1982)
16.05 Movie: 'Red Sonja' (1985)
18.05 Tom & Jerry's Funhouse
18.35 Captain Planet and the Planeteers
19.05 WCW Main Event Wrestling
20.00 Movie: 'Escape From New York' (1981)
22.00 National Geographic Explorer
24.00 Network Earth
24.30 Paid Program
03.30 Paid Program
05.00 WCW Main Event Wrestling
06.05 Gomer Pyle
06.35 CNN News.

MAANDAG
16.05 Tom and Jerry's Funhouse
16.35 Flintstone
17.05 The Jetsons
17.35 Brady Bunch
18.05 Saved by The Bell
18.35 Happy Days
19.05 Three's Company
19.35 Andy Griffith
20.05 Beverly Hillbillies
20.35 Sandford & Son
21.05 Movie: 'Forced Vengeance' (1982)
23.05 Movie: 'An Eye for an Eye' (1981)
01.05 Movie: 'National Geographic
03.05 Movie: 'Mako: The Jaws of Death' (1976)
05.05 The Honeymooners
05.35 All in the Family
06.05 Gomer Pyle
06.35 CNN News

USA (kanaal 83)

ZATERDAG
16.00 Movie: 'Fade to Black' (1993, Timothy Busfield)
18.00 Joan Rivers' Gossip! Gossip! Gossip!
18.30 Bosom Buddies
19.00 Swamp Thing
19.30 Beyond Reality
20.00 Quantum Leap
21.00 Movie: 'Barbarella' (1986, Jane Fonda, John Phillip Law)
23.00 Silk Stalkings
24.00 Drop Dead Gorgeous
02.00 Movie: 'Prom Night III: The Last Kiss' (1989, Tim Conlon)
04.00 Movie: 'Snowballing' (1984, Alan Sues)
06.00 Welcome Back, Kotter
06.30 Welcome Back, Kotter

ZONDAG
13.00 WWF All American Wrestling
14.00 MacGyver
15.00 Movie: 'Off Limits' (1988, Willem Dafoe)
17.00 Joan Rivers' Gossip! Gossip! Gossip!
17.30 Just the Ten of Us
18.00 My Two Dads
18.30 Bosom Buddies
19.00 Beyond Reality
19.30 The Hitchhiker
20.00 MacGyver
21.00 Movie: 'Curiosity Kills' (1990, C. Thomas Howell, Rae Dawn Chong)
23.00 Counterstrike
24.00 Silk Stalkings
01.00 Hollywood Insider
01.30 Paid Program
04.30 Paid Program.

MAANDAG
16.00 $25.000 Pyramid
16.30 $100.000 Pyramid
17.00 Just the Ten of Us
17.30 My Two Dads
18.00 Cartoon Express
19.00 American Gladiators
20.00 Quantum Leap
21.00 Murder She Wrote
22.00 WWF Wrestling: Monday Night RAW
23.00 Quantum Leap
24.00 MacGiver
01.00 The Hitchhiker
01.30 Ray Bradbury Theater
02.00 Hollywood Insider
02.30 Dog House
03.00 Paid Program
06.00 Paid Program

* * * * *

VOETBAL / BRUSSEL — Trainer Aime Antheunis van Lokeren heeft ontslag genomen. De oefenmeester van de Belgische eerste klasser rekende zichzelf de tegenvallende prestaties van zijn ploeg aan. Antheunis begon in 1985 als trainer bij Lokeren. Na een verblijf van een jaar (1987-1988) bij Charleroi keerde hij terug bij de club. Antheunis is na Bercx (Lommel) en Peruzbovic (Anderecht) de derde trainer in de hoogste klasse van België die vroegtijdig vertrekt.

Colofon AMIGOE
Curaçao: tel. 672000, fax. 674524
Aruba: tel. 24333, fax. 22368

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.

Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding

Hoofdredactie:
Peter Dicker (hoofdredacteur)
N. Hendrikse (eindredacteur ÑAPA)

Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Jacoline Debrot-Steegstra, Joël Labadie, Marjo Nederlof, Dennis Pikero, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf)

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie: Viola Bernardus en Janny Naaldijk
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-15.30 uur Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 15.30 binnen zijn.

ZOEKERTJES verschijnen op dindag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-15.30 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Caya G.F. Betico Croes 110

Eindredacteur/Directeur
Jos van der Schoot
Redactie: Eef Hermers, Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf)
Advertentie-afdeling: Etleen Clemencia-Landsmark

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 152 tel: 8627

SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddie Williams

Abonnementen en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel: 23919.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
Mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1

AMSTERDAM
correspondent:
Mike Willemse
Telefoon & Fax: 020-6137251

HILVERSUM
correspondenten:
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel: 035-724300)

Persagentschappen: ANP en AFP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabant Pers

DRUKKERIJ: Rotaprint N.V.

DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo N.V. Tel: 370503, 370504 en 370304

Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr: 208.000, Maduro Bank rek. nr: 286.330.08 en ABN rek. nr: 11.15.626

Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110, tel: 24333

Bonaire: Shon Ma Carolina, Blvd. J. Abraham 15, tel.: 8204 (na 18.00 uur, tel.: 8342)

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen Naf 16,=, op Aruba Naf 17,=.

Buiten Antillen (Nederland):
NAf. 81,15 per maand (luchtpost) of NAf. 28,— per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen

WAARSCHUWING

De Commandant van de marinebasis Parera maakt bekend dat er schietoefeningen worden gehouden.

Op de schietbaan **WACAO:**

DINSDAG	**23 FEB. 08.00 UUR TOT 24.00 UUR.**
WOENSDAG	**24 FEB. 07.00 UUR TOT 24.00 UUR.**
DONDERDAG	**25 FEB. 07.00 UUR TOT 13.20 UUR.**

Onveilig zeegebied ±4000 mtr. uit de kust.

Op woensdag 24 feb. op schietbaan Wacao van 07.45 uur tot 23.00 uur.
Maximum verheffing ±5.000 ft.

De Vereniging voor Protestants Christelijk Onderwijs vraagt per **1 oktober 1993** voor de Marnix Kleuterschool te Rio Canario een:

HOOFDLEIDSTER

Gegadigden dienen aan de volgende voorwaarden te voldoen:
- in het bezit te zijn van de kleuterleidstersakte A en B;
- minstens 3 jaren ervaring in het kleuteronderwijs;
- ervaring als hoofdleidster en beheersing van het Papiamentu strekken tot aanbeveling;
- goede leidinggevende capaciteiten;
- uit overtuiging het protestants christelijk onderwijs willen dienen en kerkelijk meelevend zijn.

Sollicitaties met opgave van curriculum vitae dienen **uiterlijk 27 maart 1993** te worden verricht aan de Voordrachtscommissie van het Bestuur, Postbus 3555, alhier, met vermelding op de enveloppe **'Sollicitatie Hoofdleidster Marnix Kleuterschool'.**
Sollicitaties ná sluitingsdatum worden niet meer in behandeling genomen.
Voor inlichtingen kunt U zich wenden tot mevrouw S.V. Wiel, onderwijsfunktionaris, tel.: 378178/440.

Universiteit van de Nederlandse Antillen
Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Met ingang van het academisch jaar 1993-1994 zal de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit van de Nederlandse Antillen voor een periode van in beginsel drie jaar een propedeuse-opleiding Antilliaans Recht **op het eiland Sint Maarten** verzorgen. De organisatie van de opleiding vindt plaats in samenwerking met de Foundation for Higher Education Sint Maarten.

In verband hiermee worden

PART TIME DOCENTEN (M/V)

voor de volgende vakken gezocht:
- **inleiding tot de rechtswetenschap**
- **juridische vaardigheden**
- **privaatrecht**
- **staatsrecht**
- **strafrecht**
- **rechtshistorie.**

De docenten zullen onder begeleiding van de op Curaçao werkzame leden van de vaste wetenschappelijke staf een deel van het onderwijs en de hiermee samenhangende werkzaamheden voor hun rekening nemen.
Kandidaten dienen op Sint Maarten woonachtig te zijn. Het onderwijs zal naar verwachting in september 1993 van start gaan.
Nadere informatie kan worden ingewonnen bij dr. A.B. van Rijn, Decaan van de Faculteit, tel.: 09-682936 of 09-684422 toestel 218.
Zij die belangstelling hebben voor vervulling van **een** van bovenstaande vacatures worden uitgenodigd hun sollicitatie, vergezeld van een curriculum vitae, te richten aan de Decaan van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, UNA, Postbus 3059, Curaçao.

Universidat Nashonal di Antia
Universiteit van de Nederlandse Antillen

S.O.V. ASIENTO

RUST EN BURGH LAAN

Bestuur di S.O.V. "ASIENTO" ta anunsiá ku su **ZWEMBAD TA HABRÍ** atrobe pa su miembresia i tambe pa tur esnan kual a inskribi pa **zwemlessen.**

ÑAPA

ZATERDAG 20 FEBRUARI 1993

AMIGOE

INTERVIEWS | REPORTAGES

Weekend Bijlage Amigoe

Aannemer vertrekt na 15 jaar

Vrees voor sluiting consulaat

= door Nel Casimiri=

"Het liefste zou ik arts zijn geworden"

DR. PETER HOEFNAGELS hield afgelopen zondag een lezing in de UNA getiteld: *'Het huwelijk, een comedy of errors'*. Peter Hoefnagels is een man met vele gezichten: de jurist/hoogleraar, de schrijver van literaire novellen, de politicus (lid Eerste Kamer voor D'66) en de mediateur in echtscheidingsprocessen. Tijdens de lezing wisselde hij die verschillende gezichten af, de literator, de jurist, de mediator, met de behendigheid en de effecten van een doorgewinterde cabaretier. De volle zaal, de schuifdeuren moesten opengeschoven worden, genoot, lachte veel en graag en reageerde adequaat. Aan de hand van de uitkomsten van een onderzoek, waarin werd verklaard dat communicatie van zeer groot belang is binnen het huwelijk, legde Hoefnagels uit, dat juist in het huwelijk enorm veel gebruik wordt gemaakt van non-verbale communicatie: "Een man kan bij wijze van spreken aan het achterwerk van zijn vrouw zien in wat voor stemming zij verkeert". Aan het eind van de lezing stelde een van zijn toehoorsters hem de vraag: "Mijnheer Hoefnagels, het is vandaag Valentine's Day. Ik wil graag een cadeau voor mijn man meenemen. Kunt u mij zeggen hoe ik het beste mijn achterwerk kan houden"? Maar die uitleg bleef hij haar helaas schuldig, bang dat, als hij dat zou kunnen zeggen, haar man het minder leuk zou vinden.

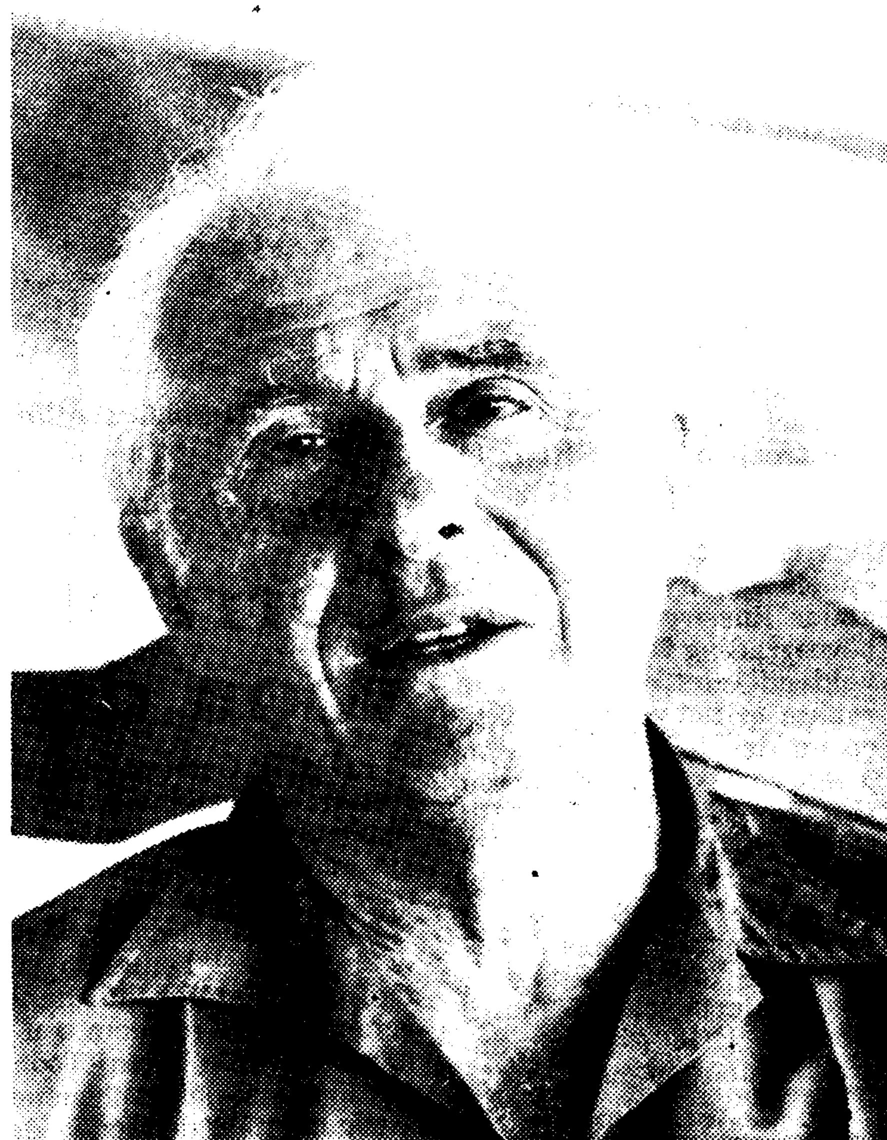

Foto Ken Wong

Dr. Peter Hoefnagels: "Ik maak me grote zorgen over de Antillianen in Nederland"

Professor Hoefnagels is een goede bekende op Curaçao. Al [illegible] jaar brengt hij hier elk jaar omstreeks februari zijn vakantie door, 'op eigen kosten', benadrukt hij, en daartussen door bezoekt hij Curaçao nog wel eens in verband met de UNA of als Kamerlid. Ook deze keer wordt zijn vakantie afgesloten met het bezoek van de Kamercommissie in maart. Hij is alleen wat eerder ter plekke dan de andere kamerleden. Tijdens zo'n bezoek houdt hij meestal ook een lezing, soms in de serie De la Try Ellis, dan is hij jurist, soms in de Cola Debrot serie, dan is het minder wetenschappelijk, meer literair. In de Nederlandse kranten hebben de afgelopen maanden veel interviews met professor Hoefnagels gestaan want hij is pas met emeritaat gegaan. Als professor. De schrijver Peter Hoefnagels, de politicus en de bemiddelaar, zijn nog druk aan het werk. Ook aan de Amigoe vertelde Peter Hoefnagels over zijn carrière en zijn plannen. Het werk laat hem niet los. In een huisje zonder telefoon op Jan Thiel moet mevrouw Verbrugge hem telkens komen roepen als er weer een gesprek uit Nederland of Curaçao doorkomt. De Nederlandse kranten willen graag zijn commentaar horen over de uitspraken van Nordholt en Hirsch Ballin. Hij is de Antillenspecialist van D'66.

OORLOG

"Ik ben, net als Mulisch en Blokker en Hofland, van 1927 en heb dus met open ogen de oorlog en de bezetting meegemaakt. We waren net niet oud genoeg om weggevoerd te worden voor de *Arbeitseinsatz*, al werd dat op het eind van de oorlog wel gevaarlijker. Ik ben bezig met een boek over die tijd: 'De Onbekende Bevrijding'. Het gaat over een kind in de oorlog dat joodse vriendjes heeft maar zelf niet joods is. Hij maakt zo vreselijk veel mee, maar zegt zelf als hij na zijn laatste onderduikperiode terugkomt en hoort wat er allemaal met de joden is gebeurd - dat begon door te druppelen zo ongeveer juni 1945 - "Ik heb niets meegemaakt" en daar schrikt hij dan zelf van. Het is zo typisch: "Ik heb niets meegemaakt", terwijl hij juist ontzettend veel heeft meegemaakt". "Het was mijn ideaal om arts te worden, maar dat konden we thuis financieel niet aan. Toen ben ik rechten gaan studeren. Maar na een (1) jaar dacht ik: recht moet toch iets met mensen te maken hebben? Daar hoorde je niets over. Nu kwam tot mijn grote geluk professor Buitendijk in Utrecht als hoogleraar, een Europees vermaard psycholoog en filosoof. Toen ben ik naast de rechten ook psychologie gaan studeren. Na ongeveer vier jaar studeerde ik af in de rechten. Ik liep stages in de kinderpsychologie, waarbij ik leerde met de jeugd omgaan. Zo werkte ik in 1947 o.a. aan jonge SS-ers van zo'n veertien/vijftien jaar. Die waren zo gedrild dat als je gewoon tegen ze sprak, ze in de houding vlogen. Wij waren maar een beetje ouder, maar we konden alleen fluisterend met ze omgaan en zo proberen die conditionering te doorbreken. Ik werkte daarbij samen met degene die ik in mijn roman 'De Vioolspeler' noem: Louis, een geniale man".

LEUKE BAAN

"Ik ging in dienst en kreeg daar een hele leuke baan in het militaire strafrecht. Later ben ik doorgegaan met kinderrecht. Toen ben ik terechtgekomen bij de Raad voor de Kinderbescherming. Die was toen in 1954 net in opbouw en daar heb ik mijn proefschrift over de rapportage over geschreven".

In uw lezing trok u het nut van zo'n rapportage in twijfel. "Niet voor de kinderbescherming. Daar is het juist goed. Het is nodig voor de rechter om te weten wat goed is voor het kind. Ik geloof niet in die rapportage over kinderen na echtscheiding. Dat verlengt de strijd maar!"

"Inmiddels was ik ook docent aan een Sociale Academie, toen ik door de Academie van Wetenschappen gevraagd werd de rechtspsychologie en -sociologie te ontwikkelen. Ik moest daarvoor naar het buitenland en heb gekozen voor de universiteit van Berkeley, Californië, in de Verenigde Staten. Daar heb ik een zeer leerzame tijd gehad. Het was heel anders dan in Nederland. Er heerste een informele sfeer die ik helemaal niet kende. In het begin van de jaren zestig was het nog gewoon dat je met jasje en dasje naar de universiteit kwam in Nederland. Ik zag daar ook de eerste supermarkt van mijn leven. Terug in Nederland ben ik eerst bij de Universiteit van Amsterdam als hoofd van de afdeling onderzoek van het Seminarium voor Strafrechtspleging en kort daarna al kwam de leeropdracht uit Rotterdam in de criminologie en het kinderrecht. In Rotterdam was het een pas opgerichte faculteit, nog helemaal in ontwikkeling. Mijn studenten van toen zijn mijn vrienden van nu. Na college hadden we vriendschappelijke gesprekken bij mij in de tuin, in Overschie. Dat ging zo door totdat in begin jaren 70 de hele structuur van de universiteit werd omgegooid. Daar heb ik nooit van gehouden van die omgooiing. Aldoor vergaderen en dan kwam er allerlei reorganisatie en politiek insluipen. Toen ben ik naar het College van Bestuur gestapt en gezegd dat ik nooit meer naar zo'n vergadering zou komen. En dat heeft er weer toe geleid dat ik tijd had om veel te schrijven, colleges voor te bereiden, onderzoek te doen en te publiceren. Eerst 4, later 9 en tenslotte heb ik 43 boeken gepubliceerd".

CURAÇAO

"Ondertussen ben ik vanaf het begin, vanaf 1967 toen ik hier de eerste keer kwam op familiebezoek, betrokken geweest bij de oprichting van de Rechtshogeschool Nederlandse Antillen. Ik kreeg de President van het Hof, die hoorde dat ik hier was, op bezoek. Men was bezig met de oprichting van een rechtshogeschool. Daar hebben we over gesproken. Het plan was om voor het kandidaats nog Romeins Recht in te voeren. Ik zei: 'Dat kun je beter vervangen door Sociologie van het Caribisch Gebied'. De voorzitter van het College van Curatoren belde meteen de Minister van Justitie. Dat was minister Isa en die zei: "Dan veranderen we de landsverordening". Dat had ik nog nooit meegemaakt: in een half uur was een wet veranderd. Dat leek me een leuk land! Alle latere wetswijzigingen gingen echter langzamer. Ze hebben me toen ook voorgesteld hier te komen als eerste directeur van de rechtshogeschool, maar dat stuitte op bezwaar vanuit Rotterdam. De faculteit daar was net in oprichting en dan kun je niet voor drie jaar weggaan. Dat was jammer, want ik had jonge kinderen en wilde graag een paar jaar naar Curaçao. Maar met Carlos Dip en Anton Kunst hebben ze een uitstekende oplossing gevonden. Maar ik ben altijd met de UNA verbonden gebleven. Ik heb ook de eerste promotie gedaan. Dat was een groot feest in de aula".

In uw lezing van afgelopen zondag gaf u informatie maar wilde u ook vermaken. De manier waarop u de zaal bespeelde, deed denken aan een volleerd cabaretier.

"Dat is zo. Ik geef ook graag college aan grote zalen. We hebben er wel over gepraat, waarom kan de een het wel en de ander niet? Je kunt het niet aanleren. Je moet je in de eerste plaats lekker voelen. Je doet het van nature. Ik heb ook veel aan cabaret gedaan en veel toneel gespeeld. Er is een onderscheid tussen wetenschap en wetenschap brengen. Er zijn mensen die door hun inhoud en hun liefde voor het vak voor een zaal kunnen mompelen en dan hangen gevorderde studenten aan hun lippen. In mijn geval maak ik gebruik van mijn toneel en cabaretervaring. Dat gaat ongemerkt. Het is altijd toneel als er tien mensen bij elkaar zitten en er staat er een op om wat te zeggen. Op dat moment ontstaat theater. De een vindt het vreselijk als hij wat moet zeggen en de ander geniet ervan. Als niet alleen de spreker geniet, want dat is verschrikkelijk, maar ook de anderen, dan is het goed. Je moet een college wel goed voorbereiden, zorgen voor rozijnen, voor sukade en peperkorrels, als bij een goed geprepareerde maaltijd".

JONG BEGONNEN

Hoefnagels begon al met toneel en zingen op zijn achtste. In zijn studententijd was hij voorzitter van het studententoneel in Utrecht en in de beginjaren 60 schreef hij voor en speelde hij bij een studentencabaret in Amsterdam.

"Daar zijn we het hele land mee doorgetrokken. Dat heb ik gedaan totdat ik naar de Verenigde Staten ging. En nu zijn mijn lezingen toch een soort conference. Maar als ik het als cabaret zou brengen, zou het niet meer werken zoals ik wil. Ze verwachten van mij wel inhoud, maar ze moeten lachen, niet om mij, maar om zichzelf".

Peter Hoefnagels schreef drie novellen: *De Vulkaan*, *De vioolspeler* en *Het Eiland*. Het toneel is er de oorzaak van, dat hij ook literair werk is gaan schrijven.

"Met mijn studenten deed ik vaak rollenspellen. In een vakantie ging ik naar een Amerikaans seminar voor theater. Ik dacht dat ik het dan eens van de andere kant, van de regiekant, kon bekijken. Bij dat seminar waren enkelen zoals ik, maar er waren vooral goede regisseurs, acteurs en toneelschrijvers op af gekomen uit Europa en uit Amerika. Tijdens dat seminar schreef ik een eenakter. De stukken die we schreven zouden worden opgevoerd. Ik wist echter absoluut niet wat mijn werk waard was en vroeg een goede regisseur van de BBC die er ook was, of hij het wilde lezen en een oordeel wilde geven. Na anderhalf uur komt die man bij me terug en zegt: *"It's a nice play. May I direct it?"* Het was een stuk van een klein uur, niet avondvullend, met een grote hoofdrol. Die heeft Florian Pittis, een Roemeens acteur gespeeld. De eerste keer zaten we met ons tweeën in de zaal, die regisseur van de BBC en ik. Niet te filmen, wat die man ineens met die tekst deed! Het was zo fantastisch wat hij ervan maakte. Het stuk is daar opgevoerd en ook in Boekarest, waar het later verboden werd. Het is ook opgevoerd in London, Edinburgh, Amsterdam, Rotterdam en Salzburg". Het oude Werktheater uit Amsterdam vroeg Hoefnagels samen met hen een stuk te maken. Ook kreeg hij een uitnodiging van de provincie Utrecht, dat was een soort prijsvraag, voor een verhaal over de oorlog in de provincie Utrecht.

"De beste verhalen zouden in een boekje worden uitgegeven. Mijn verhaal kwam ook in het boekje, maar daarmee had ik een bron aangeslagen, zo overvloedig, dat het ene na het andere verhaal ontstond. De Vulkaan kwam uit in 1981, daarna de Vioolspeler, toen Het Eiland. Nu ben ik met het nieuwe boek bezig maar daaraan schrijf ik veel systematischer, veel methodischer".

Hoefnagels maakte ook twee verzamelbundels van onbekende spreekwoorden: *'Je zwam te grabbel gooien'* en *'Een kluifduiker de hand schudden'*, maar dat zijn meer grapjes tussendoor verklaarde hij: "Wel leuk werk"

POLITIEK

Vóór zijn lidmaatschap van D'66 is Hoefnagels nooit lid geweest van een andere partij. Maar hij is wel 'staatkundig' opgevoed.

"Er werd thuis over gepraat. Ik hoorde van Domela Nieuwenhuis en van Pieter Jelle Troelstra. Mijn vader was ook in de jaren dertig al niet voor confessionele politiek. We zijn wel gelovig opgevoed. We waren katholiek maar gingen al vroeg naar de openbare school. Anders leerde je alleen maar katholieken kennen, vond mijn vader. Ik was nooit lid geweest van een politieke partij, maar met D'66 was het raak. Men vroeg mij voor een commissie grondrechten, lees mensenrechten, en daar heb ik hele leuke mensen leren kennen. Van gelijke gezindte. Ik wilde ook wel wat aan politiek doen, maar de Tweede Kamer, dat wilde ik niet. Ik had mijn baan erbij. Maar op afstand, via de Eerste Kamer, zag ik het wel zitten. Ik heb toen gepraat met mensen van D'66. En toen ik meedeed met de verkiezingen hebben ze me gekozen".

Was u vanaf het begin lid van de partij?

"Lid? Dat weet ik niet. Het was een club. Ik herinner me vergaderingen tussen de schuifdeuren, zo eind jaren 60, begin 70. De vrijzinnige sfeer sprak me zeer aan. Nog steeds. Het was progressief en we zagen niet zoveel in ideologieën, ik ben tegen alle 'ismen', dat was ik al in mijn studententijd. En ik zag dat we meer en meer gelijk kregen. Eind jaren 70 wist ik zeker dat het socialisme een achterhaalde zaak was. Het is empirisch nergens gelukt zonder onmenselijkheden en een nog grotere ongelijkheid. Het socialisme gaat uit van mensen met een stukje eruit. Alsof alle mensen goed zijn. Alsof strafrecht niet nodig is. Nu moet er wel mild gestraft worden, maar het moet wel gebeuren als het nodig is. Straf is nodig al is het maar het wenkbrauw fronsen tegen een kind om te corrigeren. D'66 sprak me aan en spreekt me nog steeds aan. Het heeft een goede atmosfeer. Het zijn geen politieke carrièremakers. Nog niet. Je weet niet wat gaat gebeuren nu we heel groot dreigen te worden, de tweede partij van Nederland".

COMMENTAAR

Vanochtend belden Nederlandse krant u op om commentaar.

"Ze wilden meer weten over de achterkant van Surinamers en Antillianen die naar Nederland gestuurd worden. En dan speciaal over diegenen die alleen maar Papiamentu spreken en dan in een uitzichtloze situatie terechtkomen in de Bijlmer of in Hoogvliet. U kunt zich daar geen voorstelling van maken, zo uitzichtloos".

"Ik maak mij zeer grote zorgen over de Antillianen in Nederland. Het is een ernstig probleem. Reeds een jaar geleden, op 4 februari 1992, heb ik in de Eerste Kamer aan minister Hirsch Ballin gevraagd een of meer grote ontwikkelingsprojecten op Curaçao te helpen starten om de uitzichtloze positie van de jongeren in Wishi en Marchena te verbeteren. Het gaat hier om de 'achterkant van Curaçao'. Aan de voorkant is voortdurend iets gedaan, maar de achterkant heeft nodig een verbetering van onderwijs, van werkgelegenheid, van huisvesting. Daar is genoeg geld voor in Nederland, geld dat we hieraan willen besteden. Minister Hirsch Ballin heeft dat ook toegezegd op 4 februari 1992. Uitvoering van deze toezegging lijkt mij van het hoogste belang".

"Men zegt dat ik tenminste wat afweet van Antillianen, van Curaçaoënaars. Dat merkt men in de Kamer. En dat is ook niet zo gek, want ik loop hier niet geblinddoekt rond. Ik heb altijd over Curaçao kunnen praten als over Dushi Korsou. Maar nu word ik geconfronteerd met de harde uitspraken van Nordholt en ik kan het niet ontkennen. De werkelijkheid ontkennen, daar worden we niets wijzer van. We moeten voorkomen dat mensen die alleen Papiamentu spreken, die hier horen, naar Nederland komen, naar zo'n uitzichtloze situatie. In de wijken zijn veel lokale mensen die de knowledge hebben, mensen die weten, die niet soft zijn, maar die bij de uitvoering van zo'n project een onmisbare rol vervullen. En het onderwijs voor deze jongeren moet echt goed onderwijs worden. Er moeten contacten zijn met het bedrijfsleven, met de FKP ook. Ze leren dan zelf hun huizen te verbeteren, onder leiding van mensen met expertise. Er moet materiaal komen, het geld is er. Waar ter wereld heb je die mogelijkheid. Als ik daaraan denk word ik inderdaad ongeduldig".

Er zijn andere Antillianen, die het wel goed doen.

"Die ken ik goed: de Antilliaanse studenten die de hoogste cijfers halen. Zij geven natuurlijk ook het Curaçao weer van vandaag, maar goed nieuws is meestal geen nieuws. Doch er is een grotere groep 'have nots'. Iets wat met dit ontwikkelingsgeld niet nodig is. Ik wil een beroep doen op de lokale knowledge. De echte experts zitten hier. Zij kunnen de problemen van onderwijs en werk oplossen. Het is echt een oplosbaar probleem. Als het om de verbetering van de achterkant van Curaçao gaat,

Vervolg op pag.5

Meer dan miljoen Russen verloren het leven

Rode Leger leed enorme verliezen bij Stalingrad

door Joke Licher (ANP)

VOLGOGRAD - Op een heuvel in het centrum van Volgograd, het vroegere Stalingrad, waakt het enorme standbeeld van moeder Rusland, met een zwaard in de hand, over duizenden sovjetsoldaten die sneuvelden in de slag om Stalingrad en begraven liggen aan haar voeten. Elders in de stad herinnert het panorama aan de Volga met heroische schilderingen aan de slag, die beschouwd wordt als een keerpunt in de tweede wereldoorlog. Van half augustus 1942 tot 2 februari 1943 streden Duitsers en Sovjets een bittere strijd om Stalingrad, dat Hitler koste wat kost in handen wilde krijgen. Tweehonderd dagen werd er gevochten, tot op 2 februari 1943, honderdduizenden doden later, de Duitse bevelhebber Friedrich Paulus zich, met zijn resterende mannen, overgaf. De nederlaag bij Stalingrad luidde de neergang van het Duitse leger aan het oostfront in en tegen het eind van 1943 hadden de Sovjets tweederde van het gebied dat in handen was geweest van de Duitsers, heroverd.

ZWARE VERLIEZEN

De slag is bezongen als een groot militair succes van de Sovjetunie, maar met name aan de zijde van het Rode Leger zijn de verliezen zwaar geweest. Volgens nieuwe cijfers die Russische historici verleden maand onthulden, heeft Stalingrad meer dan een miljoen Sovjetmilitairen het leven gekost. Nog eens 13.500 soldaten van het Rode Leger werden door eigen mensen geëxecuteerd wegens desertie of lafhartig gedrag, zo blijkt uit tot voor kort geheime legerarchieven.

Het was voor het eerst dat de enorme omvang van de Sovjetverliezen aan de openbaarheid werd prijsgegeven. Tot nu toe heette het officieel dat enkele honderdduizenden slachtoffers waren gevallen.

"Het Rode Leger verloor in totaal 1,1 miljoen man in de slag", aldus Sergej Michaljov van het Russische instituut voor militaire geschiedenis. "Publikatie van de ware cijfers zou in het verleden in strijd zijn geweest met het propagandistische beeld van grootscheeps heldendom ter verdediging van het moederland", voegt Anatoli Goerov van hetzelfde instituut er aan toe. Om die reden werden tot nu toe ook bijzonderheden stilgehouden over deserteurs, verraders en soldaten die werden doodgeschoten omdat zij niet wilden vechten. Aan Duitse zijde waren de verliezen minder groot, maar desalniettemin omvangrijk. Volgens de nieuwe Russische cijfers moet het aantal Duitse slachtoffers rond de 800.000 liggen. Volgens andere cijfers kwamen in Stalingrad 200.000 Duitsers om en werden er 91.000 krijgsgevangen gemaakt, van wie er na de oorlog slechts 6.000 terugkeerden.

Stalingrad markeerde het begin van het eind van Hitlers Sovjetavontuur. De Duitse troepen waren in de zomer van 1941 de grenzen van het communistische land van Stalin overgetrokken en konden aanvankelijk oprukken zonder veel verzet te ondervinden. In november stonden de manschappen van Hitler al voor de poorten van Leningrad, waren zij doorgedrongen tot in buitenwijken van Moskou en hadden zij delen van de Oekraine en vrijwel de hele Krim in handen. In de wintermaanden verloren de Duitsers, die onvoldoende voorbereid waren op de barre kou en te kampen hadden met bevoorradingsproblemen, terrein. Toch hadden zij in het voorjaar nog voldoende kracht voor een hernieuwde aanval. Nadat een deel van het verloren terrein was heroverd, richtte Hitler zijn aandacht op de olievelden in de kaukasus en op het strategisch gelegen Stalingrad, dat verdedigd werd door maarschalk Zjoekov.

Op 23 augustus, toen de Duitse landtroepen de Volga hadden bereikt, schoten honderden bommenwerpers de stad in puin. De Duitsers rukten langzaam op in de stad, die straat voor straat en huis voor huis door de Russen werd verdedigd. In oktober hadden zij driekwart van Stalingrad in handen, inclusief de industriewijk. Maar toen bleef het offensief steken. De Sovjets slaagden erin, onder meer dankzij de aanvoer van verse troepen, het zesde leger te omsingelen. De Duitse bevelhebber mocht zich van Hitler niet terugtrekken om aansluiting bij andere Duitse eenheden te zoeken en kreeg de opdracht stand te houden. De troepen die Hitler in december zond om het zesde leger te ontzetten, kwamen er niet door en er volgde opnieuw een verschrikkelijk koude Russische winter. De bevoorrading vanuit de lucht voldeed niet, de munitie raakte op, het voedsel raakte op en de Duitsers moesten leven van een broodrantsoen van 75 gram per dag. Bij temperaturen van dik twintig graden onder nul liepen de mannen bevriezingsverschijnselen op. Uiteindelijk gaf Paulus zich, tegen alle bevelen in, op 2 februari 1943 over. Stalingrad lag toen in puin.

Bettino Craxi (links) luistert met aandacht naar het debat in het parlement.

Praktijken van Craxi doen emmer overlopen

Corruptie-schandalen zorgen voor diepe crisis in Italië

ROME - Corruptieschandalen, connecties met de mafia, interne verdeeldheid, lege partijkassen en afvallige kiezers hebben de traditionele politieke partijen in Italië in een slecht daglicht gesteld. De oude partijen lijken zichzelf overbodig te maken. Italië roept om verandering en hoopt op een grote schoonmaak onder de zichzelf verrijkende politici, die voor veel Italianen slechts zakkenvullers zijn en de mafia jarenlang de handen boven het hoofd hebben gehouden. De roep om een nieuw kiesstelsel en een nieuwe kieswet klinkt alom. Toonaangevende Italiaanse politicologen en sociologen menen dat de grote 'revolutie', de overgang naar de nieuwe democratie, al begonnen is en zien een slinkende rol weggelegd voor de traditionele politiek.

Symbool van de oude politiek, voor velen synoniem aan nepotisme, het vergeven en verdelen van baantjes (aan leden en vrienden van de eigen partij) en frauduleuze praktijken is de autoritaire socialistische partijleider Bettino Craxi. Spectaculaire beschuldigingen over zijn betrokkenheid bij het Milanese corruptieschandaal hebben zijn ster doen verbleken en zijn eigen partij in die interne verdeeldheid, voor het eerst sinds zestig jaar, achtergelaten.

SCHULDIG

Craxi, sinds 1976 de ongenaakbare leider van de Italiaanse socialisten, wordt ervan beschuldigd op de hoogte te zijn geweest van het feit dat zakenlieden tussen 1985 en 1992 50 miljoen gulden betaalden aan de socialisten in ruil voor vette contracten om kantoren van de overheid te bouwen. Ook zou de partijleider volgens Italiaanse media betrokken zijn geweest bij onwettige stortingen op partijrekeningen in Zwitserland, Luxemburg en Hong Kong. "Als ik schuldig ben, is iedereen schuldig", riep Craxi uit toen hem werd gevraagd over zijn aandeel in het schandaal.

Politieke waarnemers verwachten een felle strijd tussen Craxi-aanhangers en de onlangs afgetreden, linksgeoriënteerde, vernieuwingsgezinde minister van Justitie Claudio Martelli, die het liefst aankoerst op een 'democratische alliantie' met alle linkse partijen. De opvolgingsstrijd die mogelijk pas in april beslist wordt, dreigt de partij te spalten en te reduceren tot een splinter. Lange tijd vervulden de socialisten die bij de verkiezingen steevast slechts tien procent van de stemmen behaalden een sleutelrol in de Italiaanse politiek. Grootste partijen zijn van oudsher de christendemocraten en communisten, maar de eersten hadden de socialisten nodig om de PCI (nu PDS) die een derde deel van de kiezers vertegenwoordigden, buiten de coalitie te houden. En zo groeide de macht van Craxi, premier van 1983-1987, tot buitensporige proporties en wist hij met name in Milaan een financieel en politiek machtsimperium op te bouwen.

De verstrengeling tussen politiek en bedrijfsleven, waarbij de steekpenningen over tafel vlogen, legde ook de basis voor Craxi's neergang, waarin hij ook zijn zwager, zoon en partij meesleepte. De Italiaanse politie arresteerde enkele dagen geleden de architect Silvano Larini, die een sleutelrol zou hebben gespeeld bij het bevoordelen van de socialistische partij. Larini kan de justitie nog veel interessante informatie verstrekken, menen politie-functionarissen.

Lijnen naar de mafia

Het Milanese corruptieschandaal en andere smeergeldenaffaires hebben ook de excommunistische pds en de christen-democraten in diskrediet gebracht. Zo ging onlangs de christen-democratische wethouder van Rome, Carmelo Molinari, achter de tralies, omdat hij ervan verdacht wordt voor honderden miljoenen lires smeergelden te hebben ontvangen. De wethouder, in een vroegere functie bestuurder van een maatschappelijke instelling, zou het geld hebben gekregen om de verkoop van een kantoorgebouw aan deze instelling mogelijk te maken. Molinari's ontslag en arrestatie leidde tot het aftreden van de gehele Romeinse gemeenteraad. De Democrazia Cristiana (DC) stond bij vele kiezers toch al in een kwade reuk wegens banden van verscheidene prominente partijleden met de mafia.

De vele schandalen, de corruptie en de lijnen naar de mafia vergrootten de populariteit van partijen als de Lega Nord, inmiddels de grootste partij van Craxi's voormalige thuisfront Milaan, waar nu alleen nog maar badinerende 'socialistenmoppen' zijn te horen. De separatistische Liga van Lombardije, tien jaar geleden opgericht als tegenwicht voor de bestaande 'corrupte partijen', behaalde in december bij de gemeenteraadsverkiezingen een grote overwinning. Maanden daarvoor hadden de traditionele partijen ook al aanzienlijke verliezen geleden bij de parlementsverkiezingen.

De crisis binnen de socialistische partij leidde bijna tot de val van de regering Amato. De premier, een van de weinige socialisten die in zijn land nog aanzien geniet, moet regeren met een vierpartijencoalitie, die op een zeer smalle parlementaire meerderheid steunt. Amato, tevens plaatsvervangend partijleider, weigert angstvallig partij te kiezen in het conflict in zijn partij. Hij beseft dat een grotere verdeeldheid in de partijgelederen de socialisten nog verder degradeert en de wankele regering opnieuw in gevaar brengt.

Binnen en buiten de bestaande politieke partijen klinkt de roep om een ander kiesstelsel en een nieuwe kieswet. Leider van de hervormingsbeweging is de dissidente christen-democraat Mario Segni. Hij slaagde erin genoeg (1,5 miljoen) handtekeningen te verzamelen voor het afdwingen van een referendum over wijzigingen in het huidige kiesstelsel. Het huidige systeem van evenredige vertegenwoordiging garandeert ook zeer kleine partijen een zetel in het parlement. Kleine machtsverschuivingen in de volksvertegenwoordiging leiden in de visie van Segni al snel tot een crisis binnen de regeringscoalitie die al zo'n tien jaar uit vijf partijen bestaat. Of een regering overeind blijft of valt, is vaak afhankelijk van een of twee parlementariërs, zo verklaart Segni de zwakte van de Italiaanse kabinetten. Het nieuwe stelsel zou ook een eind moeten maken aan de zogeheten *lottizazione*, het vergeven van de hoogste posten bij ministeries en staatsbedrijven aan leden en vrienden van de eigen partij.

Elk land kijkt naar zijn eigen belangen

Europa toont ware gezicht bij bananenoorlog in EG

door Leo Maat (ANP)

BRUSSEL - De 'verordening, houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector bananen' telt 28 pagina's onaandoenlijke lectuur. De modale lezer zal er niet echt opgewonden van raken. Toch ging vorige week de besluitvorming over de verordening in de raad van ministers van de EG gepaard met roddel en achterklap, woede, bluf, verwijten en dreigementen, kortom alles wat in de sinds kort bestaande, openbare gedeelten van de vergaderingen van de Europese ministerraad zo jammerlijk ontbreekt.

De boeiendste gesprekken vinden nu eenmaal achter gesloten deuren plaats. Dat betekent dat de ware toedracht van de besluitvorming alleen maar vertraagd, verdraaid en versnipperd in de openbaarheid komt. Zo ook de Europese bananenoorlog.

VELDSLAG

De belangrijkste slag in de strijd tussen het Frans-Britse en het Benelux-Duitse kamp, tussen de Eurobanaan en de dollarbanaan, werd op 14, 15, 16 en 17 december in Brussel geleverd, tijdens de marathonzitting van de ministers van landbouw. Tijdens deze vierdaagse veldslag verloor Nederland niet alleen de strijd tegen de Italiaanse melkplas. De over-mijn-lijk benadering van Bukman had geen vruchten afgeworpen, of het moesten wrange zijn. Jarenlang had Italië verzuimd de superheffing op melk te innen en toch kreeg het land een aanzienlijk hoger melkquotum toebedeeld.

Tijdens de marathonzitting hadden de Duitsers hun verzet ertegen opgegeven. Boze tongen beweren dat Bukman uit pure woede hierover op zijn beurt de Duitsers in de kou heeft laten staan in hun verzet tegen de voorgestelde importbeperkingen voor bananen uit Latijns-amerika. Wat er ook van waar is: in december kwam een pakket landbouwmaatregelen tot stand. Daar maakte de banaan onderdeel van uit, naast prozaïsche zaken als de zoogkoeienpremie, de import van sorgho, de keuring van ontdarmd pluimvee en de toestand in de wereld met betrekking tot salmonellosis.

Het bananenbesluit hield in dat er twee miljard kilo bananen in de EG mag worden ingevoerd met een heffing van pakweg een kwartje per kilo. Alles wat meer werd ingevoerd zou veel zwaarder worden belast. Die heffing zou ongeveer even hoog worden als de prijs van een kilo bananen in de winkel.

De bananen uit de ACS-landen zouden niet aan een heffing onderworpen zijn, voor wat betreft hun huidige produktieniveau. Op die manier werd de dure, kwalitatief mindere banaan uit vooral voormalige kolonies van Frankrijk en Groot-Brittanië (en overigens ook de 38 miljoen kilo bananen uit Suriname) beschermd tegen de veel concurrerender dollarbanaan. Bukman was zoals gezegd akkoord gegaan met dit voorstel. De strijd om de bananenverordening, die vorige week werd gestreden had dan ook veel weg van een achterhoede-gevecht. Binnen de Nederlandse regering gingen stemmen op, die zeiden dat de minister beter niet met het bananendossier had kunnen instemmen en dat hij bij de uitwerking van het politieke besluit in een juridische vorm, de verordening, er alles aan moest doen om het besluit 'aan te passen'.

KWAAD BLOED

Dat zette bij de Fransen en de Britten kwaad bloed. De Franse minister Jean-Pierre Soisson bluftte dat hij de president van de republiek persoonlijk op de hoogte had gesteld van het Nederlandse gedraai. Zo'n waarschuwing maakt vooral in Frankrijk indruk. Bukman was er niet van ondersteboven. Toen kwam de Britse minister John Gummer, onder wiens voorzitterschap het besluit tot stand was gekomen, aan het woord, maar die wilde pas ontploffen nadat alle ambtenaren de zaal hadden verlaten. Gummer verweet Bukman woordbreuk en zo werd er in kringen van de Europese landbouwcommissaris ook over gedacht. "Bukman heeft zichzelf veel schade toegebracht. Je moet aankunnen op het woord van een minister", zei een ambtenaar van de commissie. Maar de voorstanders van een zo vrij mogelijke invoer van de dollarbananen gingen in de tegenaanval: Gummer had van de besluitvorming in december een zooitje gemaakt. De geluidsbanden van de vergadering werden teruggeluisterd om te weten te komen of er eigenlijk wel een gekwalificeerde meerderheid voor het pakket was geweest. Dat is tot op heden onduidelijk gebleven, zo chaotisch was de besluitvorming. Denemarken, Duitsland en Portugal waren tegen het pakket en België tekende bezwaar aan tegen het bananenbesluit. Was het nou wel of niet aanvaard? De meest betrokken ambtenaren wisten het zelf niet.

Soisson kon ook maar beter zijn mond houden, zei een Nederlandse diplomaat. Die man laat geen gelegenheid voorbij gaan of hij doet pogingen terug te krabbelen van de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, een compromis waar vooral de Franse boeren grote moeite mee hebben. En de Britten? Die hebben hun recht van spreken helemaal verloren. Altijd op de bres voor de vrijhandel en tegen het protectionisme. En zie hier wat zij doen als de belangen van Britse handelaren in het geding zijn. Deze verordening is zo protectionistisch als de pest. Duitsland schuwde geen retoriek. De banaan werd voorgesteld als het symbool van een vrij en democratisch Duitsland.

De bondsdag debatteerde over de banaan en de Duitse minister dreigde naar het Europese hof te stappen als de verordening werd aanvaard. Nederland haalde ook alles uit de kast. Bukman kreeg gezelschap van staatssecretaris Dankert van EG-zaken en bovendien een brief op poten mee van minister Kooijmans (Buitenlandse Zaken). De EG en dus ook de president van de republiek moest weten dat de hele Nederlandse regering achter Bukman stond.

LOODZWAAR

Het zwaar geschut mocht niet baten. De Deense regering ging alsnog akkoord met de verordening, na enkele kleine aanpassingen. Om de besluitvorming in de EG te redden, zo werd gezegd, en een nieuwe crisis te vermijden. De strijd om de banaan is binnen de EG beslecht, maar zal door de gedupeerde handelaren worden voortgezet bij het Europese Hof en bij de instanties van de Gatt, de wereldvrijhandelsovereenkomst.

Mr. Mike Eman over verhouding O.M. en minister:

"Geen stelsel opgewassen tegen menselijk falen"

= door Eef Hermers =

TER VERKRIJGING van de titel 'Meester in de Rechten', schreef Mike Eman de ruim honderd pagina's tellende scriptie 'De verhouding Openbaar Ministerie en minister van Justitie in een kleinschalige samenleving'. Eman zegt door en met zijn scriptie geen politiek gekrakeel te willen veroorzaken. Hij heeft puur een onderzoek gedaan naar de relatie tussen het OM en de minister van Justitie, dat zo ver mogelijk van de politiek is gehouden.

Zijn scriptie is bedoeld als een aanmoediging tot de ontwikkeling van een breed debat, zowel op de Antillen als Aruba. Mr. Eman: "Geen rechtsbestel of organisatiestructuur is waterdicht, net zoals de verhouding OM-minister. Bovendien is geen stelsel opgewassen tegen menselijk falen. Veel zal altijd blijven afhangen van de mensen die inhoud moeten geven aan deze verhouding. Desalniettemin moeten we het streven naar het ideale rechtsbestel nooit staken".

Eman schrijft, naar aanleiding van het ingrijpen van de minister van Justitie in OM-aangelegenheden: "De alarmklokken luiden weer eens binnen het koninkrijk en deze keer voor de gerezen gevaren voor de rechtszekerheid op Aruba. Niet alleen de rechtstreekse inmenging van de minister in het OM en het verloop van de betreffende strafzaken, maar ook zijn beweegredenen zijn verontrustend. Het is in deze regio niet vreemd dat de machthebbers van de dag het politieke apparaat en het Openbaar Ministerie gebruiken als instrumenten om politieke tegenstanders te vervolgen en vrienden af te schermen tegen strafrechtspleging".

Eman stelt dat in de Antillen en op Aruba, in de periode voor de zogenaamde minister Croes-affaires, een vertrouwen viel te bespeuren in de verhouding OM-minister. "Het behoeft geen betoog dat dit vertrouwen op Aruba, met de rauwe ingrepen van de minister in het OM, ernstig is geschokt. Dit temeer nu Aruba, als nieuw land, vorm en inhoud moet geven aan de steunpilaren van de rechtsstaat. Het vertrouwen in de objectiviteit van het OM en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht vormen een van de belangrijkste peilers hiervan". In zijn scriptie haalt Eman de uitspraak in de Van Wijland-zaak aan. In zijn vonnis in deze zaak concludeert de rechter met de volgende overweging:

"Hoewel enerzijds het gerecht met klager van oordeel is dat het vraagstuk van de aard en omvang van de aanwijzingsbevoegdheid ex artikel 66 van de Samenwerkingsregeling Nederlandse Antillen en Aruba van de minister van Justitie ten opzichte van het OM in het huidig tijdsgewricht hier te lande geenszins meer als een louter academische kwestie kan worden aangemerkt en duidelijkheid omtrent de grenzen van die bevoegdheid bitter noodzaak is geworden, dient anderzijds met verweerders te worden vastgesteld dat deze materie inderdaad van te groot gewicht is om af te doen bij wege van een voor beide partijen onaantastbare overweging in de kantlijn. Overigens, meer dan nog juridische klaarheid is in deze kwestie van belang dat zowel de minister van Justitie als de leden van het OM in hun onderlinge verhouding wijsheid betrachten. Wijsheid evenwel kan in geen enkel rechtsgeding worden afgedwongen".

Eman: "In een tijd waar 'wijsheid' niet in overvloed aanwezig lijkt te zijn, is deze uitspraak maar een schrale troost. De rechter ontloopt de uitdaging om juridische klaarheid te brengen daar, waar hij zelf de bittere noodzaak daartoe constateert. De rechter stelt in de onderlinge OM-minister verhouding dat wijsheid betracht moet worden. Maar hij ziet niet hoe een rechtsgeding dat kan afdwingen".

NOODZAAK

"Hoe nu ?", vraagt Eman zich af in de inleiding van zijn scriptie. De bittere noodzaak voor duidelijkheid en wijsheid in de verhouding OM-minister is op rechterlijk niveau onderschreven, maar niet geleverd. Misschien begrijpelijk, desalniettemin spijtig. Redenen waarom volgens Eman de verhouding OM-minister noch eens onder de loep moet worden genomen. Hij doet dat in een scriptie die meer dan honderd pagina's beslaat. Hij gaat terug in de geschiedenis van het ontstaan van de regeling die het OM aan de minister ondergeschikt stelt en naar de ontwikkeling in de positie van het OM sindsdien.

In 1827 werd in Nederland een wet RO aanvaard, waarin tevens de positie van het OM werd vastgesteld. Aan het OM werd een aan de uitvoerende macht hiërarchisch ondergeschikte positie toebedeeld. Dit echter niet dan nadat in de Tweede Kamer een fel debat is gevoerd tussen voorstanders en tegenstanders van een afhankelijk OM. Duidelijk blijkt uit dit debat dat zelfs de meest fervente voorstanders van een afhankelijk OM niet de bedoeling hadden om het OM te verlagen tot 'handlanger' van een politieke richting.

Tegen de achtergrond van de Nederlandse ontwikkeling onderzocht Eman het functioneren van het OM op de Antillen en Aruba. Vergeleken met Nederland constateerde hij een geringe invloed van de Arubaanse overheid op het algemeen beleid van het OM. De overlegstructuur tussen de overheid en het OM is veel minder ontwikkeld. Richtlijnen, prioriteitenstelling, jaarverslagen en andere vormen van vaststellen van beleid behoren tot een achtergebleven gebied. Hiertegenover staat dat het OM op de Antillen en Aruba hun zelfstandigheid hebben behouden, met name ten aanzien van het algemeen beleid. Gebleken is echter dat de terughoudendheid van de minister ten aanzien van het algemeen beleid niet verkeerd opgevat moet worden.

Enkele concrete gevallen van ministeriële interventie, met name op Aruba in individuele strafzaken, zijn volgens Eman reden voor grote zorg. Hij is van mening dat overleg tussen het OM en de overheid helaas al te vaak plaats vindt bij wijze van 'onder-vier-ogen vergaderingen' tussen de minister en de PG of de hoofdofficier van Justitie. "Deze vergaderingen worden gekarakteriseerd door hun geslotenheid en bieden als zodanig een ongewenste aangelegenheid aan een minister om ongeoorloofde opdrachten aan het OM uit te vaardigen", zo schrijft Eman.

ONDUIDELIJKHEID

De basisregeling voor het gezag van de minister van Justitie over het OM is te vinden in lid 3 van artikel 66 Samenwerkingsregeling van de Nederlandse Antillen en Aruba:

"Onverminderd het bepaalde in de beide voorgaande leden zijn de ambtenaren van het Openbaar Ministerie van een land verplicht om bevelen na te komen die aan hen in hun ambtsbetrekking door of vanwege de gouverneur van dat land gegeven worden."

Eman constateert dat deze bepaling niet uitmunt in duidelijkheid ten aanzien van de omschrijving en afbakening van de 'bevelen' die aan het OM mogen worden gegeven 'door of vanwege' de gouverneur. Over het algemeen wordt aangenomen dat het de minister van Justitie is die krachtens deze bepaling bevoegd is om bevelen en aanwijzingen aan het OM te geven. De mate en de vorm waarin de minister van zijn aanwijzingsbevoegdheid gebruik mag of moet maken is echter niet terug te vinden in lid 3 van artikel 66. In andere wetsteksten evenmin.

Eman beschrijft in zijn scriptie enkele voorbeelden uit een serie van achtereenvolgende botsingen tussen het OM en de minister van Justitie op Aruba: de notariszaak, de zaak Hermans, de zaak Sanchez Lopez en de zaak Hoogland en Van Wijland. De laatste twee worden in dit artikel weergegeven.

SANCHEZ-LOPEZ

De inmenging van minister Croes in de zaak Sanchez-Lopez noemt advocaat Oomen in zijn Pleitnotities als 'ergste staaltje van machtsmisbruik'. Sanchez-Lopez werd op Aruba aangehouden wegens cocaïnesmokkel. Het gerecht in eerste aanleg had de zaak naar de terechtzitting verwezen en de gevangenhouding van de beklaagde bevolen. De detentie van Sanchez-Lopez werd later wederom verlengd.

De minister van Justitie schreef op 25 juli 1989 een handgeschreven mededeling waarin hij verzocht Sanchez onverwijld in vrijheid te stellen omdat hij langer dan 144 dagen vast zat. Eman: "Wat hierbij opviel was dat de minister geen algemene opdracht had gegeven tot het in vrijheid stellen van alle gedetineerden, die langer dan 144 dagen in preventieve hechtenis zaten".

"Waarom had de minister niet de vrijheid gelast van een medeverdachte die zelfs nog langer dan Sanchez vastzat, alsmede van veertien andere gedetineerden, die in dezelfde omstandigheden verkeerden?", zo vroeg ook het parket zich af. Sanchez-Lopez werd kort daarna in eerste aanleg veroordeeld tot een gevangenisstraf van 4,5 jaar. In hoger beroep werd deze veroordeling verhoogd tot zes jaar.

De minister verklaarde dat hij zich deze zaak had aangetrokken, nadat een familielid van de drugsverdachte hem had bezocht. Op grond van die informatie, had hij zijn 'bevel' van 24 juni 1989 aan het OM geformuleerd. Tevens beschouwde de minister zijn aangenomen houding in pas met de 'gezaghebbende doctrine' die de minister van Justitie beschouwt als de 'bevoegde macht' om bevelen uit te vaardigen aan het OM.

OFFICIEREN

Hoogland, hoofdofficier van Justitie en Van Wijland, waarnemend hoofdofficier van Justitie, waren de 'onvoldoende voortvarend handelende' en als officieren *desleal* (niet loyaal), om de woorden van de minister te gebruiken. Zij hadden gedurfd de 'bevelen' van de minister te toetsen aan hun geweten.

Hoogland werd weggeziekt en vertrok naar Nederland met een fikse schadevergoeding. Het duurde niet lang voordat ook Van Wijland de rekening gepresenteerd kreeg voor het niet 'leal' opvolgen van de bevelen van de in de 'gezaghebbende doctrine' algemeen genomen 'bevoegde macht'. Zijn contract verliep in augustus van datzelfde jaar. Verlenging daarvan was niet meer gewenst en zeker niet meer realiseerbaar. Van Wijland werd de tweede officier, die Aruba voortijdig moest verlaten door onenigheid met de bevoegde macht.

De rechtszaak die Van Wijland aanspande tegen de maatregel die de minister tegen hem had genomen zou van uiterst belang voor Aruba blijken. Tot aan deze rechtszaak toe hadden deze OM-leden deze zaak tegenover de buitenwereld verzwegen. Maar het deksel werd nu van de beerput gelicht. De werkelijke redenen waarom de twee officieren het veld dienden te ruimen, kwamen aan het licht. De ter zitting gepresenteerde pleitnotities en produkties, zijn volgens Eman een bijzondere belangrijke onthulling geworden over de status van de 'rechtsstaat' Aruba.

In het Nederlandse dagblad *Het Parool* wordt mr. Hoogland geciteerd: "Hendrik Croes bemoeit zich onophoudelijk met specifieke strafzaken die het Openbaar Ministerie in Oranjestad voert. De minister ziet het parket uitsluitend als een uitvoerende dienst en laadt sterk de schijn op zich zo (vriendjes)politiek te bedrijven".

LASTIG

"Ik was lastig, vonden ze", aldus Van Wijland die inmiddels als officier van Justitie in Zwolle werkt. "Ik heb Aruba uiteindelijk verlaten omdat ik als gevolg van de voortdurende inmenging door de minister mijn taak niet meer onafhankelijk kon uitvoeren. Een minister dient zich vooral te onthouden van inmenging in specifieke strafzaken. En dat was op Aruba, en is nog steeds, aan de orde van de dag. Ik heb me vaak genoeg afgevraagd waarom de minister nu juist die ene persoon per sé vrij wilde hebben".

Van Wijland sluit zich aan bij collega Hoogland met de woorden: "Het is op Aruba vrijwel onmogelijk om je taak in onafhankelijkheid uit te voeren. Ik vertel wel eens over mijn belevenissen aan collega's, maar die kunnen het meestal niet geloven. Ze houden het gewoon niet voor mogelijk. En dan nog: er zijn altijd wel mensen te vinden die zeggen 'ik ga wel een paar jaar in de zon zitten, die ellende neem ik op de koop toe."

Mr. Mike Eman: "Uit vrees om een familielid, vriend of kennis te kwetsen of om de mogelijkheid van politieke represaille te ontlopen, wordt controle op overheidsoptreden overgelaten aan de politici, de persmedia en enkele vakbondsleiders. De rest hoopt maar dat het wel goed zal komen".

Eman: "Een eerste vraag die zich voordoet aan de hand van de voorvallen op Aruba, is of lid 3 van artikel 66 gewijzigd moet worden. Deze regeling is vanuit Nederland 'geïmporteerd'. Door de Antillen en Aruba is deze regeling zonder debat overgenomen. Dat deze vaststelt dat het OM een van de regering onafhankelijk orgaan is, is op de Antillen en Aruba nooit goed doorgedrongen. Integendeel; men is er lange tijd vanuit gegaan dat het OM in principe van de regering onafhankelijk was en dat de aanwijzingsbevoegdheid een theoretische mogelijkheid was waarvan de minister eigenlijk geen gebruik van mocht maken".

Eman: "Nu weten we echter beter. De implicaties van een politiek afhankelijk OM is ons inmiddels ook bekend. Geen illusies hoeven meer gekoesterd te worden ten aanzien van de reële strekking van artikel 66. De vraag over de handhaving van deze bepaling, kan thans aan de hand van een meer op de werkelijkheid berustend inzicht en op basis van eigen ervaring worden beoordeeld".

VERTROEBELEN

De sociale relaties op de Antillen en Aruba zijn doorgaans gebaseerd op persoonlijke banden. Persoonlijke relaties doorkruisen in een kleine gemeenschap vaak de meer zakelijke en daardoor vertroebelen de functionele relaties. Veel mensen verwachten 'steun' van een bestuurder, waarop volgens de regels geen aanspraak kan worden gemaakt. Bezwijkt bij voorbeeld een minister voor de sociale druk, in verband met een persoonlijke relatie, dan kan hij de regels breken om die man of vrouw tevreden te stellen. Eman : "Je hebt niet veel voorstellingsvermogen nodig om in te zien hoe 'lelijk' deze vertroebeling zich kan afspelen in de OM-minister verhouding".

Op de tweede plaats komt het in een kleine gemeenschap vaak voor dat één persoon verschillende functies bekleedt, die eigenlijk niet met elkaar verenigbaar zijn. Zo zijn de huidige ministers van Justitie op de Antillen en Aruba verbonden aan een advocatenkantoor. Terecht merkt Eman op, dat de kans groot is, dat men dan snel te maken krijgt met tegenstrijdige belangen. Oud-minister van Justitie van de Antillen, L. Chance, legt nuchter uit hoe dit rollen-probleem voor complicaties kan zorgen.

'Als een advocaat jaren leeft van de verdediging van drugsdealers en hij wordt minister van Justitie, dan moét hij wel in de problemen komen. Het is hier een kleine wereld. Een vroegere cliënt denkt dat hij, na het betalen van forse honoraria aan zijn advocaat, eisen kan blijven stellen. En zo'n minister denkt aan morgen. Als er bij politieke verschuivingen voor hem een ander wordt benoemd, moet hij weer zijn brood verdienen via dezelfde gangster'.

Ook de druk van politieke aanhangers op een ambtsdrager is groot in een kleine gemeenschap. Bestuursbeslissingen worden gezagsdragers in hun sociale en politieke omgeving vaak persoonlijk aangerekend. Voor ongunstige beslissingen worden zij dan ook ter verantwoording geroepen. De verwachtingen van politieke aanhangers zijn soms nog irrealistischer dan die van vrienden en bekenden.

Eman: "Op de Antillen en Aruba is het onder deze politieke druk vaste praktijk, dat een bestuurder tegemoet moet komen aan de verwachtingen van zijn achterban. Het is dan ook niet ondenkelijk dat de minister zijn gezag over het OM zou kunnen misbruiken om politieke aanhangers af te schermen tegen strafrechtelijke vervolging". Het politieke klimaat binnen een kleine samenleving kan het voor een minister verleidelijk maken om een machtig wapen als het OM in te schakelen tegen politieke tegenstanders. En in dit spel lijkt alles te mogen: roddels, leugens en valse beschuldigingen.

Volgens Eman draait de verhouding uitvoerende macht-OM vooralsnog grotendeels om de relatie tussen de PG en de minister van Justitie. "Van een 'onkreukbare' PG wordt verwacht dat hij zijn hele gewicht zal inzetten ter bescherming van de integriteit en objectiviteit van het OM en de strafrechtspleging. Dit wordt met name verwacht van een PG op de Antillen en Aruba, waar de kans op ongewenste ministeriële interventie in het OM-beleid groot is. Helaas is dit niet altijd het geval".

Het is uitermate belangrijk dat een persoon die de functie van PG op de Antillen en Aruba bekleedt, zich realiseert dat zijn taal mede een 'bufferfunctie' omvat. De bijzondere constitutionele garanties voor onafhankelijkheid die aan de positie van de PG zijn toebedeeld beogen onder meer een figuur te creëren die het OM en de strafrechtspleging kan 'bufferen' tegen ongewenste ministeriële beïnvloeding.

Eman: "Een minister van Justitie die weet dat hij te maken heeft met een onder hem ressorterende PG-figuur, die niet zal terugdeinzen als het op een confrontatie aankomt, zal zich tweemaal bedenken alvorens hij die PG probeert te dwingen een rechterlijk onaanvaardbare opdracht uit te voeren".

Daarom zou onderzocht moeten worden of een kandidaat PG wel partij is voor een eventuele, in de ongunstige zin, bemoeizuchtige minister. De kwalificatie 'Papegaai-Generaal', die een PG wordt voorgehouden als hij zich te gewillig naar de pijpen van een minister danst, mag dan wel denigrerend klinken, maar is volgens Eman het correcte kritische oog dat de gemeenschap moet houden op de postuur van een PG ten opzichte van de minister van Justitie. De hoogste functionaris binnen het OM, de Procureur-Generaal, mag geen zwakke schakel zijn. Is hij dat wel, dan zal het OM een speelbal worden van de minister en zet men de rechtsorde en rechtszekerheid van een land op het spel.

De verantwoording van de minister voor zijn aanwijzingen aan het OM wordt niet alleen gefrustreerd door de onzichtbare wijze waarop de aanwijzingsbevoegdheid wordt geactiveerd. Het probleem ligt volgens Eman dieper: het gehele parlementaire stelsel waarin de ministeriële verantwoordelijkheid inhoud moet krijgen, functioneert op de Antillen en Aruba in zijn algemeenheid niet. De consequenties zijn ernstig: wanbeleid, fraude, corruptie en machtsmisbruik blijven stelselmatig ongecontroleerd en ongestraft.

MENTALITEITSVERANDERING

Het is volgens Eman duidelijk dat in deze situatie niet berust kan worden. "Velen hopen stilzwijgend op een mentaliteitsverandering. Zij worden in hun afwachtende houding en mening versterkt door de onderkenning van naar vernieuwing strevende politieke leiders en partijen die hun hoofd stoten als zij

Vervolg op pag. 7

Een handgeschreven mededeling van minister mr. Hendrik Croes van Justitie waarin hij zonder omwegen verzoekt om de vanwege cocaïnesmokkel aangehouden Sanchez-Lopez onverwijld in vrijheid te stellen.

No.
AAN: Hr P.G.
Onderwerp: 24/7/89

Dezerzijds vernomen dat sedert 18 februari 1989 zich in voorlopige hechtenis bevindt de heer Tulio José Sanchez Lopez geboren Rio Fijo op 30-12-50. Indien het voorenstaande juist zoude zijn mag ik U, gelet op het door mij met U overeengekomen beleid op 10 februari 1989, verzoeken de betrokkene onverwijld in vrijheid te doen stellen. Indien door Uw ondergeschikten in strijd met dit beleid is gehandeld, zie ik te door U te treffen maatregelen, althans voor te stellen, met belangstelling tegemoet.

24/7/89
[signature]

PARKET PROCUREUR-GENERAAL
Ingek. 24 JULI 1989
Volgno. 568/89
Par.

Min. van Justitie
Ing. stuk :
Verz. stuk : 24 JULI 1989

De leeuw van Sittard

= door Bart Bredero =

DE STAD SITTARD in Limburg, Nederland mag dan niet de navel van de wereld zijn, elke rechtgeaarde inwoner van deze vrolijke stad ziet haar in ieder geval als de onbetwiste navel van Limburg. Als bewijs voor deze rotsvaste stelling voert Sittard onder andere de volgende gebeurtenis aan. Aan de waarheid van het verhaal over deze gebeurtenis hoeft niemand te twijfelen want het voorval behaalde destijds het wereld-nieuws via het toen bekende pers-buro Reuter.

Als vele steden in Nederland werd ook Sittard in de jaren vóór de tweede wereld-oorlog bezocht door circussen met klankvolle namen als Bouglione, Saranasi of Von Kleh. In het voorjaar van 1936 of '37 had één van deze circussen haar tenten opgeslagen op het markt-plein van de stad en het publiek stroomde toe. Maar niet op die stille Zondag-morgen waarop op het markt-plein de volgende merkwaardige gebeurtenis plaats vond.

Om één of andere nimmer verklaarde reden had één van de leeuwen die met het circus rond trokken kans gezien uit zijn kooi te ontsnappen. En omdat ook het circus-personeel ook van de Zondagmorgenrust genoot, lukte het deze leeuw ook nog onopgemerkt het circus-terrein te verlaten voor een gezellige rond-wandeling over het markt-plein.

Op dat plein was echter niet veel te beleven. De oude huizen rondom met hun hoog oprijzende fraaie gevels stonden stil en stram te dutten in de ochtend-zon en als koning onder de dieren had onze leeuw ook niet de minste belangstelling voor al die koopwaar, uitgestald in de nog slapende winkel-etalages.

Plotseling werd het leeuwen-oor getroffen door de welluidende klanken van kerk-klokken die met hun doordringend bim-bambeieren de in aanleg zo vrolijke inwoners van de stad Sittard tot het bijwonen van de serieuze Zondagsmis noodden. De leeuw van Saranasi, niet zo bekend met de gebruiken van deze goedgelovige gemeente onderbrak zijn wandeling over het markt-plein en luisterde met aandacht naar de voor hem zo vreemde geluiden.

LAWAAI

De leeuw moet toen gedacht hebben: waar zoveel lawaai vandaag komt, moet wat meer te beleven zijn dan op dit suffe markt-plein. Na enig zoeken vond de leeuw de ingang van een straat die, naar hij meende, naar de oorsprong naar het geluid leidde en vervolgde in die straat rustig zijn weg, richting kerk.

Dat hij met zijn vermoeden van wat meer vertier goed geraden had, bleek aldra toen links en rechts in de straat huis-deuren open gingen en op zijn Zondags geklede gelovigen zich snel eveneens in de richting van de kerk spoedden. Het moet wel dat deze gelovigen zich onoplettend haastten om op tijd in de kerk te zijn, want niet één van hen merkte de aanwezigheid van een leeuw in hun straat als iets bijzonders op; misschien dachten zij aan een verdwaalde Sint Bernard's hond. Wie verwacht ook een leeuw of zoiets in Sittard en nog wel op Zondagmorgen?

De eerste burger die gealarmeerd raakte was ten slotte, heel passend, de eerste burger van de stad, de burgemeester. Als man van het voorbeeld was hij, gekleed in hoed en Zondagse jas en de handschoenen luchtigjes in de linker hand (het was een prachtige Zondagmorgen) de trap van het bordes van zijn ambtswoning afgedaald en kuierde nu op zijn gemak in de richting van de kerk. Plotseling werden zijn handschoenen krachtig uit zijn niets vermoedende hand weggerukt en verstoord over de onverlaat die 's burgemeesters serene Zondag-stemming kwam verstoren, wendde de ambtsdrager een strenge blik naar zijn nu lege hand en verder naar..... 'Mijn God, wat is dat? Een leeuw, een echte nog wel, met mijn handschoenen er vandoor', schoot als een bliksem door 's burgemeesters hoofd.

Deze woorden tuimelden door de gedachten van de edelachtbare en verstijfden hem van schrik. Ware het niet dat de jaren-lange discipline in zijn ambt het begrip waardigheid even hecht in zijn karakter had gestampt als het beuken van de zee een dijk-wering in de grond, dan had de eerste burger van Sittard zijn angst uitgeschreeuwd en het op een lopen gezet. Nu stond de waardigheid de Edelachtbare slechts toe de billen stijf bijeen te knijpen (was van buitenaf toch niet te zien) en met een kalm gelaat, alsof hij zo juist tot de ontdekking kwam zijn zakdoek vergeten te hebben, zich om te draaien en onverwijld te snelwandelen terug naar zijn huis. Een steelse blik over de schouder bevestigde hem dat de leeuw niet volgde, maar zich midden op straat kostelijk vermaakte met het opwerpen van de handschoenen in de lucht om deze zonder mankeren, als gold het een lekker hapje, in zijn bek weer op te vangen.

Met de billen nog steeds in knijp-stand beklom de burgemeester de treden van het bordes voor zijn ambtswoning, maar daar aangekomen begaf zich zijn waardigheid als een slotmuur ondermijnd door woelratten. Zijn rechter wijsvinger drukte op de electrische huisschel (toen nog een nieuwigheid) tot vinger en belknop één werden. Op het aanhoudend alarmgerinkel van de huisbel snelde de vrouw van de burgemeester naar de voordeur en trof daar, na een onbesuisd opendoen, haar gade aan met een gezicht bleker dan de was 's maandagsmorgen op het bleekveld achter het huis.

De burgemeester stormde naar binnen, rukte de voordeur uit de hand van zijn hoogst verbaasde ega, sloeg de deur met een harde slag achter zich dicht en spande de ketting over het slot. Daarna zeeg de Edelachtbare met zelfs geen sprankje waardigheid meer over ineen tegen de nu veilig gesloten voordeur.

"Lieven help, Karel, wat is er gebeurd?" riep de vrouw van de burgemeester ontdaan uit. Maar Karel kon geen woord uitbrengen, bleef als een verweekte wassen pop onbeweeglijk tegen de deur leunen. "Karel, wat is er?", riep de burgemeestersvrouw nogmaals vertwijfeld uit. "Je ziet er uit als de dood van Yperen. Wat is er toch gebeurd?", herhaalde zij.

Karel bleef echter wezenloos tegen de deur leunen; slechts zijn borstkas bewoog met schokken door het onrustig hijgen van zijn adem. Pas na lang aandringen van zijn vrouw kwam tenslotte de voor haar volkomen onbegrijpelijke woorden over zijn bleke lippen: "Dat beest, dat rot beest".

De vrouw van de burgemeester stelde in ieder geval vast dat Karel nog leefde en kon spreken. Behoedzaam nam zij haar altijd zo flinke levensgezel bij de arm en leidde hem kalmpjes naar de spreekkamer rechts in de hal en zette hem voorzichtig neer in een makkelijke leunstoel.

Terwijl de burgemeester door zijn zorgzame ega met vlugzout en natte compressen weer tot leven werd gewekt, vermaakte de leeuw van Barasani zich nog steeds opperbest op straat met de handschoenen van de Edelachtbare. Toen dit spelletje tenslotte ophield hem te boeien, merkte de leeuw dat de straat inmiddels helemaal leeg was. Het kwam natuurlijk niet in zijn koninklijke veronachtzaming voor alles wat niet terzake doet bij hem op naar boven te kijken en vast te stellen dat hij vanachter de ramen op de bovenverdiepingen van de huizen nauwkeurig bespied werd. Uit het voorafgaand geloop van de mensen over straat had de leeuw echter wel begrepen waar hij zijn verder vertier moest gaan zoeken.

MIS

De gezongen mis op die stralende zondagmorgen in Sittard onderscheidde zich in geen enkel opzicht van alle andere zondagsmissen in katholiek Nederland en ver daarbuiten. Voorin, op de eerste rij van de banken en gereserveerd voor de kerkmeesters, zaten de notabelen; de plaats van de burgemeester was echter opvallend leeg. "Zou er iets met hem zijn?", vroeg de notaris, die de plaats daarnaast bezette, zich verwonderd af. "Hij mist anders nooit".

De rijen achter de kerkmeesters waren voor de meest welgestelden van de parochie. Hun, zo geheten, vaste plaatsen stonden keurig met naambordjes aangegeven en uit het feit dat één familie soms vier tot vijf vaste plaatsen bezat, viel op te maken dat het gemiddeld gezin in Nederland toen groter was dan nu.

Achter de banken van de welgestelden volgde een blok met vrije plaatsen maar wel tegen een tarief van een kwartje per plaats per keer, voor de betaling waarvan de in gebed verzonken gelovige door de in het midden-pad kruisende en in jaquet met sjerp geklede *'Suisse'* (het manusje van alles) met hard tikken van zijn trouwring op de bank wreed gestoord werd. De Suisse erkende de betaling met het afgeven van een geldig plaats-bewijs dat samen met het wissel-geld van hand tot hand werd doorgegeven; weg aandacht van weer een halve bank.

Voorbij de dwarsgang in het midden van de kerk daalde het tarief per plaats tot een dubbeltje, maar gezien het grote aantal bracht deze groep nog altijd een aardige duit in het zakje voor het kerk-onderhoud. Het kwartje-kaartje was wit en het dubbeltje-kaartje roze; er kon dus niet gesmokkeld worden. Andere parochies verfijnden het gehate systeem van plaatsen-geld ophalen zelfs nog met blauwe en groene kaartjes erbij!

De twee achterste banken in de kerk waren gratis; 'Voor de armen in onze parochie', zoals de pastoor ieder keer weer zo fijngevoelig vanaf de preekstoel mededeelde. De portaal-ruimte achter de achterste bank, uiteraard ook gratis, was voor de 'bohémiens' van de parochie. Daar stonden de kerels zoals zij genoemd werden; grote jongens en jonge mannen, die zich veel liever aan biljarten, de duivensport of het wielrennen wijdden, dan iedere week maar weer naar die suffe kerk te moeten gaan. Zij werden echter door hun moeders en verloofden toch naar de kerk gestuurd en om dan van het gezeur af te zijn, gingen zij dan maar.

Hun aanwezigheid in de kerk op zondagmorgen had bovendien nog een andere reden. Vroeger op school leerden zij dat het volgen van de zondagsmis voor elke katholiek een plicht was en het verzaken van die plicht gold als een zonde. Kwam je nog vóór het evangelie in de kerk dan was het verzuim slechts een dagelijkse zonde, te biechten, als het te druk was, bij de huishoudster van de pastoor. Kwam je ná het evangelie in de kerk, dan bedreef je onherroepelijk een doodzonde met daarop de zware straf, als je niet op tijd biechtte, van altijd branden, de hele eeuwigheid door. De katholieke kerk was nog heel streng in die jaren.

Die dagelijkse zonde was nog niet zo erg; met de huishoudster van de pastoor viel altijd wel te praten. Maar die doodzonde, dat was link, daar moest je mee oppassen. Om die doodzonde te ontlopen bleven de kerels altijd vóór de kerk hangen totdat het belletje voor het evangelie klonk, dan rap naar binnen om na de consecratie weer even rap naar buiten te glippen voor een eerste borrel in het café tegenover de kerk.

VRIJ SPEL

Toen de leeuw van Sarasani die bewuste zondag op het kerk-plein aankwam, waren de kerels juist naar binnen toe en de leeuw had dus vrij spel eens rustig rond te kijken. Zijn aandacht werd evenwel getrokken door het geluid van orgel-spel en stemmen dat door de openstaande kerk-deuren naar buiten klonk en de leeuw besloot eens een kijkje binnen te nemen.

Binnen was de dienst inmiddels zo ver gevorderd dat mijnheer pastoor op de preekstoel stond en aanstalten maakte de goe-gemeente de zondagspreek toe te dienen. De kerels achterin hadden voor die preek natuurlijk niet zo veel aandacht en stonden er dan ook maar zo'n beetje bij. Door de eeuwen heen had de houding van de kerels tijdens de zondagsdienst een vast patroon gekregen. Die houding kwam neer op het een beetje wijdbeens staan en zorgeloos heen en weer wiebelen met het gezicht naar de preekstoel gewend. De gedachten waren evenwel bij de duiven-sport of bij de aanstaande wielerronde. Om die houding toch nog een zeker aanzien te verschaffen, werd veelal de rozenkrans te voorschijn gehaald die dan in de gekruiste handen voor de gulp mee heen en weer wiebelde.

Zo stond Dries van de slager, een reus van een vent, die zondagmorgen ook achter in de kerk en juist vóór het midden-pad met zijn kameraden mee te wiebelen en zijn kruis recht te trekken, zoals reeds vele generaties kerels al voor hem hadden gedaan. Toen gebeurde er echter iets dat in alle eeuwen Christenheid en waar ter wereld ook nog nimmer was voorgekomen. Terwijl Dries in gedachten nog eens naging of zijn racefiets wel helemaal in orde was, schoot daar opeens een levensechte, volwassen mannetjes-leeuw, compleet met manen-krans en een pluimstaart tussen zijn gespreide benen door. Dries was de eerste ogenblikken te verbouwereerd om te beseffen wat hij daar zo onverhoeds baarde. Toen hij weer bij zijn positieven kwam en om zich heen keek, zag Dries dat hij inmiddels helemaal alleen stond. Dries bedacht zich geen ogenblik en verdween als de wind achter zijn reeds vluchtende kameraden aan naar buiten.

Wij zullen de opwinding van de over het kerk-plein weg-rennende kerels en alle opwinding die zij kraaiden maar laten voor wat die was en ons weer bij de leeuw in de kerk vervoegen. De leeuw van Sittard, zoals wij hem nu wel mogen noemen, was op het middenpad achter in de kerk enige ogenblikken stil blijven staan om zijn nieuwe omgeving eens op te nemen. Er was voor hem niets verontrustend in zijn nieuwe omgeving. Al die mensen links en rechts van hem als ook de hoogte van het gebouw kwamen hem bekend voor van zijn ervaringen met het publiek in de circus-piste. Maar de piste waar hij zich nu bevond was ook anders, heel anders zelfs.

Onze leeuw, die kennelijk van deze onverwachte uitbreiding van zijn algemene ontwikkeling begon te genieten, schreed koninklijk en waardig, als wilde hij tevens de verlate burgemeester vervangen, door het midden-pad van het kerkgebouw naar voren.

Zoals een golf van de woelige zee aanrolt en stil wegruist op een zandig strand, zo rolde ook de verbijsterde verbazing van de beminde gelovigen vanuit het middenpad naar de zij-beuken, waar het ruisen van de onthutsing door de meest koelbloedigen onder de aanwezigen sissend en met bezwerende handgebaren werd afgeremd. "Stil, hij kan gaan aanvallen en bijten! Alle deuren open", werd van mond tot mond doorgegeven.

PASTOOR

De pastoor op de preekstoel voelde zich in de aanhef van zijn preek onderbroken door het wegebben van de aandacht van de gelovigen en het onverklaarbare dringen naar de zij-beuken. Zich afvragend wat er toch wel aan de hand kon zijn, ontwaarde zijn oog op het midden-pad de forse gestalte van de Leeuw van Juda uit psalm zoveel, die hij zojuist als thema van zijn preek had aangeroepen. Dat deze aangeroepene zich zo snel en prompt in levende lijve meldde, schokte de pastoor tot in het merg van zijn overtuiging.

De als de gelovigen eveneens onthutste pastoor deed wat iedere gelovige, die oog in oog met een vrij rondlopende leeuw heeft gestaan, doet; de pastoor koos het hazenpad. Snel daalde hij de preek-stoel af, sjeesde over het priester-koor heen, griste de kelk van het altaar dekte dat onder alle gordijnen van biechtstoelen wiebelende voeten bungelden.

Doch ook dit schouwspel van bungelende voeten als ook het gedrang van alle andere vluchtelingen kon de leeuw van Sarasani, van Sittard, van Juda niet van zijn gemoedsrust beroven. Onze leeuw ervoer deze gedenkwaardige zondag als een bijzondere dag en stelde zich voor eens uitgebreid van zijn nieuw verworven vrijheid en omgeving te genieten. Dus schreed de leeuw waardig door het middenpad verder en bereikte het priesterkoor.

Deze grote ruimte met zijn kleuren rijkdom van zonlicht, neervallend door de gebrandschilderde ramen; de bloemenrijkdom en versieringen van en rond het altaar; de oprijzende zo fraai beschilderde pilaren, hoog boven in de koepel samenkomend in een prachtig gebeeldhouwde krans; de menigte van beelden in de nissen en de andere gewijde voorwerpen langs de muren, heel deze grootse doch nog altijd vergeefse poging om het onzegbare toch zegbaar uit te drukken, verraste en overweldigde de leeuw volkomen. Diep onder de indruk van al deze gewijde pracht, na zijn dor bestaan in een eenvoudige leeuwen-kooi, wendde de leeuw het hoofd eerst rechts, dan links en zakte daarna vol verwondering deemoedig op de hurken.

De leeuw ging zo geheel op in de aandachtige beschouwing van hetgeen hij rond zag, dat hij niet merkte dat de kerk zich geheel ontruimde, zelfs de voeten onder de gordijnen van de biechtstoelen verdwenen één voor één. Alleen de toeschouwers op het zangkoor bleven kijken; hen kon toch niets gebeuren. Enkelen van hen hebben naderhand in kleuren en geuren een verslag van het gebeurde op papier gezet.

PREEKSTOEL

Tenslotte, geheel voldaan over alle pracht en schoonheid om hem heen werd de leeuw weer leeuw, geeuwde lang en nadrukkelijk, waarbij de zo gevaarlijke hoektanden geheel bloot kwamen en vanuit zijn borst welde een diep gegrom van behaaglijkheid op. De leeuw zette zijn verkenning van het priester-koor voort en

Vervolg op pag. 9

en rende naar de sacristie met zijn kasuifel wapperend achter zich aan. De misdienaars vlogen met hem mee en nadat zij ook binnen glipten, smeet de pastoor de deur van de sacristie met een klap dicht.

De vlucht-weg van de beminde gelovigen was niet zo eenvoudig als die van mijnheer pastoor. Op kritieke ogenblikken willen deuren weleens niet opengaan en dat gebeurde nu ook. Er ontstond geruisloos gedruk en geduw, gelukkig geen paniek, voor de deuren die wel opengingen, maar daardoor vergde de ontruiming van de kerk veel meer tijd dan menigeen wenste. Een aantal gelovigen ontdekte de trap naar boven naar het zangkoor en het orgel, zodat zich al gauw een rij van verontruste, zelfs angstige toeschouwers over de balustrade van het koor boog.

Weer anderen meenden hun toevlucht in de biechtstoelen te moeten zoeken, maar het aantal plaatsen aldaar was erg beperkt. Bovendien werden de ruimten voor de biechtelingen slechts half afgeschermd door een van boven neerhangend gordijn. In hun nood zich te verbergen, trokken de pseudobiechtelingen zich omhoog aan van alles en nog wat, zodat de bedaard door het midden-pad voort stappende leeuw met verbazing ont-

Handel met Amerika beloopt $700 miljoen

Zakenwereld bevreesd voor sluiting consulaat V.S.

ONDANKS de handel ter waarde van bijna $ 700 miljoen tussen de VS en de Nederlandse Antillen dreigt het consulaat-generaal op Curaçao te worden opgedoekt. "Mogelijk al in september", aldus Bernard J. Woerz, de consul-generaal voor de Antillen en Aruba. Alleen het Amerikaanse Congres kan deze maand nog een stokje voor de sluilting steken.

In de nadagen van de regering-Bush besloot het ministerie van Buitenlandse Zaken van de VS om de post in Willemstad te sluiten, tegelijk met negentien andere ambassades en consulaten, verspreid over de hele wereld.

Alleen als het Congres van de VS nog voor 1 maart actie onderneemt, kan die sluiting worden voorkomen. Toen het ministerie van Buitenlandse Zaken afgelopen december de sluitingsplannen wereldkundig maakte, schatte het dat een en ander een besparing van 1,1 miljoen dollar op jaarbasis zou betekenen. Woerz twijfelt aan dat bedrag.

Hij schat dat de jaarlijkse kosten van het consulaat op Curaçao bijna de helft minder bedragen en in de buurt van de $ 620.000 liggen. Woerz, een veteraan met dertig dienstjaren bij Buitenlandse Zaken, verzet zich tegen de plannen voor sluiting van het consulaat. Hij denkt dat het de handel zal schaden en Amerika uiteindelijk meer zal kosten dat het oplevert. Plaatselijke zakenlui springen hem daarin bij.

BERNARD WOERZ *...Nog onduidelijk...*

Als het consulaat-generaal van de VS op Curaçao mogelijk in september zijn poorten sluit, wordt het er voor de Antilliaanse zakenwereld niet makkelijker op. Naar verwachting zal het onderhouden van contacten met bedrijven in de VS stroever gaan lopen en geldt hetzelfde voor het opbouwen van nieuwe contacten.

"Sluiting van het consulaat zal onze zaken hier zonder twijfel beïnvloeden", zegt projectontwikkelaar Steve Boom. "Wij zijn op de Antillen behoorlijk op de VS georiënteerd. Zoals vele andere zakenmensen raadpleegt Boom regelmatig het consulaat-generaal voor informatie over Amerikaanse bedrijven.

"Ze zoeken dingen uit op naam, op produkt, op type. Ze hebben een uitstekende bibliotheekdienst", zegt autohandelaar Ivan Moreno jr. van Moreno Brandao and Sons.

"Wij hebben een veel beter contact met onze belangrijkste handelspartmer dank zij het consulaat van de VS", aldus Paul Comenencia, de tweede man van de Curaçaose Kamer van Koophandel.

Maar het verlies van het consulaat zou meer betekenen dan het afscheid van een 'goede bibliotheek'. De grootste invloed zou volgens plaatselijke woordvoerders liggen in het psychologische effect op Antilliaanse bedrijven, en met name op de Curaçaose zakengemeenschap.

"Het consulaat zorgt voor veel goodwill en introduceert hier echt een heleboel zaken", voert importeur Ronald Posner aan van Posner Agencies Curaçao.

Het consulaat is ook een symbool van vertrouwen. Steve Boom, die in onderhandeling is met een delegatie van gokpaleis Caesar's Palace over de vestiging van een hotel en casino op Curaçao, zegt daarover: "Ze hoorden bij Caesar's dat het consulaat mogelijk dichtgaat en dat zint ze in het geheel niet." Amerikaanse bedrijven zien volgens Boom hun belangen graag beschermd door de aanwezigheid van diplomatieke posten.

Andere eigenaars van bedrijven vrezen dat Curaçao's positie in het brandpunt van de handel in het zuidelijk deel van de Cariben op de tocht komt te staan als de grootste handelspartner van de Antillen zijn consulaat sluit.

"Curaçao is altijd een centrum van handel en zaken geweest", zegt Rudy Dovale, de voormalige eigenaar van een advertentiebureau op Curaçao dat nog altijd zijn naam draagt. "Veel latino's komen hier omdat ze weten dat de Antillianen goede relaties onderhouden met alle andere volken, met name met de Amerikanen. Het consulaat sluiten is een slechte zet."

En het is ook een kwestie van trots. Het eiland St. Eustatius, dat thans deel uitmaakt van de Nederlandse Antillen, was twee eeuwen geleden de eerste die de Amerikaanse koloniën erkende, nadat zij zich hadden losgemaakt van de Britse monarchie. De afgelopen tweehonderd jaar stonden in het teken van een van de langstdurende vriendschappen op het Westelijk Halfrond. Het gebouw van het consulaat zelf is een gift van de Antilliaanse en Nederlandse bevolking aan het Amerikaanse volk, uit erkentelijkheid voor de opofferingen die het zich getroostte in de Tweede Wereldoorlog.

"Hoeveel waarde", vraagt Posner zich af, "hecht je aan vriendschap?"

ECONOMISCH BELANG VOOR DE VS VAN CARIBISCHE LANDEN MET VS-CONSULATEN

	Import uit de VS in 1991 (miljoen US$)	Plaats	Investeringen voor Amerikaanse bedrijven in 1989: Aantal bedrijven	Plaats	Aantal dochterondernemingen	Plaats	Bezittingen overzee (miljard US$)	Plaats
Dominicaanse Republiek	909	2	32	3	36	3	NA	
Bahamas	793	3	88	2	129	2	104	1
Nederlandse Antillen (zonder Aruba)	692	4	136	1	182	1	32	2
Trinidad en Tobago	656	5	19	6	24	6	1	4
Jamaica	1059	1	31	4	31	5	2	3
Haiti	431	6	NA		NA		NA	
Barbados	208	7	26	5	33	4	1	5
Grenada	35	8	NA		NA		NA	

Bronnen: Import-cijfers van het Internationaal Monetaire Fonds. Investeringen van het VS-ministerie van Handel.
Tabel samengesteld door de econoom Benjamin Gomes-Casseres, Harvard Business School, 1993.

■ *Uit deze grafiek blijkt het grote belang van de Nederlandse Antillen voor de Amerikaanse handel, vergeleken met andere naties in het Caribisch gebied. De andere naties hebben stuk voor stuk een VS-ambassade. De Antillen en Aruba beschikken samen 'slechts' over een consulaat-generaal. Dat wordt nu met sluiting bedreigd.*

Willemstad: Eén van twintig posten op diplomatiek hakblok

HET CONSULAAT-generaal op Curaçao is slechts een van de twintig diplomatieke posten die het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken zou willen sluiten voor eind '94.

Om de uitgaven van de overheid terug te dringen was een van de laatste daden van de regering Bush het opstellen van een lijst van ambassades en consulaten die zouden kunnen worden gemist. Die aanbeveling werd door het ministerie van Buitenlandse Zaken overgenomen.

Voor het eind van dit jaar zouden de ambassades in de volgende plaatsen worden opgedoekt: Apia (West-Samoa), Honiara (Solomon Islands), Moroni (Comoren).

Naast het consulaat-generaal in Willemstad staan voor '93 de volgende op het lijstje: Alexandrië (Egypte), Genua (Italië), Palermo (Italië), Izmir (Turkije), Martinique (Frans Caribisch) en Salzburg (Oostenrijk).

Van de 'gewone' consulaten zouden de volgende op het hakblok worden gelegd: Douala (Cameroun), Mazaltan (Mexico), Mombasa (Kenya), Oran (Algerije) en Songhkla (Thailand). Verder komen op de lijst voor het *liaison office* in Koror (Palau) en het *branch office* in Genève (Zwitserland).

In 1994 moeten dan eventueel volgen de ambassade in St. Johns (Antigua en Barbuda), het consulaat-generaal in Kaduna (Nigeria) en het consulaat in Maracaibo (Venezuela).

Tekts: Joel Simonetti
Vertaling: Peter Dicker

Tot 1 maart de tijd

Alleen Congres V.S. kan consulaat nog openhouden

HET CONGRES van de VS heeft tot 1 maart de tijd om te reageren op de aanbeveling van het ministerie van Buitenlandse Zaken om het consulaat-generaal op Curaçao te sluiten. Als het geen bezwaren maakt, mag worden aangenomen dat het voorstel ongeschonden de eindstreep haalt.

Nieuwe informatie over de waarde van de import op de Antillen van goederen uit de VS heeft echter de aandacht getrokken van de wetgevers in Washington DC, aldus Bernard J. Woerz, consul-generaal van de VS voor de Nederlandse Antillen en Aruba. De totale import op de Antillen wordt nu geschat op bijna 700 miljoen dollar. De import op Aruba is niet exact bekend.

Volgens statistieken, samengesteld door econoom Benjamin Gomez-Casseres, beliep de waarde van de uit de VS op de Antillen ingevoerde goederen en diensten in 1991 de somma van 692 miljoen dollar. Eerdere schattingen kwamen niet hoger dan 400 miljoen dollar op jaarbasis. Gomez-Casseres maakte gebruik van gegevens die werden verzameld door het Internationale Monetaire Fonds en door het Amerikaanse ministerie van Handel.

Woerz verklaarde tegenover de Amigoe vorige week dat hij de cijfers van Casseres beschouwt als de meest nauwkeurige die er voorhanden zijn. De eerdere schatting van 400 miljoen noemde hij 'ver van de werkelijkheid'.

Van de naties in het Caribisch gebied waar consulaten en ambassades van de VS zijn gevestigd, meldt Casseres dat alleen Jamaica, de Dominicaanse Republiek en de Bahama's hogere importcijfers halen.

Bovendien zijn de cijfers voor Aruba nog niet eens bii de genoemde 692 miljoen dollar inbegrepen, zodat het belang van het consulaat generaal - in geld uitgedrukt -nog veel groter is.

De nieuwe cijfers vormen geen verrassing voor Paul Comenencia van de Kamer van Koophandel op Curaçao. Comenencia: "De Verenigde Staten hebben een groot handelsoverschot met de Nederlandse Antillen omdat de handel hier zo soepel verloopt. Maar tenzij het Congres in Washington er deze maand voor stemt om het consulaat in Willemstad open te houden, zullen volgens Comenencia bedrijven op de Antillen ervaren dat het moeilijker wordt om zaken te doen met de VS.

Volgens de cijfers van Casseres zijn er op de Antillen meer Amerikaanse bedrijven actief dan in welk ander land in het Caribisch gebied ook. Hij stelt vast dat 136 Amerikaanse en 182 dochterondernemingen kantoor houden op de Antillen.

De Amerikaanse bezittingen op de Antillen vertegenwoordigden in 1991 een waarde van 32 miljard dollar, waarmee de vijf eilanden een tweede plaats bezetten na de Bahama's (cijfers van de Dominicaanse Republiek zijn niet beschikbaar).

Voor visa naar Caracas en Bridgetown

Consul Woerz: "Veel nadelen aan sluiting V.S.-consulaat"

ANTILLIAANSE studenten, reizende zakenlui en Amerikaanse toeristen zullen er zeker onder lijden als het consulaat-generaal van de VS in Willemstad wordt gesloten. Aldus consul Bernard J. Woerz, die het oneens is met dit voornemen van 'zijn' ministerie van Buitenlandse Zaken.

Volgens Woerz is het nog onduidelijk waar de aanvragers van een visum voor de Verenigde Staten straks hun heil moeten zoeken, als het consulaat daadwerkelijk wordt gesloten. Van september '91 tot september '92 waren dat er 8.300.

"Washington zegt daar niet veel over", aldus Woerz. Volgens de consul-generaal wacht het VS-ministerie van Buitenlandse Zaken af of het Congres wellicht besluit het consulaat open te houden. Mocht dat niet het geval zijn, dan pas kunnen richtlijnen worden verwacht aan ingezetenen van de Antillen en Aruba omtrent het aanvragen van visa.

Woerz acht het evenwel waarschijnlijk dat de inwoners van de Benedenwindse Eilanden in dat geval naar de ambassade van de VS in Caracas zullen worden verwezen en de inwoners van de Bovenwindse Eilanden naar het consulaat in Bridgetown op Barbados.

Het consulaat gaf in de periode september '91 tot september '92 ook nog eens 170 paspoorten af. Verder werden regelingen getroffen voor de 24 Amerikanen die afgelopen jaar op de Antillen en Aruba om het leven kwam. Ook werden contacten onderhouden met de ruim twintig Amerikanen die hier een gevangenisstraf uitzitten.

"Wie dit soort taken van ons gaat overnemen", aldus Woerz, "is ook nog onbekend."

Dr. Peter Hoefnagels: Zorgen over de Antillianen ...

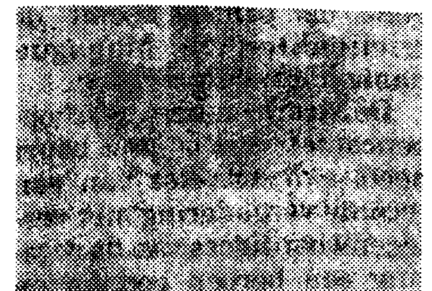
Vervolg van pag.1

voel ik een oud idealisme bij me opkomen".

BEMIDDELAAR

Peter Hoefnagels heeft in Rotterdam een bloeiende praktijk als scheidingsbemiddelaar. Uit deze praktijk kon hij mooie voorbeelden aanhalen in zijn lezing van afgelopen zondag. Waarom willen mensen scheiden? Wat is een huwelijk? Een relatie, een overeenkomst, een instituut? Het huwelijk is een bron van misverstanden en het kan misgaan. Of zoals Judith Herzberg het uitdrukte: "Hoe is dat geworden:/ Van altijd komen slapen,/tot nooit meer willen zien?" Je kunt trouwen bij een ambtenaar van de burgerlijke stand, maar een scheiding gaat via de rechter. En daarbij heeft meestal elke partij een eigen advokaat.

"Het risico dat scheidingsrecht oorlogsrecht wordt, is dan groot. Het gaat mij om vredesrecht. Ik had een boek geschreven: 'Niet trouwen, niet scheiden'. Naar aanleiding daarvan kwamen veel mensen me om advies vragen over echtscheidingszaken. Er kwam een man bij me en ik vroeg hem om de volgende keer ook zijn vrouw mee te brengen. "Dat doet ze nooit", verklaarde hij, maar ze kwam wel. Toen kwam alle informatie waarvoor advokaten drie maanden nodig hebben in twintig minuten op tafel. Bovendien bleek waar men het wel en niet over eens was. En de emoties kwamen boven tafel, zodat er mee gewerkt kon worden. Ik heb vanaf dat moment besloten nooit anders dan met twee mensen tegelijk te werken. Dat is in alle opzichten de beste aanpak. Het is een grote praktijk en hij breidt zich nog steeds uit. Wij constateren waar de overeenkomsten liggen en waar niet. Dan hoeven ze thuis geen ruzie meer te maken. Dat kunnen ze bij mij doen. Er zijn veel relationele conflicten. Als die duidelijk liggen, dan kijken we daarna naar de financiële, de zakelijke kwesties. Dat blijkt dan veel beter te gaan. Tenslotte kunnen we de gesprekken juridisch afsluiten met een echtscheidingovereenkomst. Het verdriet neem je niet weg, maar het verdriet kan gekanaliseerd worden. Langzamerhand weet ik veel van de psychologie van het echtscheidingsproces, hoe het verloopt, de ongelijke fase waarin de partners verkeren. Gezond scheiden, dat is het eigenlijk. Ik heb dat beschreven in mijn boek 'Samen trouwen, samen scheiden'. Scheiden is niet de bedoeling van het huwelijk. De meeste huwelijken eindigen met de dood. Maar er bestaan nu eenmaal uitzichtloze huwelijken. Soms merk je dat tijdens de gesprekken mensen weer naar elkaar komen, soms ook maken ze een andere regeling. Een scheiding via bemiddeling is een maatpak, geen confectie. En zo is mijn oude ideaal om toch een soort doktersparktijk te hebben, waarheid geworden".

Jacobus-jaar in Europees kader geplaatst

Bedevaart naar Santiago in Spanje al eeuwenoud toerisme

SANTIAGO DE COMPOSTELA - Op plechtige wijze is in de Spaanse bedevaartplaats Santiago de Compostela de Heilige deur geopend in de plaatselijke kapitaal. Daarmee begon meteen het Heilig jaar voor Jacobus. Aan deze viering wil men een Europees karakter geven.

Het Jacobus-jaar viert men altijd in een jaar waarin 25 juli op een zondag valt. Dit doet men sinds het begin van de twaalfde eeuw. Het is de eerste keer dat dit Jacobus-jaar wordt gevierd sinds de toetreding van Spanje tot de Europese Gemeenschap en vandaar dat men er een Europees kader aan geeft. Het is ook het eerste jaar van het Europa zonder grenzen. Daarom gaat men ervan uit dat de Europese integratie zich ook doorzet tot in Santiago de Compostela. Naar deze Spaanse stad voert de bekende pelgrimsweg.

Voor de eerste keer werd het Jacobus-jaar gevierd in 1122. In die tijd vierde de verering voor Jacobus hoogtij in Europa. Toen betekende de pelgrimstochten naar Santiago hetzelfde als het huidige toerisme voor Spanje betekent. Toen verzorgde het ziekenhuis in de Jacobusstad dertigduizend maaltijden per jaar voor de pelgrims. Voor die tijden een groot aantal en een belangrijke bron van activiteit en inkomsten.

EERSTE GIDS

De eerste Europese toeristengids, El codigo Calixtino uit het jaar 1130, was geschreven door de Franse Aimery Picaud; het was meteen het meest gelezen boek in de Middeleeuwen. Er staat ook een reis in vermeld naar Santiago. Men zegt, aldus een beschouwing over de bedevaart naar Compostela, dat het bedevaartsoord Santiago de Compostela de belangrijkste bijdrage heeft geleverd aan de reislust indertijd, aanzienlijk meer zelfs dan de Kruistochten waarvan men dit eerst dacht. Door deze reizen kreeg men meer weet van de rest van Europa en begon de eerste communicatie op Europees niveau. Overigens is Franrijk eigenlijk het land van de bedevaarten. Daar heeft men in vroeger jaren het eerste werk van gemaakt. Die pelgrims kwamen uit Ierland, Engeland en Schotland die zich na een langdurige tocht zich verenigden met de Italianen in de Franse stad Arles. Maar zelfs waren er pelgrims uit de Scandinavische landen, uit Estland, Armenië en zelfs uit India. Die pelgrimstochten duurden dan ook wel maanden.

Als men op bedevaart ging had men wel wat geld nodig, hoewel het onderdak meestal gratis werd verleend zoals ook doorgaans het geval was met het eten. De pelgrims kregen trouwens aalmoezen maar op hun beurt moesten zij die ook geven. Zulke bedevaarten waren een bepaalde vorm van boetedoening voor zonden. Een dergelijke boetedoening werd ook wel eens opgelegd. Zo moest een zekere Mabel de Broclade op bedevaart gaan omdat hij zich schuldig had gemaakt aan overspel. Hij moest naar Santiago. Daarmee ontliep hij wel de gangbare straf van geseling.

■ *PANAMASTAD - Duizenden gelovigen namen deel in de Panamese hoofdstad aan de processie ter ere van Johannnes Bosco, de patroon van de jeugd. Het was de grootste kerkelijke demonstratie sinds jaren. Panama worstelt zoals talrijke andere landen met een enorm jeugdprobleem. Mede als gevolg van de sociale problemen zijn er veel jongelui verslaafd aan het gebruik van verdovende middelen. De criminaliteit is er ongekend hoog evenals de werkloosheid.*

(AFP-satellietfoto)

Voorzitter Colombiaanse bisschoppen Rubiano:

Steeds bereid tot bemiddeling verzet

BOGOTA - Eensgezind moet het geweld worden afgewezen, nog daadkrachtiger dan het tot nu toe gebeurde. De guerrilla en de drugshandel moeten ook afgewezen worden. Met bloed en vuur bereikt men namelijk geen vrede. Zo stelde mgr Pedro Rubiano vast als voorzitter van de Colombiaanse bisschoppenconferentie.

Wanneer de gemeenschap en de autoriteiten op één lijn zitten bij het afwijzen van deze drie gesels zal men toch ook de haat en het verlangen naar wraak moeten verbannen bij overheid en in de gemeenschap. Dan wordt het mogelijk dat men van binnen vrede kent en zal er op nationaal vlak ook vrede mogelijk worden.

De guerrilla zou er volgens mgr Rubiano goed aandoen eens precies op papier te zetten wat men wil bereiken en hoe men het wil bereiken. Wat men beoogt zal men via de politiek moeten zien te realiseren. Een gelijke oproep richtte hij tot de drugshandel. De gemeenschap moet zich echter ook verzetten tegen elke vorm van corruptie en geweld. Want ook deze factoren leveren een bijdrage aan het aanwakkeren van het conflict.

DRINGEND BEROEP

Op de guerrilla-coordinatie Simon Bolivar heeft het episcopaat een dringend beroep gedaan om te stoppen met zijn terreurdaden en over te gaan tot de vrijlating van zijn gegijzelden. Gebeurt dit dan zal de kerk als zodanig graag bemiddelen bij het hernemen van de dialoog welke tot vrede moet leiden. Namens de bisschoppen lichtte mgr Rubiana toe dat men zijn voorwaarden stelt aan de bemiddeling. Er moet een echte bereidheid zijn tot vrede en eerlijkheid van de kant van de opstandigen, aldus de bisschop.

De voorzitter van de bisschoppenconferentie legde deze verklaring af bij de officiele presentatie van de universele catechismus zoals die is uitgegeven door het Vaticaan. Wij zijn steeds bereid in dit conflict te bemiddelen, altijd, wanneer beide partijen met meer concrete criteria aan de dialoog willen gaan deelnemen, met de oprechte wil om de vrede na te streven. Want het mag niet zo zijn dat men vandaag het ene zegt en morgen weer het andere beweert. Aldus mgr Rubiano.

Voorzichtige Etchegaray namens paus in Havana:

Internationale gemeenschap kan niet onverschillig zijn t.o.v. Cuba

HAVANA - De Franse kardinaal Etchegaray heeft onlangs namens de paus een orientatiebezoek gebracht aan Cuba. Hij ging zich op de hoogte stellen van de situatie in dit land met het oog op eventuele hulpverlening vanuit de rooms-katholieke kerk. Hij werd op de luchthaven opgevangen door de kerkelijke leiding van Cuba en ook door door José Felipe Carneado die in het Centrale comité met Godsdienstzaken is belast. Hij maakte meteen van de gelegenheid gebruik om duidelijk te maken dat Cuba na aan het hart ligt van paus Johannes Paulus II. Het is zijn liefste wens dat er hulp aan Cuba wordt geboden. Zoals altijd het geval is voelt de katholieke kerk zich nauw verbonden met allen die lijden, ook op Cuba, waar de economische toestand zeer verslechterd is. De paus, aldus de Franse kardinaal wil graag uiting geven aan zijn solidariteit met Cuba en zijn bevolking.

Kardinaal Etchegaray kwam in zijn hoedanigheid van voorzitter van de commissie Cor Unum, welke zich voornamelijk bezighoudt met het verlenen van humanitaire hulp over de hele wereld. Na aankomst legde hij er de nadruk op dat men zijn bezoek moest zien als "een teken van de liefde van de paus voor Cuba en zijn bevolking". De paus wil de banden van solidariteit met Cuba versterken. Vandaar dit bezoek. De Franse kardinaal lichtte toe dat hij bij de Cubaanse autoriteiten om toestemming kwam vragen voor deze pauselijke hulpverlening. Het gaat hierbij om een aanzienlijke hoeveelheid levensmiddelen en geneesmiddelen. Kardinaal Etchegaray had het idee dat Cuba daaraan dringend behoefte heeft. Dit als gevolg van het kappen van de speciale banden welke Rusland onderhield met Cuba. Daardoor bevindt Cuba zich nu in een précaire situatie. Het land zit ook al in de problemen doordat nu al meer dan dertig jaar de Verenigde Staten een handelsembargo opleggen aan Cuba en dit onlangs hebben aangescherpt. Ook in financieel opzicht gebeurt dit.

RELATIES

Het was niet het eerste bezoek van de Franse kardinaal aan Cuba. Hij was daar ook in december 1988. Toen had hij ook een onderhoud met president en partijleider Fidel Castro. In die periode waren de betrekkingen tussen het Vaticaan en Cuba zeer goed. Het zat er toen in dat paus Johannes Paulus II een bezoek zou brengen aan Cuba. Later trad er van de kant van Cuba een duidelijke afkoeling in en ging het voorgenomen pauselijke bezoek niet door.

Ook dit keer had de kardinaal een onderhoud met Fidel Castro. Dit duurde zelfs bijna drie uur. Meteen daarna reed Etchegaray naar de Marti-luchthaven van Havana waar hij een ontmoeting had met de pers. Een afscheidsbezoek aan de Cubaanse bisschoppenconferentie kon als gevolg van het uitlopen van het bezoek aan Fidel Castro niet doorgaan. De ontmoeting met de pers bestond eruit dat de kardinaal een verklaring liet uitdelen en zich beperkte tot de mededeling dat hij geen enkele maar danook geen enkele vraag zou beantwoorden.

ANDERE FUNCTIE

In deze verklaring staat dat de kardinaal als persoonlijke gezant van Johannes Paulus II was gekomen voor de Cubaanse bisschoppen. Daarin staat verder dat hij in zijn functie van Cor Unum-bestuurslid was gekomen om te proberen de humanitaire hulp van de kerk te coördineren. Het bezoek had geen enkel verband, zo werd in kerkelijke kringen vernomen, met de andere functie die de kardinaal bekleedt, namelijk die van directeur van de Pauselijke commissie Justitia et Pax. Deze houdt zich vooral bezig met mensenrechtenkwesties.

Ik heb me op de hoogte kunnen stellen van de immense behoeften welke er leven onder de Cubaanse bevolking, aldus de kardinaal. Voor deze pijnlijke situatie kan niemand onverschillig blijven in de internationale gemeenschap. Daarbij mag men zich ook niet geremd voelen door eventuele obstakels bij het betonen van zijn solidariteit met Cuba. Daarmee doelde de Franse kardinaal kennelijk het Amerikaanse embargo.

HARTELIJK

De katholieke kerk van Cuba hoopt een steeds duidelijker plaats te mogen innemen bij het uitoefenen van zijn eigen dienstverlening aan de armen. Aldus de verklaring.

"Ik houd teveel van Cuba dat ik me begeef in het spel van vraag en antwoord, aldus kardinaal Etchegaray Daarom had hij deze korte verklaring laten opstellen en onthield hij zich van vragen en antwoorden. Blijkbaar wilde hij voorkomen dat met zijn antwoorden de delikate verhouding tussen kerk en staat verslechteren zou. Na de korte bijeenkomst met de pers had hij nog op de luchthaven een kort onderhoud met de Cubaanse ambassadeur bij het Vaticaan Hermes Herrera en met de man die verantwoordelijk is voor de godsdienstige zaken in het Centrale comité van de Cubaanse communistische partij: José Felipe Carneado.

De ontmoeting is heel hartelijk geweest. Er zijn geen akkoorden afgesloten. Ik heb gesproken over kwesties van wederzijds belang, aldus Carneado tot de aanwezige journalisten.

Op de laatste dag van zijn bezoek aan Cuba heeft kardinaal Etchegaray ook een ontmoeting gehad met de Cubaanse minister van Buitenlandse zaken Ricardo Alarcón en met degene die in de raad van ministers verantwoordelijk is voor Economische zaken Carlos Lage, de voorzitter van het staatscomité voor Economische samenwerking Ernesto Meléndez Bachs en vicepresident Carlos Rafael Rodríguez. Carneado wilde niet ingaan op vragen over de onderwerpen welke bij deze besprekingen aan de orde waren gekomen. Het ging om privé-gesprekken legde hij uit en ik was daarbij niet aanwezig. "Maar ik weet wel dat de besprekingen in goede sfeer zijn verlopen. De opstelling was zeer hartelijk en vriendelijk. En ook (weet ik) dat Etchegaray iemand is met wie men gemakkelijk kan dialogeren", aldus de Cubaanse man die belast is met Godsdienstzaken.

Carey: lof voor de kerk

■ *KAAPSTAD - De aartsbisschop van Canterbury George Carey (links) bracht een bezoek aan Zuid-Afrika. De primaat van de Anglicaanse kerk werd ook ontvangen door president Frederik de Klerk. Aartsbisschop Carey prees De Klerk voor zijn inzet bij het afschaffen van de apartheid in Zuid-Afrika.*

Rigoberta Menchu teken van hoop

Bisschop San Salvador vreest terugkeer wetten van oerwoud

SAN SALVADOR - Het panorama van El Salvador blijft in bloed gedrenkt, zo stelde de hulpbisschop Gregorio Rosa Chavez van San Salvador vast. Het moest hem van het hart in zijn zondagse preek dat er nog steeds mensen omkomen door politiek geteint geweld. Zoals laatst een ondernemer in de mediasector en een moeder met haar gezin.

Francisco Parada werd zo om het leven gebracht met kogels te Chirilagua. Hij was actief als ondernemer op radio- en tv-gebied. In San Miguel kwamen een moeder met haar vier kinderen om het leven door een granaat welke door onbekende werd gelanceerd. In beide gevallen doen de eerste aanwijzingen vermoeden dat het niet gaat om een 'gewoon misdrijf', aldus de bisschop tijdens de misviering op zondag. Hij herinnerde aan soortgelijke gebeurtenissen van eerder dit jaar en welke doen denken aan een vooraf beraamd plan om 'de wetten van het oerwoud weer terug te doen keren in het land'. Namens de kerk, eis ik, aldus de bisschop, van de justitiele autoriteiten een ernstig onderzoek naar deze misdaden.

Met liefde en bewondering, zo besloot hij zijn preek, verwelkomde de bisschop de winnares van de Nobelprijs voor de vrede Rigoberta Menchu die onlangs een kort bezoek bracht aan El Salvador. Zij vertegenwoordigt voor ons allen in Midden Amerika 'een teken van lijden en van hoop'. Aldus mgr Rosa Chavez.

Moet einde komen aan 'cultuur van de dood'

Primaat van Nicaragua smeekt president dialoog met verzet

TEGUCIGALPA - Kardinaal Miguel Obando y Bravo heeft president Violeta Barrios de Chamorro gesmeekt een dialoog te beginnen met de gewapende groeperingen die in het noorden van Nicaragua opereren om zo te voorkomen dat er weer meer bloed gaat vloeien en de economie nog meer ten gronde gericht wordt. De recentelijk gerezen problemen moeten op vreedzame wijze worden opgelost, zo meent de primaat van de kerk van Nicaragua.

De Nica-kardinaal deed zijn oproep vanuit de Hondurese hoofdstad waar hij de wijding bijwoonde van de nieuwe aartsbisschop van Tegucigalpa. De ervaring van twee oorlogen heeft ons geleerd dat de dood van een groot aantal jongelui als gevolg van de strijd een ernstige terugslag betekent ook voor de economie en diepe sporen achterlaat in de maatschappij. Kon doña Violeta (de president van Nicaragua, red) maar iets doen voor de bevolking van Nicaragua en kon zij op de eerste plaats maar nieuwe arbeidsplaatsen creëren, want de werkloosheid is een van de ernstigste problemen van Nicaragua, aldus de kardinaal tegenover de pers in Honduras.

Bij een eerdere gelegenheid had de kardinaal in eigen land al een dringende oproep gedaan om een punt te zetten achter de 'cultuur van de dood'. Deze cultuur moet voor eens en altijd begraven worden, zo zei kardinaal Obando y Bravo bij het einde van het provinciale concilie van de katholieke kerk in Managua. Deze cultuur van de dood moet vervangen worden door de vrede welke als fundament heeft de liefde, de waarheid, de rechtvaardigheid en de vrijheid. De sluiting van de kerkelijke bijeenkomst werd gevierd met een mis in de openlucht bij welke gelegenheid de twaalf documenten werden ondertekend welke dit concilie opleverde en waarin de actiepunten staan voor de pastoraal in de komende tijd. Bij die gelegenheid riep de kardinaal de gelovigen op het geweld te beëindigen in de vorm van overvallen, berovingen, fraude, corruptie enz. Volgens de politie neemt de criminaliteit in Managua namelijk met de dag toe.

De Nicaraguaanse bisschoppenconferentie op zijn beurt heeft aan het slot van een recente vergadering met vertegenwoordigers van de regering een beroep gedaan op president Violeta Chamorro om zich aan haar belofte te houden, namelijk om de van het Sandinisme geërfde grondwet te herzien waarbij het leger naar zijn oorspronkelijke plaats van vroeger terugkeert: de kazerne. Ook moet er volgens de bisschoppen een einde komen aan het meeregeren door het Sandinisme.

Dit werd naar buiten gebracht door de voorzitter van de bisschoppenconferentie, mgr José Antonio Vega tegenover de pers. De bisschoppen gaven daarmee uiting aan hun ongerustheid over de huidige situatie in het land. Zij toonden zich voorstanders van het inrichten van een permanente communicatie-commissie. Voor deze commissie heeft de regering al zijn leden aangewezen: de ministers van Buitenlandse zaken en Onderwijs en de onderministers van Presidentiële zaken. Het episcopaat moet nog zijn leden benoemen.

Het was de vierde bijeenkomst van de regering met bepaalde sectoren van de gemeenschap. In dit geval met de katholieke kerk. De bedoeling is zo van gedachten te wisselen met politieke, sociale en economische sectoren.

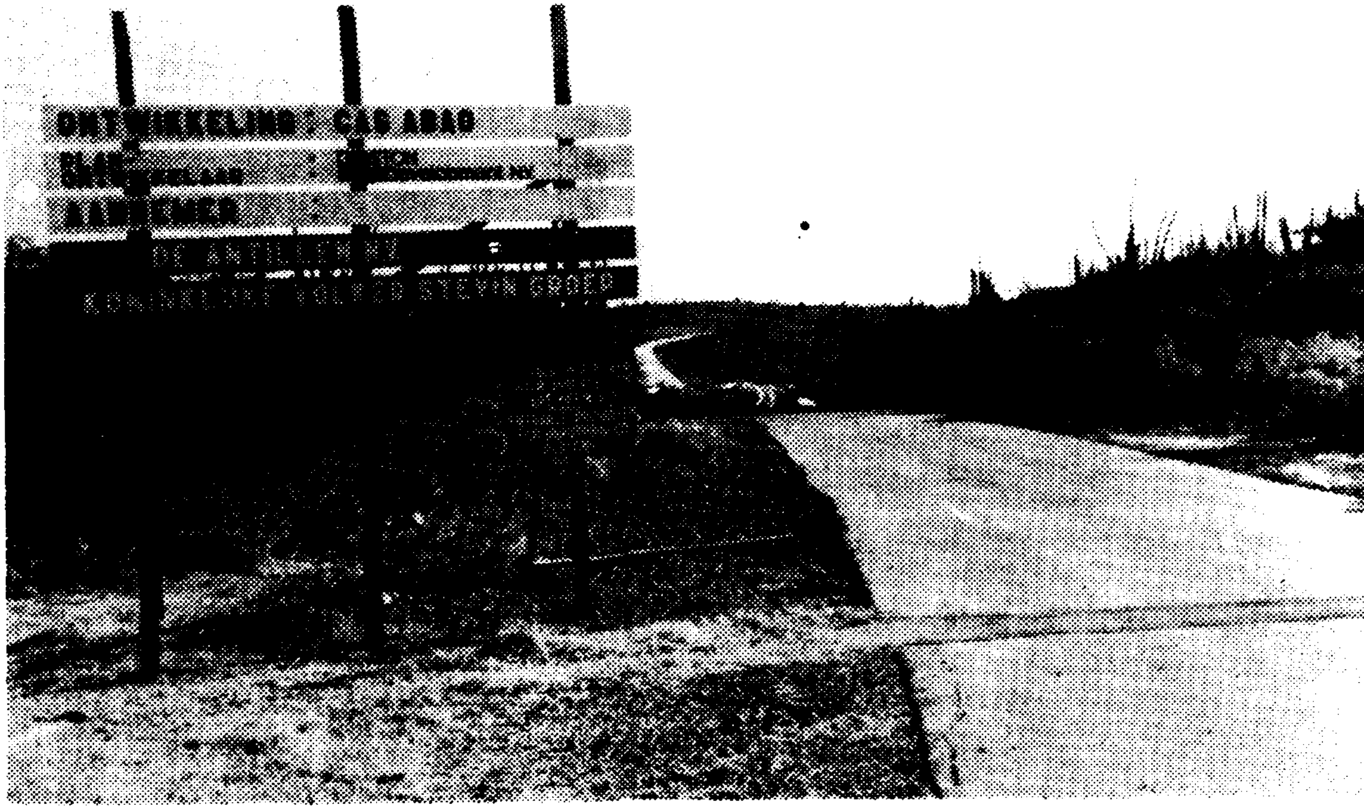
Aannemer na 15 jaar Antilliaans avontuur terug naar Nederland

Van Wijngaarden:

"Je moet je af en toe losmaken, anders ga je aan stress ten onder"

AD VAN WIJNGAARDEN herinnert zich niet meer hoe hij was als kind, behalve dat hij al vroeg belangstelling had voor de wegenbouw. Zijn hele familie zat in de aannemerij. In Kampen, een strenggelovig stadje aan de IJssel. Deze week 'vierde' hij zijn afscheid als directeur van het wegenbouwbedrijf De Antillen nv. Hij gaat terug naar Nederland, naar Brabant om te werken voor Koninklijke Stevin Wegenbouw. Ad van Wijngaarden, een man voor wie 'gastronomie een eerste levensbehoefte is', een gemiddeld belastingbetaler, die incidenteel wel eens door het rode licht rijdt en die terugkeert naar Nederland, met een Curaçaose vriendin.

= door Jacoline Debrot =

Van Wijngaarden over Cas Abou: "Wij zijn geen bankiers".

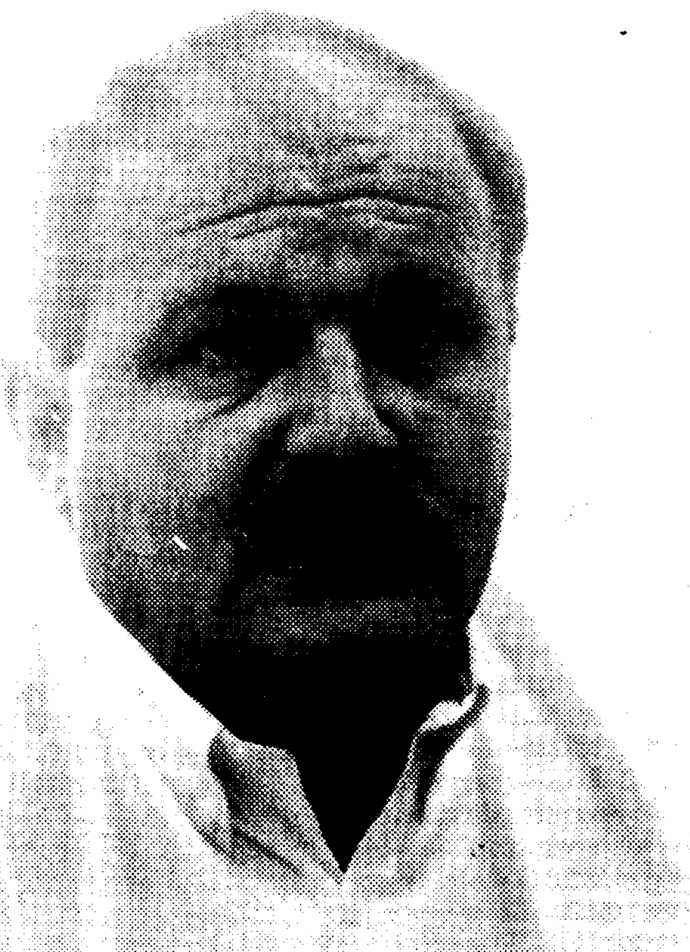
Van Wijngaarden heeft een breed gezicht en een korte hals gesierd door een shawl met kasjmier-motief. Een welvarende buik en ronde wangen. Het kind in hem is al lang geleden gestorven en door hemzelf vergeten. Een man die is wie hij is. Vijftien jaar geleden op zoek naar avontuur in het buitenland, nu op zijn retour naar Nederland.

De huidige Antillen-directeur keek verder dan de grenzen van het familiebedrijf in het IJsselstadje waar je vanaf de toegangsbrug wel zeven kerktorens in de lucht ziet steken. Hij zocht en vond een baan verder weg en hogerop. Op Bonaire. Daar kwam hij in 1978 terecht als projectleider voor Volkers-Stevin bij de dochtermaatschappij Antillen nv. De opdracht luidde om het vliegveld van het Flamingo-eiland te renoveren in tweeëneenhalf jaar tijd.

"Ik moet zeggen dat ik me de eerste drie maanden erg heb moeten aanpassen met mijn Nederlandse instelling in een Antilliaanse maatschappij. Vooral de omgang met mensen is hier heel anders, je hebt te maken met veel verschillende culturen. Je bent hier wat directer betrokken bij het werk zelf. Er wordt meer gevraagd van je controlerende functie."

Na voltooiing van het project verhuisde Van Wijngaarden van Bonaire naar Curaçao. Hij werd bedrijfsleider bij Antillen nv de tweede man onder directeur Pilon, die hij later opvolgde in zijn directeurschap. Als bedrijfsleider trachtte hij de uitvoertechnische kant van de zaak te verbeteren, en ook als directeur had hij zijn invloed. "Met alle respect voor mijn voorganger, als je een directeurschap overneemt, zet je je eigen stempel op een bedrijf. Persoonlijk heb ik een andere koers gevolgd."

Van Wijngaarden stond in 1980 aan het begin van een decennium dat alle goeds heeft opgeleverd voor de wegenbouw. In die jaren werden veel projecten opgezet, rezen de volkswoningen uit de grond en waren er heel wat wegen aan te leggen. Voor het bedrijf betekende dat een belangrijke verhoging van de omzetstijging.

AD VAN WIJNGAARDEN
...meer dan alleen controleren...

Foto Ken Wong

ACHTERSTALLIG

"In vergelijking met de rest van het Caribisch gebied is de infrastructuur op Curaçao altijd in zeer goede staat geweest", herinnert Van Wijngaarden zich van die eerste jaren op Curaçao. "Ik vind wel dat in verhouding tot de economische groei die zich voordoet, sprake is van veel achterstallig onderhoud aan de wegen. Recentelijk is de wegenbelasting verhoogd. Een deel daarvan zou ten goede moeten komen aan het onderhoud van wegen." Vindt hij.

Het is niet waar volgens Van Wijngaarden dat de wegen op Curaçao door het klimaat harder of zachter slijten dan in Nederland. Dat er zo veel gaten in het wegdek zitten heeft daar niets mee te maken. Wel met de slechtere kwaliteit van de steenslag (afkomstig van de Tafelberg), de basis van het asfalt, vertelt Van Wijngaarden: "En dat is waar iets wat je niet beter kunt maken. Dan zou je het moeten invoeren, maar ik denk dat je dat niet moet doen. Het is beter om er gewoon genoegen mee te nemen. Alleen voor bepaalde projecten, zoals wij hebben gedaan met het asfalteren van de Julianabrug, kun je steenslag laten importeren".

Behalve het vliegveld van Bonaire en de asfaltering van de Julianabrug, heeft Antillen nv onder Van Wijngaarden, meegewerkt aan verschillende projecten en verkavelingsplannen. In het rijtje noemt hij de verkaveling van Montaña, Muizenberg, Klein Sint Michiel, Barber, het vliegveld op Curaçao, het rioleringsproject Otrobanda, de renovatie van het Julianaplein en het aanleggen van de breekwaters voor het Seaquarium-strand en dat van Sonesta.

Over de kunstmatig aangelegde stranden zegt hij: "Ze zijn een vooruitgang voor Curaçao. Of het technisch mogelijk is om stranden voor de eeuwigheid aan te leggen? Ik denk van niet. De enige die dat kan doen, is de natuur. Het is een zeer moeilijke zaak om de natuur te helpen. De ervaringen in de waterbouw in dit gebied zijn zo gering, dat het erg moeilijk is om een breekwater aan te leggen, die direct zou voldoen."

Van Wijngaarden, in vervolg op de stranden: "Over de stranden heb ik nooit mijn twijfels gehad, maar ik kan ook niet zeggen dat ik honderd procent vertrouw dat ze blijven liggen. Dat is een kwestie van ervaring opdoen. Als je kijkt naar hoe het eerste strand is aangelegd en het laatste strand, dan geloof ik dat er in die tussentijd verschillende aanpassingen zijn geweest."

OPOFFERING

Van Wijngaarden vindt het de moeite waard om te experimenteren met het aanleggen van stranden, ongeacht de consequenties voor het milieu. "Ik denk dat de projecten voldoende voorbereid zijn. Milieu en vooruitgang vertonen altijd een belangentegenstelling. Ik heb als duiker het mooie stukje onderwaterpark bewonderd, en ik vind zelf dat de stranden inderdaad het onderwatermilieu aantasten, maar ik geloof dat je dat moet opofferen voor een stuk economische groei."

Hij denkt niet dat de aftakelende riffen een probleem zullen zijn voor het toerisme. "Ik dacht dat Curaçao de zaken wel goed aanpakte. Er wordt niet gezegd 'alleen toerisme'. Toerisme zal op Curaçao nooit hoofdzaak worden. Ik geloof dat het eiland veel meer andere inkomsten biedt, in de off shore, met een bedrijf als Lipscomb en de ontwikkeling van de Vrije Zone. Aruba en St Maarten concentreren zich helemaal op het toerisme en dat is toch wat riskant."

Als Van Wijngaarden mocht kiezen wie hij zou willen zijn - koning Beatrix, premier Maria Liberia-Peters of de tovenaar uit het gelijknamige lied van Herman van Veen - om Curaçao te veranderen dan zou hij het liefst staan in de schoenen van Maria Liberia. Een realistische functie, heeft zijn voorkeur.

Waar hij zich dan het allereerst mee zou bezighouden is de financiële herstructurering, "maar ik laat dat toch liever over aan de regerende personen. Wel denk ik dat er meer nodig is dan het doorvoeren van een of twee maatregelen. Eerder een complex van maatregelen."

VOETBAL

Ad van Wijngaarden als burger duikt en hij golft bij de golfclub. Eerder speelde hij voetbal bij Willemstad, hockey bij CHC en speelde hij bridge bij Baranca. Hij heeft geen boot en heel weinig vrije tijd te besteden. "Als je denkt dat ik van acht tot vijf werk dan is dat een vergissing. Werken doe je in dit vak 24 uur per dag en als je geluk hebt slaap je daar nog wat van."

Toch zijn er momenten dat Van Wijngaarden zijn werk en zijn bedrijf helemaal vergeet. Het ontspanningsleven van Curaçao bevalt hem zeer. Elk jaar bij voorbeeld heeft De Antillen nv een eigen trailer langs de kant van de weg in de Breedestraat staan met carnaval. En Ad van Wijngaarden is daar zeker te vinden. "Je moet je af en toe losmaken van je werk anders ga je aan stress ten onder", vindt de baas van het wegenbouwbedrijf. Hij is inmiddels zo ingegroeid in de Antilliaanse cultuur dat hij zeer waarschijnlijk 'hossend en springend' langs de kant van de weg zal staan.

Hoe Antilliaans hij in vijftien jaar tijd is geworden geeft hij in het kort weer: af en toe danst hij (een merengue), hij is een gemiddeld burger in het betalen van zijn belasting en rijdt incidenteel door het rode licht. Een barbecue? "heerlijk", zegt hij van achter een triomfantelijke buik."Gastronomie is voor mij een eerste levensbehoefte."

Een ding doet hij niet: cups op straat gooien, "ik denk dat dat een stukje van mijn Nederlandse opvoeding is."

POLITIEKE WEGEN

Tijdens verkiezingscampagnes worden - zo beweert men - vaak politieke wegen aangelegd. Van Wijngaarden als insider kan geen enkel geval noemen. "De Dienst Openbare Werken bepaalt welke wegen eerst aan beurt komen voor renovatie, afhankelijk van de kwaliteit van de weg."

De Weg naar Westpunt, vindt Van Wijngaarden, moet hoge prioriteit krijgen, want die weg is slecht. "Dat daar weinig aan gebeurt zit hem vast op de voorbereiding en financiering." Overigens denkt hij niet dat er een verband is tussen de slechte weg en het aantal verkeersongelukken dat er plaatsvindt: "Dat lijkt me meer afhankelijk van het rijgedrag."

Behalve met het aanleggen van wegen, heeft Antillen nv zich een tijd lang gericht op de bouw. "In 1988 hebben we een bouwpoot opgericht, maar die wordt nu opgedoekt. Vanwege onder meer de te gerin-ge aanwezigheid van vrije vaklieden. Die zijn allemaal werkzaam bij de al gevestigde bouwbedrijven."

"Daarmee zeg ik niet dat er geen ruimte is voor een nieuw bedrijf, want dat hangt af van je aanpak. Ik hou er niet van als iemand anders een veer moet laten. Natuurlijk, ik ben zakenman, maar ik zeg altijd leven en laten leven...Toch ben ik geen mietje hoor."

CAS ABAO

Dat is wel gebleken, toen hij enkele jaren geleden in de publiciteit kwam wegens de betrokkenheid van Antillen nv bij het ontwikkelingsproject Cas Abao. 'Wij zijn geen bankiers' stelde Van Wijngaarden ferm in een Amigoe-artikel in 1990 na een rechtszaak tegen Doston Development, de ontwikkelaars van Cas Abao. De Antillen legde voor ruim drie miljoen wegen aan op het te verkavelen terrein en raakte in de financiële perikelen van Doston verstrikt toen er een afbetalingsafspraak werd gemaakt. Doston zou zijn schulden aflossen met de opbrengsten uit de kavelverkoop. Hetgeen niet gebeurde, wegens de slechte verkoop van de stukken terrein. De zaak werd uiteindelijk voor de rechter gebracht.

'Hmmm', reageert Van Wijngaarden schouderophalend als hem nog eens de veelbelovende plaatjes van het sprookjesproject worden voorgehouden. Hij blikt nog eens schuins naar de papieren en zegt: "In het beginstadium dacht ik dat dat een zeer goed project zou worden, maar door de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan, denken wij er met minder plezier aan terug."

Hij vervolgt: "Wat er fout is gegaan met dat project", weet ik niet want ik ben geen projectontwikkelaar."

Een zere plek. Veel woorden wil hij er niet aan vuilmaken.

Van Wijngaarden, hoewel geen projectontwikkelaar, heeft als aannemer toch zijn visie over verschillende plannen. In principe is hij voor ontwikkeling van toeristische projecten, maar sommige vindt hij te groots aangepakt.

Club Seru Coral noemt hij 'een goeie gok'. "Dat is inmiddels wel bewezen."

Als de naam Sonesta valt gaat hij rechtop zitten, wacht even en zegt diplomatiek: "Dat is een groot project dat het aanzien van Curaçao zal vergroten...met risico's."

Nogmaals Cas Abao. "Het is een mooie plek", houdt Van Wijngaarden vol. Het kan een zeer goed project zijn, wanneer men het kleinschalig aanpakt.

Blauwbaai vindt de Antillen-directeur te grootschalig. En het Seaquarium 'een aanwinst' (daar hebben wij aan de basis gestaan').

Over de ontwikkeling van Centraal Curaçao (Grote Berg) zeg hij: "een mooi plan, maar niet de ideale ligging."

En Jeremi tot slot vindt hij zeer goed te ontwikkelen. "De hele zuidkust is een prachtig stuk trouwens. Van het oosten af helemaal naar Banda'bao. Indien men rekening houdt met het algemeen belang."

Het resultaat van alle geplande projecten en de toekomstige wegen die zijn bedrijf Antillen nv zal aanleggen, zal Van Wijngaarden nog wel eens zien. Hij vertrekt naar Nederland, maar zal geregeld terugkomen voor een vakantie op Curaçao. "Ik kan nu nog niet zeggen of ik terugkom als penshonado. Voorlopig ben ik nog bezig met carrièreplanning", zegt de man die nog ongeveer vijftien jaar heeft te gaan."

Van Wijngaarden zal zich weer helemaal inburgeren in Nederland, voor de volle honderd procent. Niet half met zijn gedachten in Nederland en met heimwee naar de Antillen. "Ik zal met twee benen in Nederland staan en als ik hier op vakantie kom, sta ik hier met beide benen op de grond."

Mr. Mike Eman over O.M. ...vervolg van pag. 3

frontaal tegen de bestaande politieke cultuur in proberen te gaan".

Eman constateert dat als het fout gaat, het ook goed fout gaat. Dat concludeert hij uit de serie van achtereenvolgende botsingen tussen het OM en de minister van Justitie op Aruba. Eman: "Moeten wij de gebeurtenissen op Aruba maar gewoon afschrijven op de rekening van een bemoeizuchtige en onverantwoordelijke minister van Justitie?"

Hij vindt wel dat de minister van Aruba, naast alle narigheid, een grote dienst heeft bewezen. Nu is immers duidelijk komen vast te staan dat de waarborgen in het Arubaanse systeem, niet opgewassen zijn tegen een realistisch gebleken gevaar van misbruik van macht en bevoegdheid door de minister ten aanzien van het OM. Ook is gebleken dat er veel zwakke schakels zijn tussen het OM en de minister van Justitie.

Eman: "Kortom, de minister heeft ons met zijn handelingen uit een droom wakker geschud. Hier op Aruba, waar al dagelijks en wijdverspreid wordt gesproken en geschreven over een 'democratie in gevaar', denken wij onveranderlijk verder te kunnen met eeuwenoude en niet functionerende waarborgen en controlestelsels".

"De kans dat een minister in de toekomst weer zijn aanwijzingsbevoegdheid zal misbruiken is volgens Eman groot. Specifieke verschijnselen, die een gevolg zijn van de kleinschaligheid en een serie zwakke schakels binnen de verhouding tussen het OM en de minister, werken dat in de hand. Reden waarom tevens geconcludeerd is dat de gesignaleerde zwakke schakels in die verhouding binnen de kortste tijd verwijderd moeten worden en dat de positie van het OM op Aruba nieuwe (wettelijke) voorzieningen vereist".

De verhouding OM-minister is uit zijn evenwicht geslagen. Voor het publiek is het OM niet meer het magistratelijk apparaat dat met een veilige afstand van partijpolitieke beïnvloeding de aan haar constitutioneel toegedeelde taak van de handhaving van wettelijke regelingen en het vervolgen van strafbare feiten uitoefent.

Rationele discussie en analyse, en het niet zwijgen hierover, kan volgens Eman een aanzet geven tot een herstel van het delicate evenwicht dat moet bestaan binnen de verhouding OM-minister. Slechts door een herstel in dat evenwicht kan het OM het maatschappelijk vertrouwen herwinnen dat een *conditio sine qua non* is voor het op rechtsstatelijke wijze kunnen uitoefenen van haar ingrijpende taak.

Sean Connery en Barbara Carrera voor de poster van Never say never again, de Bond-film die in 1983 in première ging. Voor het eerst na Diamonds are forever in 1971 speelt Connery weer James Bond.

George Lazenby, die een keer 007 speelde in On her Majesties secret service met aan zijn zijde Diana Rigg. Foto: AP

Roger Moore, de derde James Bond, samen met Maud Adams die in Octopussy zijn tegenspeelster was. Zij had ook al een rol in The man with the Golden Gun. Foto: AP

Timothy Dalton, de laatste Bond-speler, in The Living Daylights met zijn tegenspeelster Maryam d'Abo. Foto: AP

Geen eeuwig leven voor 007

Dertig jaar na Dr. No kan James Bond met pensioen

= door Max Steenberghe. De Gelderlander =

HET IS GEEN gewoon jubileum. Het is dubbel feest voor James Bond. Niet alleen kwam zijn eerste film dertig jaar geleden uit, maar dat betekent ook dat hij er nu met pensioen kan. Zijn schepper Ian Fleming omschreef de Engelse spion immers als 'rond de 35'. Tel daar de dertig jaar van zijn bestaan bij en *good old James* moet onlangs 65 zijn gewoorden. Tijd voor het horloge-met-inscruptie, misschien een rolstoel-met-klapperpistooltjes om het af te leren, maar in ieder geval: rust.

Het grapje is hard op weg bewaarheid te worden. De dagen van Bond lijken geteld. Terwijl de laatste film *License to Kill* al jaren bij de videotheek ligt, is er nog steeds geen nieuwe Bond in produktie gezet. Erger nog: er is geen Bond. Na Connery en Moore haakte ook opvolger Timothy Dalton af. Als nieuwe 007 wordt Mel Gibson genoemd. Maar deze brak zojuist alle records met het derde deel van de *Lethal Weapon*-serie, die op zich al een nieuwe Bond-cyclus wordt genoemd.

Nee, de dagen van de *Commander* zijn geteld. *Miss Moneypenny* zal de hoed niet meer feilloos naar de kapstok zien zeilen. Dat bleek al uit zijn laatste avonturen. Verpersoonlijkt door Timothy Dalton herwon Bond de mannelijkheid die Roger Moore verspeelde. Maar hij was niet de oude; in *The Living Daylights* spaarde hij het leven van een Russische spionne, verlaagde zich tot het meevechten in een ordinaire oorlog. In *License to Kill* loopt hij zelfs weg uit dienst. Leuke avonturen, daar niet van, maar niet des Bonds.

En dáár wringt de schoen. De dagen van Bond zijn geteld, omdat de tijd van Bond voorbij is. Bond hoort in het verleden. De *sixties*, dáár begon zijn glorie. Sociologen beweren dat Bond en de Beatles de twee belangrijkste rolmodellen van die jaren leverden. Bonds houding tegenover gezag (en politici) heeft zeker zo hard aan de fundamenten van de macht gewrikt als nozems met hun revolutionair gedrag. Bond was een held. Onverstoorbaar, ongenaakbaar. Met een aangeboren gevoel voor stijl en elegantie, en een onderhuidse sensualiteit. Nonchalance uit overmacht: geen situatie waar Bond niet de macht had of kreeg. Sterker: zijn macht was gelijk aan die van God: de 00-machtiging der geheime dienst gaf hem het recht om te doden.

Om nog maar te zwijgen over de vrouwen. Ze lieten zich spontaan uit hun weinige lingerie glijden, terwijl Bond een volgende handgemaakte filtersigaret aanknipte met zijn Dunhill-aansteker, een wodka-martini binnen handbereik *Shaken, not stirred*.

Dat beeld maakte hem tot superheld van zeker twee generaties, maar hetzelfde beeld is nu in de jaren negentig niet meer geloofwaardig te maken. James Bond past niet in een tijd van *safe*-sex of een bevriend Rusland. Woeste achtervolgingen in ronkende bolides kunnen niet in een tijd dat de huisvaders katalysatortjes onder hun Kadetjes willen. Bond bij een condoomautomaat? Bond die na twee borrels de Lotus-sleuteltjes aan mevrouw Bond geeft? Bond op de bres voor het Braziliaanse regenwoud. Nee.

VREEMD MANNETJE

En zo komt er waarschijnlijk dan toch een einde aan een dertig jaar durende traditie. Er staan vele records op naam van de Bondfilms. Erkenning hoort daar niet bij. Oscars hebben ze nooit gewonnen. "Er zijn maar een stuk of honderd mensen ter wereld die niet van Bond houden. En ze allemaal filmrecensent", lachte Moore ooit.

De eerste Bondboeken waren pocketjes, door Ian Fleming vlot neergepend. Pas na een aantal verhalen kreeg Bond meer diepte, en zou hij zelfs het leven van Fleming gaan bepalen. Maar voorlopig was Bond een vreemd mannetje. In de jaren vijftig kwamen helden uit het Wilde Westen, zo dicteerde Hollywood. Een tweede categorie waren de oorlogshelden. Maar spionnen? Nee, dat waren geen helden, enkel lafaards in lange jassen.

Na een moeilijke jeugd, waarin hij bijna al in het tehuis voor overbodige geheim agenten terecht was gekomen, keerde het tij net op tijd.

JOHN F. KENNEDY

De wereld wilde weer eens wat an'ers en Bond voorzag in die wens. Een held die zoop, rookte, scheurde, erop los moordde, met elke griet de koffer indook, opeens mocht het weer. Bond kreeg een cult-status, werd omhoog gepraat door verstokte fans.

Iets wat een aardverschuivend effect kreeg toen duidelijk werd dat een van die fans John F. Kennedy was, bijgestaan door zijn CIA-baas Allen Dulles. Later zou blijken dat zelfs Lee Harvey Oswald de Bond-collectie in zijn boekenkastje had, zoals ook KGB-baas Sacharov bekende álle Bondfilms te bezitten.

Naarmate de populariteit van de boeken steeg, kwam ook een eerste film ter sprake. Voor die eerste, *Dr. No*, was één miljoen dollar beschikbaar. Regisseur Terence Hill had een oogje op twee bekende tv-spionnen: Patrick McGoohan die furore maakte als Danger Man en Simon Templar alis de Saint, gespeeld door Roger Moore. Hill had het nieuws ook laten vallen op zijn vorige set, waar de Schotse acteur Sean Connery rondliep. Connery dwong een auditie af en eiste de rol op, met zijn vuisten op tafel beukend. Hij kreeg hem.

De film werd in luttele weken opgenomen, maar niet bijster enthousiast ontvangen. Het verhaal over de Japanse atoomgeleerde sloeg vreemd genoeg wel aan in Frankrijk. En aangezien dat meteen het eerste (en ook laatste) Britse succes in dat land was, werden er meteen plannen gemaakt voor de volgende, *From Russia with love*. Die werd anderhalf jaar later aanzienlijk beter onthaald. Maar drie maal is scheepsrecht: vanaf *Goldfinger* (1964) was James Bond onverslaanbaar, zoals een jaar later al zou blijken met de beste uit de reeks: *Thunderball*.

TRADITIES

Engelsen houden van tradities, en Bond hield zich daar aan. De herkenbaarheid was belangrijker dan de scripts (zelfs de hoofdrol bleek immers inwisselbaar). Eerste vereiste voor een Bondfilm was dat aan alle verwachtingen werd voldaan, de formule elke keer in zijn geheel werd ingevuld.

Er zijn vele Bondtradities, met als belangrijkste Het Meisje, De Auto en Het Voorfilmpje. De positie van Het Meisje is veelal liggend: in elk verhaal komt Bond onwerelds schone dames tegen die — zo weten Bond en het publiek wel, maar zij nog niet — onvermijdelijk tussen zijn lakens zullen eindigen. De traditie werd op gang gezet door Ursula Andress, wie adembenemende opkomst uit de branding regelmatig is vergeleken met Botticelli's Venus. De bikini's zouden kleiner worden, de borsten groter en *the Bond-girls* een begrip.

Een hoofdrol is er telkenmale ook voor De Auto. In *Goldfinger* komt voor het eerst de Aston Martin DB5 om de hoek. Roger Moore zal hem *The Spy who loved me* inruilen voor een (onderwater)Lotus, hobbelt zelfs even rond in een Eendje, maar in *The Living Daylights* scheurt Dalton toch weer in een Aston Martin.

De auto met allerlei dodelijke grapjes is een verlengde van een ander Bondtraditie: *gadgets*, de dodelijke dingetjes van de altijd geirriteerde Q. Pistoolpennen, exploderende schoenen, magnetische horloges, TNT-tandpasta, Q wist zelf een vliegtuigje in twee Samsonite-koffers te vouwen.

NAAKT

Een traditie die in de tweede Bond werd geboren, is die van het voorfilmpje, een inleidend avontuur. Gevolgd door de volgende tradities: de titelsong door een beroemdheid (Shirley Bassey startte haar carrière met *Goldfinger*, zelfs McCartney schreef een Bondliedjes: *Live and Let die*) en de silhouetten. Terwijl de titelrol over het doek loopt, dansen naakte meisjes bevallig rond. In 1962 was bloot een onverbreekbaar taboe in de film. Maar hiet werden zonder enige schaamte poedelnaakte vrouwenlichamen getoond. Onherkenbaar, en profil in het schemerduister.

Het naakt, en ook de onbekommerdheid waarmee Bond vrouwen najoeg, waren waarschijnlijk ook de belangrijkste atteacties van Bond. Voor mannen was hij de superheld, voor vrouwen een lustobject. Seksistisch? Zeker! Maar erger was het lot der mannen, want voor hen was er — naast Bond en Boef —geen plaats. Dommekrachten, kanonnenvoer dat zich door goed of kwaad willoos massaal over de kling laat jagen.

De dubbelzinnigheid van Bond ging verloren door slechte vertalingen. Maar vooral in de eerste Bonds kon hij onverbloemd tekeer gaan. Als Bond wordt betrapt bij een vrijpartij zegt hij 'de Britse eer omhoog te houden', als men Bonds partner aan de telefoon vraagt, antwoordt James dat ze 'net komt'.

BLIKJE BOEVEN

Vanaf *Goldfinger* betekende Bond kassa. Zes jaar lang was hij officieel de populairste filmheld: zelfs in jaren dat hij geen nieuw avontuur beleefde. Die avonturen werden steeds spectaculairder. Was een van de hoogtepunten in *Goldfinger* het kraken van één enkele auto in een metaalpers, al gauw werd in overtreffende trappen gewerkt. Spektakel spatte van het doek in *Thunderball*, waar een echte Vulcan-bommenwerper in de golven verdwijnt en op het einde een vleugelboot zich afsplitst van een machtig cruiseship. In de daaropvolgende *You only live Twice* wordt een achtervolgende auto van de weg geplukt door een helikopter met een supermagneet, die het blikje boeven even later in de Pacific dropt (niet dat Bond ze niet aankon, maar het meisje zat achter het stuur. Vandaar.....).

Het zou een tijdelijke einde voor de Connery-Bond betekenen. Sean zat in een impasse: als Bond was hij zo beroemd dat hij geen enkele andere rol kon of mocht spelen. Hij gooide de kont tegen de krib waarop eerst *Casino Royale* uitkwam als satire met maar liefst vier Bonds (onder wie Peter Sellers en Woody Allen), gevolgd door een serieuze poging met George Lazenby en Diana Rigg als meisje in *On her Majesties secret service*.

Maar dat werd niet gepikt. Er was maar één Bond: Connery. En Bond kwam terug, vier jaar na *You only live Twice* in *Diamonds are Forever*. Connery streek een recordbrekend salaris op van anderhalf miljoen dollar. En hij bleek elke cent waard: *Diamonds are Forever* brak alle bezoekersrecords. Een deel was opgenomen in Amsterdam. Pijnlijk voor Nederlandse fans, want schaapachtig lachend mompelt Connery 'Bitte' als hij een deur openhoudt. Om in de lift te vregen 'Wie is uw verdieping?' Maar als hij later binnen een minuut zeven politiewagen *total loss* rijdt (weer een record) is dat snel vergeten.

KRODILLEN

Desondanks keerde Sean opnieuw Bond de rug toe. In het diepste geheim waren er audities voor honderden nieuwe Bonds, maar uiteindelijk greep producent Broccoli terug op zijn allereerste keus: Roger Moore. Met veel bombarie verscheen in 1973 *Live and let Die*. Moore stelde niet teleur. In de traditionele achtervolging rijdt hij de bovenverdieping van een dubbeldeksbus af, en hij redt het vege lijf uit een krodillevijver door met een hinkstapsprong over de reptielenruggen te lopen.

Maar uiteindelijk zet het verval in. De films worden steeds duurder, spectaculairder, maar ook ongeloofwaardiger. De vergrijzende Moore persifleert zichzelf als bloedmooie meiden zich in bevende armen vlijen. Kunst- en vliegwerk houdt de serie aan de gang: voor de *Spy who loved me* wordt een onderwater-Lotus gebouwd, en als *Star Wars* een nieuwe rage wordt, kiest ook Bond de ruimte in *Moonraker*. Maar als Bond tijdens een skijacht ontkomt door een verborgen parachute open te trekken die zich ontvouwt als de *Union Jack*, is de zelfspot te groot.

De verhalen hebben niks meer met de boeken te maken. *Octopussy* uit '83 is de titel van een kort Fleming-verhaal. Maar in het script zijn vijf verhalen aan elkaar gekoppeld. Connery gebruikt die zwakheid door gelijktijdig zelf *Never say never again* uit te brengen, later toegevend dat het pesterij tegen Broccoli was.

Moore houdt het na *A view to a kill* met Grace Jones voor gezien.

Twee Bondfilms zijn sindsdien verschenen met de Brit Timothy Dalton in de titelrol. Dalton baseerde zijn 007 op de boeken. Hard en meedogenloos. Opeens vallen er weer doden, begaan boeven weerzinwekkende wreedheden, waarna de Dalton-Bond ze zonder omhaal vinnig over de kling jaagt.

De leeuw van Sittard

Vervolg van pag. 4

daarbij viel zijn aandacht op de preek-stoel. 'Daar straks had daar toch een mens gestaan?', hoorde je de leeuw bijna denken. 'Even kijken of hij daar nog staat'. Behoedzaam beklom de leeuw de treden van de trap naar de preekstoel en bereikte de lege kuip. 'Hé, die man is er niet meer. Hoe kan dat?', dacht de leeuw verder. 'Even kijken waar hij gebleven is'. De leeuw sloeg de voorpoten over de rand van de kuip en begon aandachtig de kerk af te zoeken naar de man in die typische kleedij die hem zo appetijtelijk toe leek.

Zo, rustig rond-spiedend door de kerk van af de preekstoel, troffen de inmiddels gewaarschuwde dompteurs van het circus de leeuw van Sarasani aan. De dompteurs hadden een draagbare kooi meegebracht die zij vóór het priesterkoor opstelden en zij legden er een mals hapje als lokaas in. Met wat milde porren en vriendelijke bevelen brachten de dompteurs de zo vervaarlijk lijkende leeuw van Sittard met een zoet lijntje in de kooi. Het leek een fluitje van een cent, zo gemakkelijk ging het allemaal.

Toen het klikken van het slot van de kooi nadrukkelijk door de muisstille kerk klonk, trok er een zucht van opluchting door de toeschouwers boven op het zangkoor. "Zij hebben 'm", klonk het opgewonden uit aller mond. Van pure blijdschap trok de organist alle registers van het orgel open en zette in tromf het 'Wilhelmus van Nassaue' in; een andere melodie schoot hem niet zo gauw te binnen.

"Ze hebben 'm", klonk het eveneens opgelucht vóór, in het kerk-portaal en de koster wist niet anders te doen dan de kerk-klokken luid te doen galmen.

"Ze hebben 'm", ging het van mond tot mond door de menigte op het kerk-plein en de boodschap bereikte in een mum van tijd de groegen aan de overkant. Alle kerels en hun vrienden kwamen opgewonden naar buiten en lieten hun bier en genever op de verlaten tap-kast in stilte verschralen.

"Ze hebben 'm", trok als een vreugdevolle mare door de straten van Sittard en bereikte ook het huis van de inmiddels opgekallefaterde burgemeester. De burgemeester maakte zich terstond op om zijn waardige, doch helaas zo smadelijk onderbroken, kerk-gang nog eens dunnetjes over te doen. Per slot horen burgemeesters altijd hun plaats in het midden van de gebeurtenissen van hun stad in te nemen.

"Ze hebben 'm", klonk het ook op het plein vóór de school van meester Gommers, waar de favoriete harmonie: D'r Op en d'r Naast' ijverig oefende voor het volgende concours.

OPTOCHT

De stad Sittard zou zich zelve niet zijn wanneer zij uit zo'n gouden gelegenheid tot het houden van een optocht geen munt zou slaan. Als geleid door een onzichtbare hand en even spontaan als de komst van het jonge groen in het voorjaar, vormde zich vóór de kerk een optocht. Voorop ging de burgemeester samen met het bestuur van de harmonie. Dan kwam de harmonie zelf. Daarachter de leeuw in de kooi, met twee palen gedragen op de schouders van acht in livrei gestoken circus-knechts. Daar weer achter de kerkmeesters en het zangkoor. De stoet werd gesloten door een uitbundige menigte jongens en meisjes die de carnavals deunen van het vorige jaar uit volle borst uitzongen. Zo keerde de verdwaalde Koning Nobel terug naar zijn eigen Rijk.

De pastoor liep niet mee in de optocht. Vanaf de trappen vóór de kerk sloeg hij de voorbereidingen tot de optocht glimlachend gade. Toen de optocht over het plein en door de hoofdstraat naar het marktplein verdween, bleef mijnheer pastoor alleen op het nu stille kerkplein achter en overwoog tot welke wonderlijke samenlopen van omstandigheden het kan komen voor wie God's onnaspeurlijke wegen tracht te volgen.

Groenteburger bestaat wel, maar niet hier

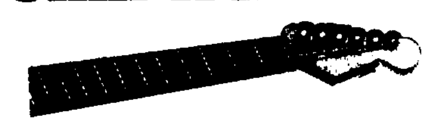
■ McDonald's heeft er een nieuw broodje bij: de groenteburger. Kost vier gulden en drie kwartjes. Op Curaçao niet te koop. In Nederland wel. Daar zit McDonald's met zijn groene salades en nu dus ook de groenteburger meer op de gezondheidstoer die in Europa beter aanslaat dan in het Caribisch gebied waar we toch wel meer van veel, vet en ongezond houden.

De groenteburger is een vers getoast sesambroodje met ertussen gestopt een groenteschijf van worteltjes, doperwtjes, aardappelen, maïs, uien en kruiden. Daar gaat overheen een kaasroomsaus, bieslook en een schijfje augurk.

De Nederlandse Vegetariërsbond kan dus sinds kort ook lunchen bij Ronald McDonald.

Wanneer de groenteburger op Curaçao komt? Voorlopig niet, zegt men op het Wilemstadse hoofdkantoor. De lokale McDonald's richt zich op Amerika en niet op de Europese stijl van McDonald's.

Oudjes doen het nog best Jimi Hendrix

■ Is er leven na de dood? In muziekland zeggen ze van wel. Ooit gehoord van Jimi Hendrix (dus niet Jimmy)? Vraag maar aan je pa, die kent hem misschien nog uit z'n studententijd in Amerika of Nederland. De man is al 22 jaar dood en nog steeds doen zijn muziek en zijn bankrekening het goed. Alleen al in Amerika worden er jaarlijks minstens drie miljoen albums van deze te vroeg gestorven super-gitarist uit de late jaren zestig verkocht. Hendrix zal volgende maand posthuum een Grammy Award krijgen wegens 'zijn levenslange prestatie'.

Zeepbellen, wind, water en zon op compact disc

Bibi Provence en James Kastner maken van Watersense poëtisch experiment

- door Joël Labadie -

Bibi Provence is terug van even weggeweest. Met een breekbaar mooie en tegelijk voor Antilliaanse maatstaven eigenaardige cd in de reiskoffer. Een cadeautje voor wie ongewone muziek aandurft. Watersense. Een New Age-achtig experiment samen met het Amerikaanse brein James Kastner in de Red Bulletstudio in Nederland tot perfectie gemixed. Het begon met Arabische toonladders, zegt Bibi. Dat is wel wat anders dan waar zij zich mee bezig hield in haar voorgeschiedenis bij de Happy Peanuts. Luister en huiver.

De jonge Curaçaose zangeres kwam eerder deze maand in een recordtijd terug naar de Benedenwinden. Donderdag 4 belde Kastner naar Nederland 'kom' en zondag 7 was ze al op het eiland. Maandag deed ze haar eerste interview. Sinds augustus zaten beiden in Nederland in de opnamestudio. Maanden werkte Bibi en Kastner aan de twaalf nummers die de cd hebben gehaald. Het belletje vanuit Bonaire betekende dat de presentatie van Watersense begonnen was op de Antillen: airplay en een paar radio-interviewtjes. Sein voor Bibi om meteen ook maar te verhuizen, want Nederland was het toch niet helemaal. De Curaçaose die drie jaar studeerde aan het Berklee College of Music in Boston, probeerde sinds zomer vorig jaar in Nederland een bestaan op te bouwen in de muziek, maar Nederland is enerzijds overladen met mensen die hetzelfde als Bibi willen en anderzijds wil elke producer gebruik maken van een studio-zangeres mits het niets kost. Bibi na zes maanden Nederland: "Echt ongelooflijk hoe moeilijk zangers in Nederland aan de bak komen. Zoeken ze in een advertentie iemand voor *background vocals*. Vraag je: wat betaalt het. Zeggen ze echt: niets. Dan denk je toch ook dááááág. Ik heb gewerkt als secretaresse, *waitress*, broodjesverkoopster, schoonmaakster en garderobe-meisje om in leven te blijven, want ik vertikte het een uitkering aan te vragen. Op Curaçao ligt werk op mij te wachten. Dat betekent niet alleen zingen, maar ook en vooral jingles maken. Ik arrangeer, componeer en speel keyboard. Ik heb veel te doen en kan er hier *wel* van leven."

Provence nam in augustus afscheid als merengue-zangeres van Happy Peanuts en vertrok naar Nederland voor het project Watersense. Naast haar interesse in de Antilliaanse en Caribische muziek was er altijd haar voorliefde voor de jazz, funk en de rhythm and blues. Zij leverde in 1986 haar eerste proeve van bekwaamheid: een aardige, deels jazzy-soul-achtige lp onder de titel *This Time*. Bibi heeft intussen bewezen tot meer en nog betere prestaties in staat te zijn.

Dik anderhalf jaar geleden was ze onder meer betrokken bij *Ecstasy*, een hitje van het Curaçaose arrangement/mixage-duo Production Masters. In de afgelopen tijd werkte zij met de Antilliaanse Nico Huyskens samen in het duet *Without You* dat te horen is op de gelegenheids-cd *Music from Curaçao* en zij tekende voor *Nada* op de vorig jaar uitgebrachte cd *Laman* van de groep Serenada.

NEW AGE

En nu dus dat merkwaardige Watersense. Dat verhaal start met James Kastner die als ex-gitarist van de Miami-groep The Church zich terugtrok op Bonaire om zich daar als vier-sterren-duiker met de onderwatersport bezig te houden. Zo'n beetje Neerlands bekendste platenproducer, Willem van Kooten alias Joost den Draayer, kwam hem op het flamingo-eiland tegen, hoorde zijn afwijkende muziekstijl en bood hem een contract aan. Kastner miste een zangeres en belandde via via bij de hem onbekende Bibi Provence. Het begon met de vraag of zij Arabische toonladders kon zingen. Bibi durfde het experiment

JAMES KASTNER

BIBI PROVENCE

buiten haar stijl aan en dook in de ongrijpbare New Age-muziek.

ZEEPBELLENMUZIEK

Het resultaat is moeilijk te omschrijven. Het is niet commercieel, het is niet de middenmootsmaak. Eerder vaag, net als de titel van de cd en de gelijknamige groep dat is. Soms licht verdovend. Soms krachtig, met opzwepend ritme zonder te vermoeien. Slepend. Vloeiend. Puur. Helder van klank. Ongewild interpreteer je New Age-achtige muziek al gauw als de muzikale vorm van de natuur. Het roept associaties op als windkracht zes die door je haar waait; of het bewegingloos op het water drijven en het geluid van de zee in je oor horen, of de zon die je op je huid voelt. Ontastbare muziek die je laat dromen, en als je wakker wordt vraag je je af waar ging de droom ook al weer over. Noem het: zeepbellenmuziek.

SOUL

De zangeres: "Het is poëtische muziek. Apart. Vrij. James is een dichter in zijn teksten. Of er een stuk Bibi in te herkennen is? Tja, mijn stem hè. Maar natuurlijk ook mijn gevoel. Want als ik mijn emotie niet kan leggen in wat ik zing, dan zing ik net zo lief niet. Kastners muziek is van nature niet mijn stijl. Ik ben meer *soul*. Een moeilijk project dus. Maar ik ben blij dat ik het heb gedaan. Petje af voor James. Hij is soms moeilijk om mee te werken. De ene dag nemen we iets op en is hij tevreden, de volgende dag zing je het stuk met hetzelfde gevoel, en dan vindt-ie het helemaal fout. Grrr."

Een van de beste nummers op Watersense is Joy. Een mix van Engels en papiamentu die in de muzikale hersenhelft van je hoofd blijft hangen. Verreweg het beste nummer. "Oorspronkelijk had een Noorse zangeres een *set-up* voor de tekst ingezongen op de al bestaande muziek. Dat ging in de vorm van wat onzinnig gebrabbel. Toen we dat afspeelden hoorden we klanken die een beetje op bestaande woorden in het Engels en het Papiaments leken. Daar maakten we korte zinnetjes van en toen vonden we dat al die woorden bij elkaar eigenlijk neerkwamen op blijdschap, *joy*."

MAXI CD-SINGLE

Van het nummer wordt een maxi-cd-single binnenkort op de markt gebracht. Een Engelse en een Spaanse versie. De cd moet ingang vinden in Europa, de VS en ook Latijns-Amerika. James Kastner heeft daarvoor zijn contacten in de VS. Producer van Kooten die 70.000 gulden stopte in het experiment, richt zich op de Europese markt. Hij heeft al laten weten te geloven in het uitbrengen van een tweede album van het duo via zijn platenlabel.

Provence houdt het voorlopig bij aan de slag gaan op Curaçao. Een verrassing volgt later dit jaar met de verschijning van de cd van rapster Daisy D. De twee leerden elkaar kennen op Curaçao en dat resulteerde in een gastoptreden in Nederland van Bibi op het compilatie-album dat gaat heten *The Daisy D project*. Daisy D verzamelde hiervoor haar *best friends in music*. Het resultaat is overwegend *swingbeat* met *rap* en een vleugje *R&B*. Provence deed de achtergrondzang voor *Feel the Melody*, zingt op de cd het duet *Tell me please* met een andere *friend* van Daisy D. en zingt ook solo het nummer *(You) Make me glow*.

Bibi is muzikaal interessant bezig. Er moet voor nog jaren aan realiseerbare ideeën onder de bos kleine haarkrullen schuilgaan. Jazzman Etzel Provence mag tevreden zijn over zijn dochter.

De cd Watersense (Watersense, Red Bullet, '92, RB 6659) draagt met veel ruimtelijk werkend gitaarspel het overduidelijke stempel van James Kastner. Naast Bibi Provence met haar stem als dragende kracht, doen musici mee als Michel van Schie (bassist van Candy Dulfer), Jeffrey Wood (toetsen), Eddie Conard (percussie) en Han Nuyten (gitaar, mixage).

De teksten, geschreven door Kastner zijn poëtisch en gaan tegelijkertijd over niets en alles. Een enkele keer is in de tekst een verwijzing naar Bonaire terug te vinden. Naast Joy is vooral Zephern's song het vermelden waard. Daarin zit de mooiste zin van de cd: *You thought me almost all the things I know, except how to let you go*. Watersense is verkrijgbaar bij de betere cd-winkel.

MIL'ers nemen reislustige bewindslieden tijdens Gran Marcha carnavalesk op de hak

- door Joël Labadie -

Je bent jong en je wilt wat, zeggen volwassenen als ze lollig willen doen tegen jongeren. Hartstikke fout. Je bent jong, je wilt wat en het mag niet. Op het Maria Immaculata Lyceum kennen ze dat probleem: ben je jonger dan zestien, dan mag je niet meelopen in de Gran Marcha. Dat is knap vervelend voor de onderbouw zeggen docenten Michel Sanders en Charles de Windt: "Eigenlijk zou de Fundashon Karnaval Kòrsou de minimumleeftijd voor deelnemers met twee jaar moeten verlagen".

Enerzijds begrijpen de twee docenten ook wel dat er een minimumleeftijd moet zijn. En er is nog altijd het kindercarnaval. Maar een beetje scholier vertikt het om met kleuters mee te lopen. Ook dat begrijpen Sanders en De Windt. Logisch. Kleuters zijn funest voor je imago als puber. Volgens de docenten is het beter om de tweede- en de deklassers ook mee te laten lopen in de grote optocht, dat compenseert dan mooi de groep hogerejaars die afhaakt wegens de voorbereiding op de schoolonderzoeken. Voorlopig houdt de school zich aan de regels. "De carnavalsstichting biedt geen garanties als jouw iets overkomt tijdens de optocht terwijl je te jong bent om mee te doen, en wij willen niet de verantwoording dragen als je toch wilt meelopen", zeggen Sanders en De Windt.

REISLUST

Het MIL kiest dit jaar weer de politiek als thema. Om precies te zijn: de reislust van een paar politici. Premier Maria Liberia en Mendes de Gouveia moeten het sowieso ontgelden op de T-shirts en andere attributen die meegaan in de optocht. Dat was te verwachten. Koffers vol met stickers die wijzen op (snoep)reisjes naar Cuba, Atlanta, Nederland. En meer van dat soort kritiek.

"Milde spot", zegt handvaardigheidsdocent Sanders. Veiligheidshalve moest dat getekende flesje drank uit een T-shirt-ontwerp blijven omdat het te nadrukkelijk verwijst naar deze of gene bewindsman die van een stevige slok houdt.

Zo'n verwijt dat regeerders te vaak op reis gaan, is snel gemaakt en leent zich prima voor een carnavalsthema. Maar hoe weten de leerlingen van het MIL nou of die beschuldiging wel terecht zijn? Hebben ze dat zelf gecontroleerd of mischien gelezen in de krant? En hoeveel mag een gedeputeerde of minister dan wel reizen; twee, drie keer per jaar of meer?

Melinda (H5d) is daar heel nuchter in: "Als die reizen naar het buitenland zijn voor het leggen van zakelijke contacten, waarom nodigen ze die zakenpartners dan niet uit om hier naar toe te komen. Ze moeten toch investeren hier? Nou, dan kunnen ze mooi bekijken in wat voor een eiland ze hun geld gaan steken."

■ *Een onderonsje van de verfploeg in het handenarbeidlokaal. Van links naar rechts Juwel, Meredith achter en Ann met vraagteken voor, Peggy, en haar tweelingzus Melinda. Op de achtergrond de bloemetjesjurken van Maria Liberia-Peters.*

Ann (V4a): "En dan al die mensen die naar Nederland reisden vanwege de Bijlmerramp en de dodenherdenking. Ik weet niet hoeveel bestuurders en politici gingen. Maar we kennen ook ouders van sommige slachtoffers die *niet* meteen naar Nederland gingen of konden. Ik bedoel maar."

HAVE A HEART

Is dat niet makkelijk praten? Jullie zouden toch ook vaak reizen als je zelf minister bent en het geld er voor hebt? Dat hoort er toch bij?

Peggy (H5d): "Ja maar als het ten koste gaan van het volk. In een periode dat er eigenlijk geen geld is. Nee, dat is erg. *Have a heart*."

Praten jullie op school over hoe de politiek functioneert?

Peggy: "Eigenlijk alleen in de onderbouwklassen tijdens de lessen, in de examenklassen niet meer."

En onder elkaar?

De antwoorden verschillen van soms tot vaak. Stille zwijger Juwel (H4b) trekt zijn lip op: "Nee, eigenlijk nooit."

Vraagje aan leraar Nederlands Anton Lohman die zaterdagmiddag een grote groep leerlingen meehelpt de carnavalsstukken af te schilderen: in hoeverre onderbouwen jullie als leerkrachten in de lessen een beetje wat jullie de MIL-jongeren in de carnavalsoptocht laten uitdragen?

TV

Lohman voelt zich eigenlijk niet de juiste docent om zo'n vraag voor te leggen en verwijst naar de maatschappijleraar. Maar zelf denkt hij dat het aansnijden van politieke onderwerpen ook een beetje van de opstelling van de jongeren zelf afhangt. Lohman komt uit Nederland. Hij zegt: "De maatschappelijke betrokkenheid van scholieren hier is iets minder dan in Nederland. Misschien komt dat ook door de rol van de tv. Ik weet niet waar de jeugd hier naar kijkt, maar in Nederland zijn er veel meer actualiteitenrubrieken. Daar kijken jongeren ook naar."

Gek genoeg gaan een paar van de MIL'ers van de verfploeg niet meelopen in de optocht. Sommigen hebben daar geen zin in en 'ik mag niet', zegt veertienjarige Meredith (H3a) eerlijk. Een groep van ongeveer zeventig man met een paar leerkrachten zit wel in de Gran Marcha.

PEANUTS

Iedereen die meeloopt in de Gran Marcha moet honderd gulden op tafel leggen. Daar wordt materiaal voor de kleding en de praalwagen mee aangeschaft en daar moeten de dj en het eten en drinken van betaald worden. Die honderd gulden is *peanuts* als je Sanders en De Windt moet geloven. Dat bedrag is al sinds 1981 hetzelfde. Maar toen kostte een trailer huren ook maar 250 gulden. Dat is nu 3.000 gulden. Een paar docenten hebben er toch nog een kunnen vinden voor 850 gulden. Maar een goede band of dj is onbetaalbaar: die kost sowieso 2.000 gulden.

Dan ook nog eens 5.000 gulden voor kleding, 2.000 voor drank en eten. De school zelf draagt natuurlijk ook het een en ander bij, maar feitelijk ben je afhankelijk van sponsors en die vind je niet altijd even makkelijk, zeggen Sanders en De Windt.

Als het steeds moeilijker wordt om het financieel te bolwerken dan stop je toch met deelname van de school aan carnaval?

"Ja maar onze leerlingen willen het zo graag. Bovendien: carnaval is gewoon leuk. Dan moet het toch kunnen?" vinden Sanders en De Windt.

Enfin, de MIL'ers lopen dit jaar dus weer mee. Dat betekent wellicht een tot ziens, tot morgen bij Spong op de Roodeweg in Otrabanda.

Onder de Loupe

Valentijn nieuwe patroonheilige

= door Victor Hafkamp =

DE POST heeft een nieuwe patroonheilige: Sint Valentijn. Zijn feestdag wordt 14 februari gevierd door hen die vriendinnen, vrienden, familieleden en stille liefdes op een attentie willen verrassen. En de commerciëel denkende post zorgt de laatste jaren in diverse landen voor postzegels om de correspondentie met felicitaties en goede wensen van een extra feestelijk tintje te voorzien. Ook Nederland heeft de weg naar de wenszegel gevonden. PTT Post bracht 2 februari een velletje wenszegels in omloop. Het velletje bestaat uit tien exemplaren van 70 cent. In het velletje zijn twee verschillende afbeeldingen opgenomen. Ze zijn van de hand van mevrouw Montse Hernández Sala uit Nijmegen. De ontwerpen bestaan uit een bonte mengeling van allerlei structuren. Mevrouw Hernández Sala maakt gebruik van collages van geschilderd linnen, waarmee ze een fe[illegible]telijke en vrolijke stemming bij de verzender en de ontvang(st)er van de poststukken wilde oproepen. De Nederlandse wenszegels zijn semi-permanent. D.w.z. ze zijn voor onbepaalde tijd in omloop gebracht. De drukkleuren zijn geel, magenta, cyaan en zwart.

Ierland geeft al enkele jaren wenszegels uit voor Valentijnsdag. "Love is in the air" schreven de Ierse posterijen, toen ze hun aangifte van 26 januari aankon-

digden. Het zijn twee zegels (28 en 32 cent). Vooral het ontwerp van de zegel van 28 cent. Een met een soort feesttaart gekroonde dame presenteert een schaal vol hartjes. "The queen of hearts" heet ze in het Engels. De andere zegel toont een hete lucht-ballon die wordt begeleid door een vlucht harten.

Ook Finland komt 8 februari weer met wenszegels. Ze zijn verpakt in een carnet (boekje) dat zegels bevat zonder waarde-aanduiding. De verkoopwaarde van het carnet is 21 Finse mark. Ook in Azië kwamen een paar posterijen met wenszegels. Zoals Singapore dat een carnet uitbracht met tien zegels van 20 cent, vijf verschillende ontwerpen. Alle zegels kosten 20 cent. Ze tonen jeugdige stripfiguren. Taiwan heeft eveneens een jaarlijkse uitgifte van zegels voor wenscorrespondentie, twee zegels van 5 yuan en twee van 12 yuan die als "auspicious stamps" op 7 januari j.l. in omloop kwamen en mooie Chinese decoraties tonen.

ELVIS

Op 8 januari vormden zich lange files op postkantoren in de Verenigde Staten. De Amerikaanse post gaf die dag een zegen van 29 cents uit ter nagedachtenis aan het internationaal befaamde popidool Elvis Presley. Aan de uitgifte van de zegel ging een lange discussie vooraf over de vraag of Presley wel een zegel waard was. Immers, hoe groot hij ook in zijn genre geweest mag zijn, hij werd toch verdacht van drugsgebruik. En het ging vele Amerikaanse puriteinen toch te ver zo'n man op een zegel te vereeuwigen. Verder kon het Amerikaanse publiek kiezen uit twee ont-

werpen, toen het besluit hem met een zegel te eren, eenmaal gevallen was. Het publiek koos voor een jeugdportret van Elvis. En hoe populair het in 1977 overleden idool nog steeds is, bewezen de lange rijen aspirantkopers. De eerste oplage was snel uitverkocht, maar de Amerikaanse post drukt gewoon bij. Marvin Runyon, de minister van posterijen overhandigde het eerste exemplaar aan Lisa Marie Presley, de dochter van Elvis.

Op 8 januari zou Presley 58 jaar geworden zijn. Het is niet de eerste Elvis postzegel die verschenen is. Duitsland beeldde hem in het verleden al eens af op een jeugdzegel en er verscheen o.a. op het Pacific-eiland Palau vorig jaar een compleet blok van negen zegels met diverse portretten van 29 cents van Elvis Presley. Onderaan het blok was een tekst van John Lennon afgedrukt. "Before there was Elvis, there was nothing" was Lennon's mening.

De Amerikaanse post komt verder dit voorjaar met een zegel met het portret van Grace Kelly, ooit een filmster die om haar gereserveerde schoonheid werd bewonderd en later prinses Gracia van Monaco zou worden. De post van Monaco en die van Amerika besloten haar te eren met een zegel met hetzelfde ontwerp. In de Verenigde Staten heeft de zegel een frankeerwaarde van 29 cents, in Monaco van 2 francs. Op die zegels poseert ze als Grace Kelly. Op een andere zegel (in Monaco 5 francs) staat ze als prinses Gracia afgebeeld.

JAAR VAN DE ZWAAN

Voor de Chinezen mag 1993 dan het jaar van de haan zijn, voor de Britten is het duidelijk het jaar van de zwaan. De oudste zwanenfokkerij van het land, die van Abbotsbury, bestaat zes eeuwen. Voor dat jubileum gaven de Britse posterijen vijf zegels uit met mooie ontwerpen die het — door sommigen als erotisch beschouwde — dier in diverse levensstadia uitbeelden. Op de eerste zegel, die van 18 pence, is achter de kop van een mannelijke knobbelzwaam ook de St. Catherine's Chapel in Abbotsbury afgebeeld. De overige waarden kosten resp. 24, 28, 33 en 34 pence. Liefhebbers van diverse vogelsoorten hebben een druk voorjaar, want uit alle windstreken vliegen de vogels ons op postzegels tegemoet. Frankrijk heeft voor 8 februari vier zegels met afbeeldingen van beschermde eendesoorten op het programma (2, 3, 4 en 5 francs).

Monaco heeft vijf zegels in voorbereiding (2, 3, 4, 5 en 6 francs) met afbeeldingen van uilen en valken. De Falklandeilanden kwamen al op de tweede dag van het jaar met vier zegels (15, 31, 36 en 72 pence) met plaatjes en meeuwen en visdiefjes. Brunei opende het jaar met een nieuwe serie met afbeeldingen van vogels. De waarden van 30, 60 sen en 1 dollar tonen een patrijs, een paradijsvogel en een fazant. En Congo liet zijn keuze vallen op gieren en adelaars die het afbeeldde op zegels van 45, 75 en 120 francs.

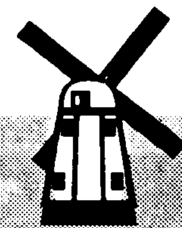
EUROPA

Europa 1993 is nog niet nadrukkelijk merkbaar in het leven van alledag op het oude continent. Maar de Italiaanse post maakte alle Europese gevoelens even los door een velletje met twaalf zegels uit te brengen. Elke zegel heeft een frankeerwaarde van 750 lire. Het velletje verscheen onder de titel "Europa Unita". Op de ontwerpen zien we speelgoedhuisjes met de afbeeldingen van vlaggen en een waarde-aanduiding in ECU's, de toekomstige gemeenschappelijke Europese munt. Elke zegel heeft de wens "Welkom Europa" in een andere Europese taal. Er zijn natuurlijk geen twaalf verschillende talen, maar de Franse welkomswens verschilt volgens de Italianen in Frankrijk en in Luxemburg. "Bienvenue l'Europe" in Frankrijk en "Bienvenue Europe" in Luxem-

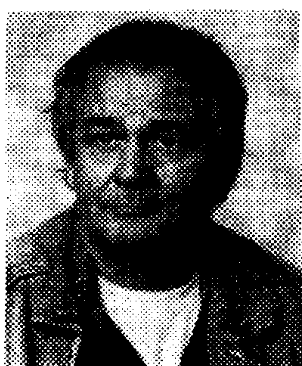
burg. In België is het zowel "Bienvenue Europe" als "Welkom Europa".

De Europazegels van 1993 hebben alle gemeenschappelijk thema "hedendaagse kunst". Staatjes als San Marino en Monaco gaven de ontwerpen van hun zegels al vrij. Liefhebbers van Europazegels speculeren over de vraag hoeveel Europa-uitgiften we er in 1993 bij zullen krijgen. Komen alle ex-Sowjet-staatjes op Europese bodem met Europazegels, evenals alle ex-Joegoslavische deelstaten? En komen Tsjechië en Slowakije ook elk met Europazegels? Het klinkt toch al cynisch dat al die staatjes van uiteengevallen rijken met zegels komen die het "verenigde Europa" moeten propageren.

Liever heimwee dan Holland

Kodnmomens

= door René van Nie =

VOOR DE TOONBANK in de drogisterij stonden een stuk of tien mensen op hun beurt te wachten. In hoofdzaak vrouwen van uiteenlopende kleur en leeftijd. En een man van rond de vijftig. Hij leek me net als ik een macamba. De drogisterij was een beetje ouderwets. Niet groot en rommelig. In de bediening was een jong en aantrekkelijk meisje. En verder een tanige Chinees op hoge leeftijd en ongetwijfeld de baas van de kleine toko. Wij als klanten stonden een beetje zweterig tegen elkaar geplakt, als haringen in een ton. Want een airco ontbrak en de krakende fan in de hoek van de winkel had te weinig kracht om ons allemaal te verkoelen. Het was me opgevallen dat mijn landsman al enkele keren zijn beurt voorbij had laten gaan. Maar nu richtte het meisje zich rechtstreeks tot hem en vroeg naar zijn wensen.

'Ik ehh, ik ehh.. wil graag tandpasta ehh.. doe maar Prodent en ehh.. een tandenborstel, hard, dus harde haren wil ik zeggen eigenlijk en dan ehhm aeksje cedmomens en doe maar ook wat shampoo en een doosje aspirine'. Hij ratelde zijn bestelling achter elkaar over de toonbank en leek opgelucht dat hij zijn boodschappenlijstje in één keer had afgehandeld. Het meisje knikte en antwoordde in goed Nederlands, 'Ja mijnheer, dat is dan tandpasta, merk Prodent zei u en een harde tandenborstel en dan, dat kon ik even niet volgen, wat was het dat u verder wilde hebben?'

De man zuchtte, keek even in het rond en wist zich aangestaard door een bataljon vrouwen. Daarna draaide hij zich terug naar het meisje en betrok nu ook de Chinese baas bij zijn lijst door in zijn richting te buigen. Hij liet in zijn stem een octaaf dalen en zei, "Nou wat ik zei dus, die tandpasta en tandenborstel en dan wat shampoo en aspirine en dan gewoon wat ehh kacedbnomens, net zoals ik het zeg".

De Chinees knikte, had het duidelijk niet begrepen, keek naar het meisje en maakte een gebaar dat ze moest leveren. Maar het meisje was er blijkbaar nog niet uit. Ondertussen werden de dames wat onrustig nu ook de baas zich met de bestelling ging bemoeien. Het schoot zo niet erg op allemaal. "Alleen het laatste heb ik niet verstaan", probeerde het meisje nogmaals. "Nou net wat ik zeg, gewoon konconomens". De man fluisterde inmiddels. In de winkel was het opeens doodstil. Hij keek nu in paniek in het rond, zag mij en riep schril. "Ik praat toch normaal Nederlands, zeg nou zelf, praat ik gewoon Nederlands of niet?" Ik knikte vaag al had ik zijn bestelling inmiddels wel begrepen. "Nou dan", riep de man wanhopig. Het zweet stond op zijn voorhoofd en enkele druppels liepen langzaam naar beneden over zijn gegroefde gelaat.

"Misschien bedoelt mijnheer cocosnotenmelk", hielp ik laf. Enkele vrouwen knikte instemmend. "Dat hebben we niet mijnheer", liet het winkelmeisje weten. "Maar ik moet geen cocosnotenmelk, wat moet ik met cocosnotenmelk, ik wil kondneams". Hij slikte het laatste woord voor een deel in.

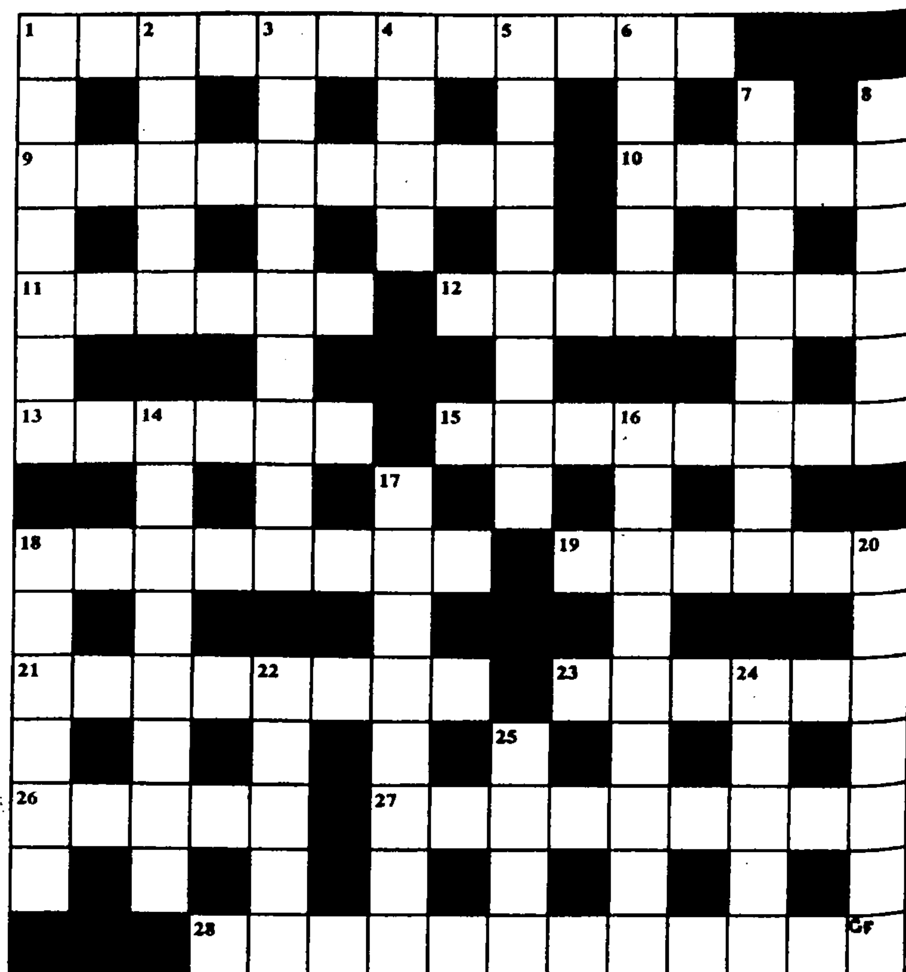
"Ehhh", begon ik, keek toen naar de ma[illegible] zei, "ik zou het in een andere drogisterij nog eens proberen want ik geloof niet dat ze u hier kunnen helpen aan ehh..."

De man schudde zijn hoofd en sprak zonder zijn lippen te bewegen alsof het geheim alleen voor mij bestemd was. "Maar ik zie ze liggen man, vlak voor me, op die plank naast die fles met baby olie". Ik volgde zijn aanwijzing en deed net of ik nu pas begreep waar hij het over had. "Ohhh", mompelde ik, "ja, nou u het zegt". Inmiddels keek ook het hele legertje vrouwen in de richting van de plank met baby olie en er klonk wat gegiechel terwijl er ook afkeurend werd gefluisterd in het papiaments. Ik probeerde aan het winkelmeisje door te geven wat de man wilde hebben maar op een of andere manier kon ik het niet over mijn lippen krijgen. Een raar soort schaamtegevoel drong zich op en ik begreep opeens waar de arme man mee zat. We waren hier duidelijk niet mee opgegroeid, want in onze jonge jaren ging je er nog niet dood van als je 'het' zonder deed, wat de noodzaak om het betreffende artikel te kopen dan ook sterk verminderde. "Ik wil gewoon kodnmomens", mompelde de man in een laatste poging, "en ze leggen naast de baby olie", hij sprak tegen de Chinees en wees trillend de juiste plek aan.

Het gezicht van het meisje klaarde opeens op. Ze keek haar klant stralend aan en riep. 'Ohhh, mijnheer wil condooms". De dames hielden hun adem in terwijl de man zijn hoofd boog en bijna onmerkbaar knikte. "Ah kondoms", riep nu ook haar Chinese baas nog eens ten overvloede. "Hoe wilt u ze hebben? Lubricated, super sensitive, mint sented?", wilde het meisje onverstoord weten. Ze was duidelijk een kind van deze tijd. "Maakt me niet uit", fluisterde de man hees. "Geef maar wat". "En met of zonder tuit", walste ze vrolijk door. Ze had ondertussen zes verschillende pakjes condooms voor de man neergelegd.

Deze bekeek de koopwaar niet, maakte een gebaar en zei, "Geef ze allemaal maar". "Allemaal?", vroeg het meisje verbaasd. De wat jongere onder de dames begonnen te giechelen terwijl de oma's onder hen afkeurend mompelden. De man begon nu helemaal te zweten als een otter. Hij haalde zijn portemonnaie te voorschijn en stamelde. "Jaja allemaal, zeg maar hoeveel dat dit is". Ondertussen begon hij haastig de condooms van de toonbank weg te nemen en in zijn binnenzaak te stoppen. "Maar de prijsjes staan erop", meldde de verkoopster. "Kan ik ze nog even zien?" De man kromp nu verder ineen en legde de pakjes weer voor het meisje neer die ze nu per stuk aansloeg op de kassa. Ik had vreselijk met hem te doen zoals hij daar gebogen voor de toonbank stond. Omgeven en aangestaard door dames die zich inspanden om niet te laten merken dat ze ademloos meeluisterden. Zo bleef het weer doodstil in de winkel. "Dat is achtendertig gulden", liet het meisje weten. "Moet ik ze inpakken bij de rest van de boodschappen?".

Cryptogram

HORIZONTAAL:
1. de monniken zijn hier net (12)
9. klaar met bidden? Het is niet meer nodig (9)
10. vreemde stand (5)
11. heel fijn die keiharde trap(6)
12. kennis van de prof (8)
13. scheur het tandwiel en verzorg het paard daarmee (6)
15. een hart in beslag genomen? (8)
18. beschrijf de artiest (8)
19. zo'n gil is ontzettend ver beneden nul (6)
21. snoof het vet voor op de boterham (8)
23. voor die godin is het Griekse honderdtal meer dan genoeg (6)
26. reclame voor dat onderwijs (5)
27. later bleek dat lichaamsdeel dichterbij (9)
28. het tegenovergestelde van hersenen? (12)

VERTICAAL:
1. applaudisserende noot (7)
2. met dit in het zeil sla je acht (5))
3. bever te water (9)
4. het loopt af met dit stuk (4)
5. het mes erin zetten, ze horen niet meer bij de club (8)
6. als dit diertje goed om de nek zit, kan Pa uit (5)
7. het eerste stuk geeft winst (8)
8. opgeborrelde kracht (6)
14. veelvraat sprong omhoog (8)
16. geen Westland (9)
17. plaats in de kerk (8)
18. kleed je eens uit voor deze plaatjes (6)
20. folter haar zo te horen op dit aangeslibde land (7)
22. kleine parasiet waarvan er meer met de trein reizen (5)
24. teken dat geblazen en geslagen wordt (5)
25. begrip voor die inval (4)

Winnaar vorige week

UIT HET GROTE aantal inzendingen van de Amigoe Puzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Netty van Gool
Ficusweg 13
Curaçao

De winnaar kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe: Curaçao - Scherpenheuvel z/n, tot drie uur n.m.; Aruba - Kaya G.F. Betico Croes 110 tijdens kantooruren.
Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdag middag vijf uur.
Gelieve duidelijk op de enveloppe te vermelden:

AMIGOE PUZZEL

Curaçao: POB 577, Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110 en Bonaire: Kaya Gobernador Debrot 152 t.n.v. Hubert Linkels.

Oplossing vorige week

HORIZONTAAL: 1. Koster; 6. Garage; 11. Mat; 13. Artis; 14. Arkel; 15. Nee; 17. Adel; 18. Groen; 20. Alle; 22. Pek; 24. Een; 25. Pa; 26. Roe; 27. Lap; 29. Aan; 30. Leve; 33. Teken; 35. Irato; 37. Net; 38. O.K.; 40. Kerel; 42. Kroeg; 44. Ne; 45. Top; 47. Niger; 48. Dover; 49. Open; 51. Keg; 53. Rel; 55. Ede; 56. En; 57. Fee; 59. Via; 61. Kras; 62. Noten; 63. Heks; 64. Ate; 66. Pater; 67. Tante; 68. Uil; 69. Perron; 70. Panter.

VERTIKAAL: 1. Kaap; 2. Order; 3. Stek; 4. Til; 5. Es; 6. Groen; 7. Aken; 8. Ren; 9. Al; 10. En; 11. Meloen; 12. Toe; 14. Are; 16. Earl; 19. Kantoor; 21. Leven; 23. Maken; 25. Paard; 27. Lek; 28. Perikel; 29. Ark; 31. Eter; 32. Toto; 34. Negen; 36. Oever; 39. Koper; 41. Leg; 43. Gel; 46. Pedaal; 50. Nest; 52. Weten; 54. Dikte; 57. Foto; 58. Eer; 59. Vent; 60. Aser; 61. Kou; 62. Nar; 63. Han; 65. E.p.; 66. P.r.; 67. T.a.